73STE JAARGANG No. 9701 MAANDAG 24 DECEMBER 1956

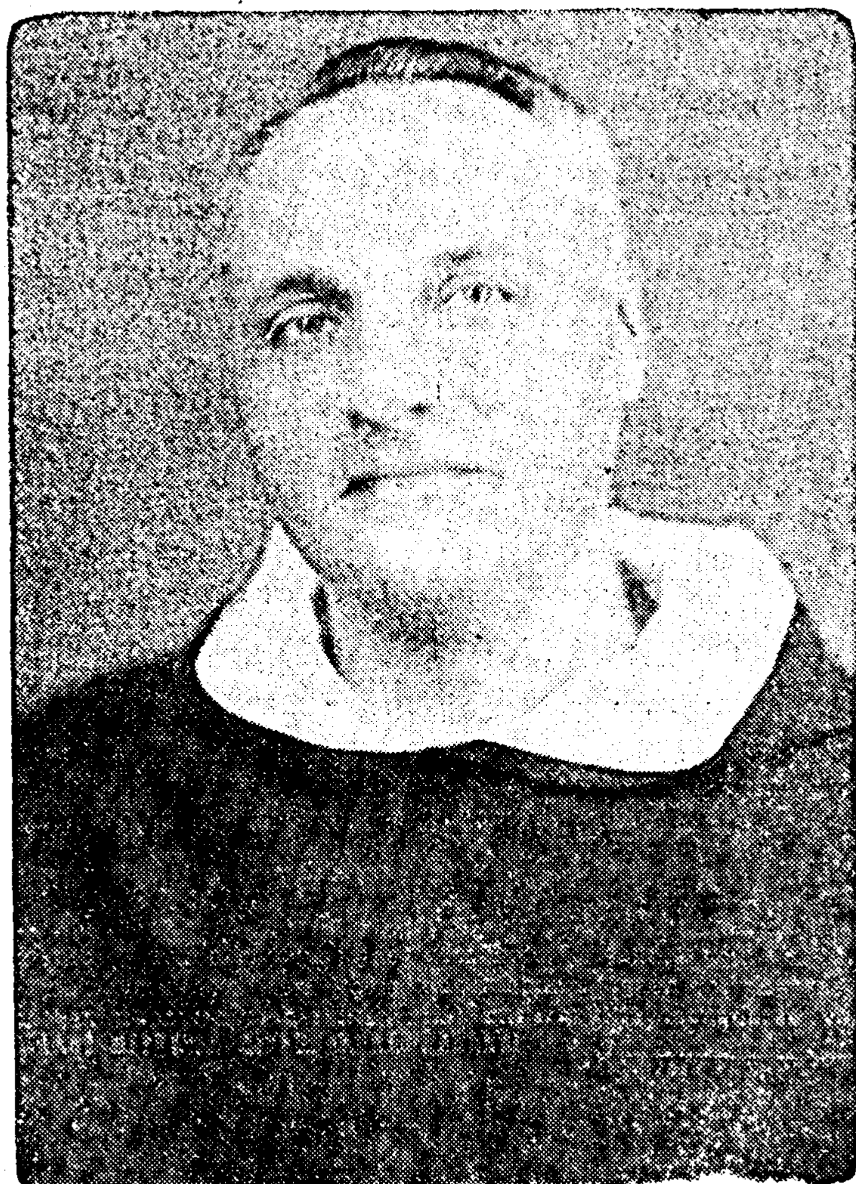
Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: A. G. Jansen Kantoor: Conscientiesteeg 27 - 29. — Telefoon: Redactie 23858. Advertenties 23550. Abonnementen en Bezorging 24329 Uitgave: N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad, Curacao

Pater Michaël Holterman benoemd tot Apostolisch Vicaris der Nederlandse Antillen

Nieuwe bisschop was ruim 20 jaar op Antillen werkzaam

De Hoog Eerw. Pater Michaël Holterman, die Mgr A. v.d. Veen Zeppenfeldt als Apostolisch Vicaris der Nederlandse Antillen opvolgt.

Willemstad. — Heden werd van Mgr. Forni, Nuntius te Caracas, het telegram ontvangen, dat Pater Michael Holterman, benoemd is als titulair bisschop van Vagada tot Apostolisch Vicaris van de Nederlandse Antillen.

De nieuwe Apostolisch Vicaris der Nederlandse Antillen werd op 1 november 1906 in de Overijsselse hoofdstad Zwolle geboren. Hij ontving de heilige Wijding van het Priesterschap op 15 juli 1931 en kwam op 28 september van het daarop volgende jaar te Curaçao aan, waar hij benoemd werd tot kapelaan van de pro-kathedrale kerk van Santa Ana.

Op 17 april 1933 werd hij aangesteld als kapelaan van Santa Familia en nog hetzelfde jaar volgde op 23 december zijn benoeming tot pastoor te Soto. De volgende standplaats van pater Holterman was Marigot op Frans Sint Maarten, waar hij op 19 januari 1935 het pastoorsambt aanvaardde.

Vier jaar daarna werd pater Holterman naar Aruba overgeplaatst. Het was op 19 april 1939, dat hij daar pastoor te San Nicolas werd.

Tenslotte volgde zijn benoeming — op 21 augustus 1951 — tot pastoor te Santa Familia (San Mateo). En dit was pater Holterman's laatste standplaats in de Nederlandse Antillen Want op 20 mei 1953 werd hij benoemd tot Vicaris Provincialis te Puerto Rico, naar welk land hij op 23 juli van dat jaar vertrok. In de ongeveer drie en een half jaar, dat de Hoog Eerw. Pater Vicaris Holterman te Puerto Rico met de leiding der aldaar werkzame paters Dominikanen belast was, is zijn grote aktiviteit op velerlei gebied tot uiting gekomen. Zo waren de twee nieuwe katholieke lagere scholen te Juanica en in Hato Tejas, een buitenwijk van Bayamon, zijn werk. Ook nam hij het initiatief tot de bouw van twee kapellen in buitenwijken van Isabela, met de werkzaamheden waarvan binnenkort zal worden begonnen.

De Hoog Eerw. Pater Holterman

was ook Director General van de „Holy Name Society", de grootste katholieke mannenorganisatie van Puerto Rico. In september jl. had onder zijn leiding de tweejaarlijkse conventie van de „Holy Name Society" plaats in Santurce. Zeven duizend mannen namen daar aan deel, en de Hoog Eerw. Pater Holterman droeg zelf de openluchtmis op.

Zijn drukke arbeid als Vicaris verhinderde de H.E. Pater Holterman niet ook de kerk in Palo Seco te bedienen, en de kapel van Palma's in de buitenwijken van Catano, waar hij zijn woonplaats had.

Op 15 juli van dit jaar vierde de H.E. Pater Holterman in de intieme kring der confraters zijn zilveren priesterfeest.

Provinciaal der Dominicanen op Curacao gearriveerd

Willemstad. — Zaterdag j.l. arriveerde op Curaçao de Hoog Eerw. Bonaventura Jansen, Provinciaal der Paters Dominicanen in Nederland. De Provinciaal, die in de pastorie van Pietermaai logeert, zal ongeveer anderhalve maand op de Nederlandse Antillen vertoeven. Donderdag aanstaande brengt hij reeds een bezoek aan Bonaire.

Pauselijke nachtmis

Vaticaanstad. — Z. H. de Paus zal vannacht in zijn particuliere kapel in het Vaticaan de nachtmis opdragen. Radio-Vaticaan zal voor deze gelegenheid met alle buitenlandse zenders verbonden zijn, opdat overal ter wereld de rooms-katholieken deze mis kunnen volgen.

Nachtmisuitzending door Radio Hoyer I

Willemstad. — Hedennacht om 00.00 uur zendt Radio Hoyer I de nachtmis uit vanuit de kerk te Groot Kwartier.

De diefstal bij Werkspoor
Vijf personen aangehouden

Willemstad. — Naar wij vernemen, zijn in verband met de geruchtmakende diefstal bij N. V. werkspoor alhier vijf personen van Nederlandse nationaliteit aangehouden. Het onderzoek wordt voortgezet.

Zoals wij zaterdag reeds berichtten, werd een bedrag van f 74.000.— ontvreemd. Dit is de grootste diefstal, die de laatste tien jaar, op Curaçao is gepleegd!

Pascu

Den finfin di awaceru
y bientu friuw di mardugà,
humildenan ta drenta misa
pa nan resa y adorà

E yiu chikitu cu ta drumi
den pesebre, maner'un flor
mei-mei di poco jerba secu,
como simboló di amor.

Canticanan di alabansa
ta comove nan curason;
y cu lagrima na wowo,
nan lip ta murmurà: pordon.

Y den e sonrisa tibio, santu,
cu niño Hesus ta duna nan,
ta parse cu cada momento
e bokita ta bai habri
pa e bisa poco-poco:
Asercà un tiki mas.

ELIS JULIANA

Oud-gouv. Struycken donderdag 50 jaar

Willemstad. — Aanstaande donderdag 27 december viert oud-gouverneur Struycken zijn vijftigste verjaardag. Wij wensen minister Struycken op deze dag van harte pabien.

Washington. — De bekende Amerikaanse zakenman David Zellerbach is benoemd tot Amerikaans ambassadeur in Italië als opvolger van mevrouw Clare Boothe-Luce.

Kerstboodschap van Z.H. de Paus

Europese volkeren moeten zich nauwer aaneensluiten

Vaticaan — Z.H. de Paus pleitte zondag in zijn Kerstboodschap, die door radio-Vaticaan werd uitgezonden, voor grotere saamhorigheid van de Europese landen. De paus sprak voor een gehoor van kardinalen, die hem hun kerstwensen kwamen aanbieden. Hij veroordeelde de „verhullende tactiek", die de communisten volgens hem gebruiken om nauwer contact met de katholieken tot stand te brengen, en betreurde de steun, die sommige katholieke geestelijken en leken aan deze manoeuvre gaven.

"Wat voor doel hebben pogingen om met elkaar te redeneren, als er geen gemeenschappelijke taal is; hoe is het mogelijk dat men elkaar ontmoet als de wegen uiteenlopen? Wij zijn ervan overtuigd, dat thans tegenover de vijand, die vastbesloten is alle volkeren op de een of andere wijze een speciale en onverdragelijke levenswijze op te leggen, alleen het eensgezinde en moedige gedrag van allen, die de waarheid en het goede liefhebben, de vrede kan en zal bewaren."

"Het zou een fatale fout zijn te herhalen, wat in soortgelijke omstandigheden in de jaren, voorafgaande aan de tweede wereldoorlog, gebeurde, toen alle bedreigde landen hun veiligheid ten koste van anderen trachtten te bereiken. Het onlangs vergoten bloed en de vele levens, die een gemarteld volk heeft geofferd, dienen de mensen, die ondanks de ervaringen van de afgelopen tien jaar nog twijfelen, nu toch eindelijk te overtuigen", aldus de Paus.

Hij drong er bij de volken van Europa op aan zich nauwer aaneen te sluiten. De Paus leverde krachtige kritiek op de Verenigde Naties, omdat zij bij de behandeling van twee recente crises van verschillende karakter verschillende maten hadden aangelegd bij de veroordeling van agressie en absolute waarden verdraaid hadden.

De Paus eindigde zijn toespraak met een oproep tot gebed en hulp voor het Hongaarse volk. Hij bracht dank voor hetgeen tot nog toe voor het onderdrukte Hongaarse volk is gedaan.

„Een Kind is ons geboren en een Zoon is ons geschonken"

Een Kind is ons geboren, en een Zoon is ons geschonken; de heerschappij wordt op Zijn schouders gelegd; en Zijn naam wordt genoemd: Engel van de grote raad.

Het licht in de nacht

„Mijn ogen hebben uw heil aanschouwd, dat Gij bereid hebt voor het oog aller volken: een Licht, tot verlichting der heidenen en tot luister van Israël uw volk".

Het Kind werd geboren in de nacht. Het kwam in de wereld, toen het duister was, donker alom. Dit is goddelijke symboliek. Licht: dat alle mensen verlicht, kwam in de wereld. En onze wereld is duister, door onwetendheid en zelfzucht.

De eeuwige Waarheid, het Woord van God, „die het ontoegankelijk licht bewoont, die geen mens heeft gezien of kan zien", ligt in een kribbe, is een kind der mensen geworden. De eeuwige Waarheid zoekt de mensen nabij te komen, vestigt zijn woning midden onder de mensen, om hen te verlichten met hemelse klaarheid. En dit verlangen van Gods Zoon, het verlangen om de mensen licht te geven, dit is een groot Geloof, dat verlangen maakt Hij ons kenbaar door een bovenaards licht, dat het nachtelijk duister van Bethlehem doorbreekt: „eensklaps stond er voor hen een engel des Heren, en de glorie des Heren omstraalde hen". Het ongeschapen Licht verscheen in de wereld. En opdat de mensen dit zouden geloven, werd Het begeleid door een zichtbaar licht in de nacht, die nacht, die het beeld is van onze onwetendheid en zelfzucht.

Het Licht is verschenen, en verschijnt ieder jaar weer opnieuw, als het kerstmis is, om de duisternis van onze geest te doorbreken, opdat wij het Joannes kunnen uitroepen: „de duisternis is voorbij, en het ware licht is reeds aan het schijnen". Jesus roept ons „uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht".

Immers, wij hebben de volle waarheid nog niet. Wel de volheid van de Openbaring. Maar nog niet: het diep doordringen daarin, het léven uit de waarheid. Wij zijn nog niet wáár! Dit zal ons eerst in de hemel tenvolle worden gegeven. Maar thans moeten wij zoeken, en blijven zoeken. Een mens is verblind door eigenliefde en eerzucht. „Wie in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heen gaat", heeft Jesus gezegd. Wij moeten mensen en dingen ánders gaan zien: zoals God ze ziet; zoals Jesus er over gesproken heeft. Ons hart moet naar de waarheid zoeken, het hart, dat nog niet oprecht en waarachtig is.

Telkens opnieuw moeten wij gaan naar de kribbe van Jesus, naar Hem die het eeuwig Licht is, naar Hem die „wil dat alle mensen zalig worden en tot de kennis der waarheid geraken". En we moeten tot Hem naderen met een edelmoedig hart, dat eenvoud zoekt en waarachtigheid. We moeten het eerst proberen en doen, hoezeer nog in duisternis wellicht. En als het Kind van Betlehem onze goede wil ziet, dan zal Het alle duisternis verdrijven uit geest en hart. „Wie handelt naar de waarheid, komt tot het licht", heeft Hij gezegd.

Jesus is de waarheid. Hij is het Licht. En hij vraagt, dat wij geest en gemoed zullen openstellen voor zijn helderheid. Ons geloof moet puur worden, moet gezuiverd worden. Er is niets groters op aarde denkbaar dan een heldhaftig Geloof. Wij moeten groeien naar volmaakt Geloof, diep doordrongen worden van Gods alwetendheid, van Gods wijsheid in ons leven, van zijn vaderlijke liefde. Dan zal er geen wantrouwen meer zijn tegenover God, geen behoudzucht: niemand wil graag zichzelf verliezen, zichzelf vergeten, om uit zichzelf te treden naar God toe. Maar in de mens is duisternis, in God alleen is licht. Wij móeten onszelf verliezen. Dan zal een mens zich niet meer zo bezorgd maken over tal van kleine dingen. Maar hij leeft in het licht, het licht van God.

„Een ander maal richtte Jesus het woord tot hen en sprak: Ik ben het Licht der wereld. Wie Mij volgt, zal niet in duisternis wandelen, maar het licht des levens bezitten. Dan zult gij de waarheid kennen, en de waarheid zal u bevrijden". Bevrijden van u zelf.

Gaan wij dan tot het Licht van kerstmis. Laat de nacht voorbij zijn. En bidden wij vurig om de waarheid. Zoals Hij zelf heeft geboden tot de Vader: „heilig hen in de waarheid. Uw woord is waarheid. En Ik heilig Mij zelf voor hen, opdat ook zij in waarheid geheiligd zijn".

W.M.

Gezellige schermwedstrijden om P.S.V.-kerstbouten

Vaersenbaai. — Zaterdagavond opende de heer Hilhorst van P.S.V. de schermwedstrijden om de kerstbouten. Allereerst heette spreker de schermers en belangstellenden hartelijk welkom en speciaal de hoofdcommissaris, die ook bij deze wedstrijden aanwezig was.

Spreker ging verder met te zeggen, dat het voor P.S.V. een bijzonder groot genoegen was deze kerstboutwedstrijden te organiseren na het succesvolle jaar van de NAASB. Dit jaar was een schermjaar met vele belangrijke wedstrijden, o.a. tegen de Venezolanen en Columbianen; tevens de wedstrijden ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de P.S.V. en na dit drukke schermjaar waren deze wedstrijden een waardig besluit van 1956.

Met het toewensen van veel succes voor de schermers, werd begonnen met een zeer bijzonder partij floret tussen mevr. Kusters en mevr. Poncia. Beiden moesten een bril opzetten om beter te kunnen zien en de lachsalvo's klonken op, wanneer de wapens weer meters vanaf de tegenstander werden gestoken. De brillen verrichtten zeer goed werk. Verrassend was ook een dergelijke „gebrilde" partij tussen de heren Poncia en Yzendoorn. Meesterlijk misten de tegenstanders elkaar, totdat Poncia met een [illegible] loopaanval zijn tegenstander neervelde!

Hierna werd begonnen met de wedstrijden om de kerstbouten. Ook deze werden vol jolijt verschermd. Diverse prachtige treffers werden niet gezien en plotseling hoorde men een kreet: „Ja, touché, prachtig gedaan, finaal ernaast" en de getroffene moest het veld ruimen. Vooral de beginners waren zeer goed in vorm en „wonnen" vele partijen.

Tijdens de pauze gaf Maître Hoevers een zeer geleerde uiteenzetting over een nieuw uitgevonden systeem om de treffers bij floret aan te geven. Dit zou geschieden zonder elektriciteit, doch werd langs „super-elektronische" weg aangegeven. Speciaal hiervoor was overgekomen de beroemde Franse schermster Mademoiselle De la Croix om een partij te schermen met telling van dit apparaat. Mevr. Kusters, als kampioene van de Nederlandse Antillen, werd uitgenodigd tegen M.elle uit te komen en dit vond plaats met speciale floretten. M.elle De la Croix maakte 4 prachtige treffers bij mevr. Kusters en bij elke treffer begon de politie-sirene met de bekende rode lamp te loeien. Ook dit systeem was dus fantastisch, evenals M.elle De la Croix (zij leek wel het evenbeeld van B. Plaisier. Misschien nog verre Franse familie?), die nog de nieuwe schermmode introduceerde. Een kittig plooirokje met daaronder een pikante Franse kantgarnering. Dit kostuum zal zeker door de Antilliaanse schermsters nagevolgd worden.

Na deze demonstratie werden de wedstrijden voortgezet. Met dit systeem waren vele verrassingen mogelijk. De kerstbouten werden gewonnen door:

Dames: 1) mej. De Jong; 2) mej. W. Hilhorst en 3) mevr. I. Vinck.

Heren: 1) Tromp; 2) Bos en 3) Semerel.

Aan de heer Hilhorst werd door de heer Leithe namens P.S.V. een blijvend aandenken overhandigd voor het door hem behaalde degenkampioenschap.

Nadat alle schermsters en schermers hun presentje onder de kerstboom vandaan hadden gehaald, werd het feest met dansen voortgezet.

P.S.V. kan terugzien op een geslaagde kerstbout-wedstrijd. Diep in de nacht keerde de een mèt en de ander zónder kip huiswaarts.

GREEP UIT DE AETHER

CUROM:

24 DECENBER

17.00 Zuid-Amerikaanse muziek 17.15 Llama 12556! 17.45 Cumpleaños feliz, 18.00 Boletin di noticia, 18.20 Nieuws 18.35 Ned. Commentaar 18.45 Tante Aukje 19.00 Parada deportiva 19.15 Wat de handel bietd, 20,15 Prot. Gem. Emmastad, 21.15 Klassiek concert, 22.30 Negro Spirituals, 23.00 Klokken luiden de Kerstnacht in, 23.45 Orgelmuziek 24.00 H Mis.

25 DECEMBER

9.00 Fortkerk, 10.00 Kertsliederen, 10.45 Johann Sebastian Bach, 11.30 Katholieke Kerstwijding 12.00 Programma-overzicht 12.05 Lunchmuziek 13.00 Sluiting.

17.00 Carillonspel 17.15 Ninos Cantores de Morel. 17.45 Un charla di Navidad pa muchanan, 18.00 Kestliederen, 18.15 Boletin di Noticias 18.30 Nieuwsletin 18.45 Tante Aukje, 19.00 Gedeelten uit de Pontificale Liturgij, 19.30 Mantovani en zijn orkest 20.15 Klassieke muziek. 9.00 Het Nederlands Kamerkoor 9.15 Orgelspel door Virgil Fox 21.45 Christmas everywhere, 22.25 Nieuw 22.30 Sluiting.

26 DECEMBER

9.00 Echoes of Christmas 9.45 Ochtendmelodie, 10.30 Koffie met Kerstkrans, 1200 Programmaoverzicht 12.05 Lunchmuziek, 12.30 Nieuws 12.40 Luchmuziek 13.00 Sluiting.

17.00 Luchtige Kestklanken, 17.45 Cumpleaños feliz, 18.30 Nieuws 18.45 Tante Aukje 19.00 Muzikale hersenkronkels 19.30 Zuidamerikaanse klanken, 20.15 Radio Nederland, 21.15 Balletmuziek, 21.45 Gezellig muziek 22.23 Nieuws 22.30 Sluiting.

HOYER

24 DECENBER

16.00 Programma van Rey de Copas 17.00 Tea at Five 17.15 Programma aangeboden door Patrick Musicia's Supplies, 17.30 Nieuws in het Ned. 17.40 Met Duitse Musici 18.00 Gevarieerde muziek 1845 Sport 19.00 Nieuws 19.10 Muziek van eigen bodem 20.00 Gezonde Geest in 'n gezond Lichaam 20.10 Gevarieerde muziek 20.30 Hoorspel 20.50 Gevarieerde muziek 21.30 Nocturnal Rythms 22.30 Hoorspel 22.50 Your music parade 23.30 Music to midnight. 24.00 Sluiting.

24 DECENBER
Extra programma
25 DECEMBER
Extra programma

P. C. J.

18.35 Opening.
18.36 Kerstboodschap
18.51 Nieuws
19.31 De drie wyzen
20.24 Kerstwijdingdienst
20.49 Nieuws in het kort
20.51 Programma van morgen
20.53 Avondgebed
21.00 Sluiting.

26 december

18.35 Opening.
18.37 Nieuws
18.54 Kerstroulette
19.24 Groeten voor Suriname
19.34 Plumpudding Potpuri
20.17 In en uit den vreemden
20.32 Sport
20.49 Nieuws
20.51 Programmaoverzicht
20.53 Avondgebed en Sluiting.

Inbraken

Willemstad. — H.G.G., wonende te Noord Roozendaal, deed aangifte van inbraak in de nacht van vrijdag op zaterdag. Alles werd overhoop gegooid, doch slechts een overhemd werd weggenomen.

In een kruidenierswinkel aan de Cubaweg is in de nacht van zaterdag op zondag inbraak gepleegd. Enkele hammen, flessen bier en vuurwerk werden ontvreemd.

Kerstbouten in J.P.F. uitgereikt

Willemstad. — Het was zaterdagavond een gezellige drukte bij de prijsuitreiking in de JPF-club voor de kerstbout-wedstrijden, waarvoor een grote belangstelling bestond. De heer Bos Verschuur, ondervoorzitter van JPF, heette alle aanwezigen welkom en gaf een kort overzicht van de wedstrijden, waarvan hij de sportieve geest lof toezwaaide. Hij hoopte dat in het komende jaar deze wedstrijden weer een even grote belangstelling zullen genieten. Ook dankte hij de heer Heijdoorn van de commissie die in samenwerking met de andere commissieleden dit alles tot een goed einde heeft gebracht.

Hierna ging de heer Heijdoorn over tot de uitreiking van de vele kippen en kalkoenen aan de prijswinnaars doch ook de andere deelnemers aan de wedstrijden kregen een aandengedurende het dansen een "gevulde ken. Verder maakte hij bekend dat kalkoen" zou verloot worden. Een langdurig applaus vertolkte de gevoelens van de vele deelnemers aan deze kerstboutwedstrijden. Het feest duurde tot laat in de nacht waarbij gedanst werd op muziek van de jukebox.

Met vreugde geven wij kennis van de geboorte van een zoon

IVO PIETER CARLOS

Ada Sindram-Koremans
Dr E.D.A. Sindram

St. Elisabeth's Hospitaal
23 Dec. 1956

Aanrijdingen

Willemstad. — Op de van IJck van Voorthuizenweg reed te 16.45 (zaterdag) een personenauto, bestuurd door E. F. v. A., tegen een links op de rijweg staande lichtmast. Schade ƒ 600,—. Oorzaak: De bestuurder had te diep in het glaasje gekeken.

Te 18.15 uur viel een man uit de laadbak van een pickup op de Berg Altena (in de Arnhemstraat). Gedurende 5 minuten bleef hij versuft op de rijweg liggen. De bestuurder kreeg een procesverbaal, daar hij zonder vergunning iemand in de laadbak vervoerde, tevens voor het feit, dat zijn snelheid voor die categorie voertuigen beslist te hoog was.

Zondagmorgen om 6.30 uur botste een bakkerstruck met een autobusje, dat uit de richting Boca San Michiel kwam aanrijden. Ook een lichtmast werd door de autobus geraakt. Schade: ƒ 500,—. Het uitzicht was zeer slecht.

Op de natte wegdek van de Schottegat(west) botste een truck eerst met de voorzijde tegen een tegenligger door het slippen en vervolgens met de achterzijde van een ander voertuig. De schade valt mee; deze was ƒ 150,—.

Hedenmorgen om 03.45 uur is de afrastering van Julianadorp vernield door een bestelwagen, die in de berm was geraakt. Een lengte van 8 meter werd van de afrastering vernield.

Campo perikel

Willemstad. — Zaterdagavond om 10.30 uur vond er een steekpartij plaats in het kamp op Hato. De man D.M.B. is daarbij door de man K. met een mes bewerkt. Het slachtoffer kreeg een wonde aan het gezicht over een lengte van 20 cm. Hij moest naar het hospitaal worden overgebracht. Hij wenste geen aangifte te doen, slechts een ernstige onderhouding van de dader wilde hij.

Het Personeel van
I. B. „Elga"
wenst Directie en Chefs en Opzichters van hun afdeling een
GELUKKIG EN VOORSPOEDIG 1957
Moge de samenwerking en vriendschap zoo zijn, als in het afgelopen jaar, in het belang van de Elga.

Personeel
Inst. Bedrijf
Elga

Instituut St. Antonius
Pietermaai 8 boven

Aan alle leraren, leerlingen en oudleerlingen, ouders, medewerkers en belangstellenden

Zalig Kerstfeest
en
Gelukkig Nieuwjaar

DANKBETUIGING

Langs deze weg betuigen wij onze welgemeende dank aan Dr. Vinke, Eerw. Pater Möhlmann, Zuster Rogelia en Zuster Odoxia voor hun liefdevolle verpleging en behandeling.
Tevens onze dank aan allen die blijken van belangstelling getoond hebben bij het overlijden en teraarbestelling van onze zoon en broer hebben bij het overlijden en teraardebestelling van onze zoon en

HUBERT E. HOSE

Namens de familie
E. A. Hosé.

The Crown Life Insurance Company

wenst alle vrienden en polishouders een

Gelukkig Kerstfeest
en een
Voorspoedig Nieuwjaar

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO'S BANK N.V.
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
Kantoor Willemstad
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.

maken hierbij bekend dat hun kassen op 31 December 1956
na 11 uur 's morgens gesloten zullen zijn

ERIC DE NOORMAN DE SCHEEPSBOUWER

62—33 Snel als de weerlicht heft Axe zijn boog en vóór de schildwacht de kans krijgt alarm te slaan, stort hij — dodelijk getroffen — voorover. Het voorval schijnt gelukkig onopgemerkt gebleven te zijn, want het blijft rustig om hem heen en zo haasten zij zich verder naar de waterkant. Hier geeft de Noorman zijn laatste instructies. — Het is beter, dat gij met deze mannen meegaat, zegt hij tot Branwen. Zij knikt begrijpend en haastig legt Eric haar uit, waar het bootje verborgen ligt waarmede hij gekomen is. — Gij trekt in een ruime boog om deze nederzetting heen, scheept U allen in en vaart in Noordelijke richting langs de kust. De rest van het plan weet gij......

En nu snel, het water in! Hoewel een paar oudere slaven weinig voor deze nachtelijke zwempartij voelen, schikken zij zich zonder morren. Het is immers ook hun enige kans.

Langzaam en zonder gerucht te maken stapt Branwen het water in, waarop de anderen haar voorbeeld volgen. Even wachten de vier achterblijvenden tot de zwemmers door het water en de duisternis aan het oog onttrokken zijn. Dan draait Eric zich om en wenkt zijn metgezellen. Niewand zegt een woord, doch allen weten, dat het moeilijkste en gevaarlijkste deel van de onderneming — het gedeelte dat de meeste kans heeft te mislukken — nu aan de beurt komt......

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN

C. P. I. M.

Telegram Afdeling:

Van 07.00 — 32.00 kantoor tel: 2307
Van 24 dec. 23.30 — 25 dec. 07.00 J. N. F. Jung; tel. 3353
Van 25 ec. d07.00 — 26 dec. 07.00 J. J. Roos tel: 3209—2307
Van 26 dec. 07.00 — 27 dec. 07.00 J. N. F. Jung; tel: 3353—2307
B. g. g. tel: 2400

Personeel Afdeling:

J. D. Plantijn Punta Cardónweg 2 tel. 43351
B. g. g. nad: inl: tel: 2406

Materialen Afdeling:

Zat: en Zond: M. K. A. v. Kicken tel: 3799

Geneeskundige Dienst

Van 24 dec. 16.30 — 25 dec. 07.00 uur: Dr. Blok tel: 4229
Van 25 dec. 07.00 — 26 dec. 07.00 uur: Dr. Volker.
Van 26 dec. 07.00 — 27 dec. 07.00 uur: Dr. Beckman. tel: 3740
B. g. g. tel: 2409

Weekendwacht Suffisant:

Gedurende de kerstdagen zal op 25 dec. in dringende gevallen de heer C. Mason kunnen worden opgebeld onderder no. 3086 en op 26 dec. de heer B. Haddawey onder no. 3133.

B. g. g. tel: 2400

C. S. M.

Rederij:

Op 24 dec. H. H. van der Koogh tel: tel. 2679 ....
Op 25 dec. D. Gelderblom tel: 2486
Op 26 dec. I. J. Hooftman tel: 3457

Scheepsagentschap:

Van: 07.30 — 12.00 en van 13.00 — 18.00 kantoor tel: 2458—2551
Van 19.00 — 23.00 en van 08.00 —08.00 F. L. Idenburg. tel: 3876
Van 08.00 — 08.00 E. v. d: Werf tel: 3101 ......
Van 08.00 — 08.00 G. H. v, Leeuwen tel: 2054 .. ....

Dok Afdeling:

24 dec. van 07.30 — 07.30 J. Marcussen tel: 3780 .... ..
25 dec van 07.30 — 07.30 A. de Kater tel: 2096 .... ..
26 dec. van 07.30 — 07.30 J. Marcussen tel: 3780 ......

Theather Asiento:

24, 45 en 26 dec. Geen Voorstelling

's-Gravenhage. — Blijkens door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde cijfers is in 1955 Nf. 128 miljoen (1954 Nf. 114 miljoen) voor het bezoek aan vermakelijkheidsinstellingen (exclusief kermisbezoek) uitgegeven. Dat is Nf. 11,94 per inwoner (Nf. 10,84).

Er werden 114 miljoen plaatsbewijzen gekocht, dat is 10,7 per inwoner (10,4). Hiervan betrof 57 procent bioscoopbezoek (58 procent).

Van elke gulden (Ned.), die het publiek uitgaf, betaalde het gemiddeld Nf. 0,19 belasting. De totale belastingopbrengst bedroeg Nf. 27 miljoen.

Tel Aviv. — Het districtsgerechtshof te Tel Aviv heeft Alexander Joelin, voormalig officier van het Rode Leger, die in 1948 als vrijwilliger aan Israëlische zijde aan de Palestijnse oorlog heeft deelgenomen, schuldig bevonden aan spionnage voor Egypte en hem deswege tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Volgens de tenlastelegging stond Joelin aan het hoofd van een Egyptisch spionnagenetwerk in Israël.

Berlijn. — De Oostduitse en Tsjechoslowaakse communistische partijen hebben hun erkenning van de Sovjet-Unie als de leider van „alle socialistische staten" bevestigd in een gemeenschappelijk communiqué.

Parijs. — Groot-Brittannië wenst op zeer korte termijn onderhandelingen met de Duitse bondsrepubliek over een Duitse financiële bijdrage voor de Britse strijdkrachten in Duitsland.

Nieuwe statuten Orde van Malta

De grote raad van de Militaire Orde van Malta is dezer dagen te Rome in vergadering bijeen geweest, om kennis te nemen van de nieuwe statuten, die op 8 december voor het forum van de raad plechtig afgekondigd zijn door luitenant-grootmeester markies Paterno Castella di Caracia. Zij zijn bij breve van 21 november door de H. Vader goedgekeurd en treden op 1 januari 1957 in werking. Hiermee is een eind gekomen aan de onenigheid, welke vijf jaren heeft bestaan tussen de Soevereine Orde en de Congregatie der Religieuzen. Het strijdpunt bestond in de vraag of de H. Congregatie der Religieuzen bevoegd was jurisdictie uit te oefenen over de Orde, welke Paus Pius IV in 1560 soevereín had verklaard.

Tot twee maal toe heeft de H. Vader ingegrepen en een commissie van kardinalen moeten benoemen (10 december 1951 en 14 februari 1955) om Hem een oplossing voor de moeilijkheden voor te leggen. De tweede commissie kwam vorig jaar klaar met een voorlopig advies. De luitenant-grootmeester vertrok begin van dit jaar naar de groot-priorijen en nationale verenigingen in de verschillende landen, teneinde de voorgenomen wijzigingen der statuten en de daarmee samenhangende kwesties te bespreken. Het resultaat van deze besprekingen is tenslotte samengevat en weergegeven in de nieuwe statuten.

Radio Vaticana, die het bericht over de afkondiging van de nieuwe statuten bekend maakte, sprak van de Militaire Orde van Malta en niet van de soevereine en militaire orde.

Schiphol kan zwaarste vliegtuigen ontvangen

's-Gravenhage. — Voorlopig behoeven wij ons niet ongerust te maken op Schiphol voor het ontvangen van vliegtuigen van 200.000 tot 300.000 kg, aldus de directeur van de luchthaven Schiphol, de heer U. F. M. Dellaert, op een lunchvergadering van het Nederlands Verkeersinstituut. Spreker ging in op de proefnemingen van het grondmechanisch laboratorium van publieke werken te Amsterdam. De zwaarste vliegtuigen, die tot dusver op Schiphol ontvangen zijn, zijn de 66.000 kg wegende Stratocruisers van de Pan American World Airways. De in 1960 te verwachten Douglas DC-8 verkeersvliegtuigen met straalmotoren, die de K.L.M. dan in gebruik zal nemen, zullen circa 135.000 kg. wegen.

Matthews beste voetballer van het jaar

Parijs. — Sportjournalisten uit zestien landen hebben de Brit Stanley Matthews bij een stemming, uitgeschreven door het periodiek „France Football", aangewezen als de beste voetballer van het jaar. De 41-jarige Matthews werd op zes lijstjes eerste geplaatst en verwierf de meeste punten. De rangschikking was 1) Matthews 47 punten; 2) Alfredo di Stefano (Spanje) 44 punten; 3) de Fransman Raymond Kopa 33 punten; 4) Ferenc Puskas (Hongarije) 32 punten; 5) Lew Jaschien (Rusland) 19 punten.

Mexicostad. — Een verzoek tot vrijlating op erewoord van Mornard, de moordenaar in 1940 van Trotzki, is door een gerechtshof in Mexico afgewezen, omdat Mornard nooit zijn ware naam en nationaliteit heeft opgegeven.

Rome. — „Wij keren niet terug naar Boedapest; onder de mooie hemel van Hongarije willen wij niet meer leven", schrijft de Hongaarse voetbalspeler Ferenc Puskas in een Italiaans blad. „Ik hoop een rustig plekje te vinden, waar geen gevaar voor tanks en kanonnen bestaat en waar mijn dochtertje in alle rust kan worden groot gebracht, zoals alle andere kinderen ter wereld".

Kerstklanken uit alle landen

Op de **Philips 33 toeren langspeelplaat „Christmas in Europe" (nr. P. 10181 L)** zijn voornamelijk geestelijke en voorts enige profane kerstliederen opgenomen uit verscheidene Europese landen. Een magnifieke plaat, rijk gevarieerd van klankkleuren, rijk gevarieerd ook in de intonaties, in de voordrachtsaccenten, zoals al deze facetten bij de vertolking van de verschillende kerstliederen evenzovele karakteristieke nuanceringen zijn, typisch voor de volksmuziekkunst van een bepaald land. Het programma op deze plaat omvat — achtereenvolgens —: Stille Nacht, Heilige Nacht (Oostenrijk), O Tannenbaum (Duitsland), La Noel Passée (Frankrijk), Piva piva (Italië), Good King Wenceslas (Engeland), Tout dort dans la nuit sombre (Zwitserland), El belén togan a fuego (Spanje), Adeste Fidelis (Nederland), De herdertjes lagen bij nachte (Nederland), On que de gens (Frankrijk), Ihr Kinderlein kommet (Duitsland), Away in a manger (Engeland), Rin rin (Spanje), Du kaere gamle julemand (Denemarken), Tu scendi dalle stelle (Italië) en Süsser die Glocken nie klingen (Duitsland). De kerstliederen worden uitgevoerd door befaamde koren. In verscheidene werkjes treden solisten op.

•

Telefunken, 33 toeren nr. TW 30080, met als titel van de plaat „Lieder zur Weihnachtszeit", bevat veertien kerstliederen, gaaf en zuiver gezongen door een gemengd koor o.l.v. Walter Lutze en/of het Bielefelder Kinderchor o.l.v. Friedrich Oberschelp, met als soliste Tiana Lemnitz. Grote orkesten, o.a. dat van de Berlijnse Staatsopera, begeleiden de koren. Een feestelijke begeleiding is het. Traute Wagner bespeelt het orgel. Deze voortreffelijke plaat vermeldt de navolgende kerstliederen: Von Himmel hoch, da komm'ich her, Es ist ein Ros' entsprungen, Morgen, Kinder, wird's was geben, Am Weinachtsbaum die Lichter brennen, O du fröhliche, Alle Jahre wieder, O Tannenbaum, Kling Glöckchen klingelingeling, Ihr Kinderlein kommet, Stille Nacht, Heilige Nacht, Leise rieselt der Schnee, Wiegenlied (Schlafe mein Prinzchen, schlaf ein), Ave Maria van Schubert en nog eens Stille Nacht, Heilige Nacht. Buitengewoon mooi klinken via deze plaat de knapenkoren. De weergave is prima.

•

Im Weinachtlichen Lichterglanz — luidt de titel van de **33 toeren Telefunkenplaat TW 30084,** welke o.a. het majesteitelijke koor van de Hedwigs kathedraal van Berlijn laat horen, benevens het Riasknapenkoor en het Berlijnse Motettenkoor. Ook op deze Telefunkenplaat: stralende zang, juichend en jubelend of devoot mediterend. Weelderig is de begeleiding door orkesten en orgel. De kerstliederen heten: Glockengeläut, Stille Nacht, Heilige Nacht, In dulci jubilo, O du fröhliche, Ihr Kinderlein kommet, O Tannenbaum, Es ist ein Ros' entsprungen, Süsser die Glocken nie klingen en Schlafe mein Prinzchen, schlaf ein.

•

Een — men mag zeggen — vorstelijke plaat is de grote **33 toeren Telefunken-langspeler LT 6553** met oud-Russische koormuziek. Op de ene zijde van de plaat zijn religieuze kerstgezangen opgenomen, de andere zijde vermeldt volksliederen en folkloristische gezangen. De liederen worden a capella uitgevoerd door een niet met name genoemd Russisch koor, dat onder leiding staat van Feodor Potorjinsky. Meesterlijke zang, technisch perfect, aangrijpend van inhoud en van een voordracht, zo diep uit het hart en zo intens doorleefd en met zoveel oprechte liefde uitgedragen, dat men er stil van wordt. Een exclusieve plaat, die niet op de laatste plaats van begin tot einde boeit, omdat men zich geconfronteerd voelt met het andere Rusland, het Rusland, dat het echte Kerstfeest viert, ook al kan het dat slechts vieren in zijn hart.

•

Suite „Kerstfeest" nr. 1 heet de **33 toerenplaat S 06135 R,** die door **Philips** is gewijd aan het orgelspel van Jan Zwart (1877-1937). Zwart was de eerste Nederlandse organist, die voor de radio speelde. Hij was niet alleen een kundig organist, maar ook een geziene leermeester en bovendien een begaafde orgelhistoricus. Via deze kerstplaat kan men Zwart's schilderachtig orgelspel bewonderen, zijn improvisaties en variaties op verscheidene bekende kerstmelodieën, zoals deze fors en vol, vaak monumentaal het wonder van het kerstgebeuren uitjubelen of heel zacht, heel intiem en poëtisch verhalen van het Kindeke en Zijn Moeder. Een feestelijke, sfeervolle plaat.

•

Vrolijk Kerstfeest" heet een andere **Philips langspeelplaat (nr. P. 10087 R)** met een twaalftal opnamen van kerstliedjes, gezongen door het Haags kinderkoor, met orgelbegeleiding door Piet Kraak en daarbij nog een begeleiding van een strijdkwartet, het geheel onder leiding van M. Borstlap. De plaat werd opgenomen in de St.-Jacobskerk te 's-Gravenhage. De kerstliedjes zijn: Komt allen tezamen, De herdertjes lagen bij nachte, Een rose fris ontloken, Het was een maged, O kindeke klein, O kerstnacht schoner dan de dagen, Nu sijt wellecome, Er is een kindeke geboren op aard, Stille Nacht, Heilige Nacht, Uit hoge hemel daalt Hij neer, Hoe leit dit kindere en Gloria in excelsis Deo. Lieflijke zang, zuiver en helder en bekoorlijk om zijn eenvoud.

•

Een voorname kerstplaat is de langspeler van **Decca nr. LX 3065.** Voornaam om de uitvoerenden — het koor en orkest van de Weense Staatsopera o.l.v. dr. Richard Rossmayer — voornaam ook om de uitvoering, die bijzonder rijk is aan orkestrale muziek en imposante zang, solo-zang en koorzang. Soms echter ontkwamen wij bij het luisteren naar de plaat niet aan de indruk, dat het technische zingen nogal prevaleert boven de bezieling, die andere bezieling althans, die een oprechte gestalte zou hebben moeten geven aan de inhoud, de teksten van de kerstliederen. Die kerstliederen zijn: Stille Nacht, O du fröhliche, Es ist ein Ros' entsprungen, Es hat sich halt eröffnet, O Tannenbaum, Es wird schon glei'dumper, Wass soll das bedeuten? en Josef, lieber Josef mein.

•

Op de **Deccaplaat 33 toeren LM 4538** zijn Duitse kerstliederen gepubliceerd, die bij orkestbegeleiding worden gezongen door de bas-bariton Wilhelm Strienz. Hij zingt achtereenvolgens: Bitten, O du fröhliche, O Tannenbaum, Ihr Kinderlein kommet, Die Ehre Gottes, Christnacht, Stille Nacht, Heilige Nacht en Süsser die Glocken nie klingen. Het orgel wordt bespeeld door Sebastiaan Peschko en Jean Bastian. Wilhelm Strienz is ons niet meegevallen. Hij heeft weliswaar een prachtige, sonore bariton, doch evenwichtig en mooi rond en vol is zijn stem niet. Integendeel, zij klinkt onrustig, terwijl in Strienz' voordracht weinig overtuiging en diepte ligt.

•

De verrukkelijke altstem en de tedere voordracht van Kathleen Ferrier zijn een verkwikking voor het oor, maar vooral ook voor het hart. **Decca** heeft heropnamen gemaakt van twee door haar gezongen kerstliederen: O come all ye faithful (Komt allen tezamen) en Silent night, holy night. Kathleen Ferrier wordt begeleid door het strijkorkest o.l.v. Boyd Neel. De plaat heeft enige ruis, doch deze zal men gaarne op de koop toe nemen. **(Nr. M 32742).**

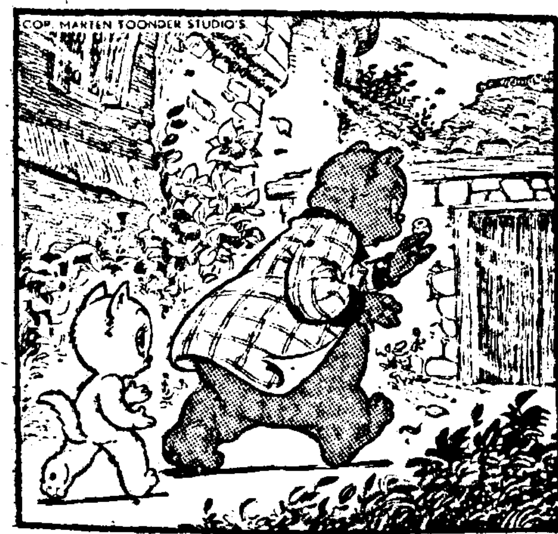
Andere **78 toeren kerstplaten** zijn de nummers **P 17653 H** met de liederen „Er ruist langs de wolken" en „Nader mijn God, bij U", wat stijf en droog gezongen door „Vitanova", en **P 17661,** dat het heerlijkheldere en ongedwongen stemmetje laat horen van de 13-jarige Godert van Colmjon in de lieve liedjes „Het kindje uit de hemel" en „Als de kerstboomkaarsjes branden".

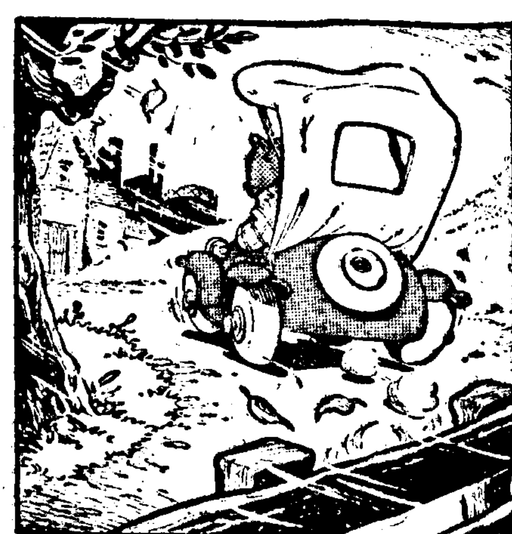
Tenslotte is er dan nog het **45 toeren-plaatje 7 PW 516** van **„His Master's Voice"** met een keur van kerstliedjes, gezongen door het „Koor en Knapenkoor van de St.-Hedwigs-kathedraal" te Berlijn, met begeleiding van orgel en strijkorkest o.l.v. Karl Forster. De liedekens heten: Von Himmel hoch, Es ist ein Ros' entsprungen, Ihr Kinderlein kommet, Stille Nacht, Heilige Nacht, Süsser die Glocken nie klingen, O Tannenbaum en O du fröhliche. Klokgebeier geeft nog een extra feestelijk accent aan deze welverzorgde en blijgestemde zang.

TAN GO

TOM POES en de klonters

2642. „Als Sickbock een middel heeft gevonden, om in het tekort aan werkkrachten te voorzien, dan doet hij daarmee nuttig werk", vervolgde heer Bommel. „Ik begrijp niet, waarom je je dus zo druk maakt, Tom Poes".

„Maar we kennen Sickbock toch langer dan vandaag!" riep Tom Poes uit. „Hij is nooit te vertrouwen geweest. En dit gedoe met die rare klonters bevalt me niet, hij heeft er een of andere boze bedoeling mee, daar ben ik van overtuigd!"

„Je leest teveel beeldverhalen, jonge vriend!" zei Ollie, zich omkerend, „dat maakt je overspannen. Maar kom, genoeg gepraat. Ik moet nog naar het gemeentehuis. Als je zin hebt, kun je meerijden".

Tom Poes zag er maar van af, om nog verder op de zaak door te gaan, temeer, omdat hij zelf nog niet kon nagaan, wat voor kwaad er in deze nieuwe onderneming van Sickbock stak.

„Waarom moet U naar het gemeentehuis?" vroeg hij, in de Oude Schicht stappend.

„Ik wil een bouwvergunning hebben", antwoordde heer Bommel. „Reeds lang koesterde ik de wens, om het fiere slot Bommelstein met een vleugel uit te breiden; een fraaie vleugel met torentjes, slingers en andere dingen. Het wordt iets moois, Tom Poes".

„Daar twijfel ik niet aan", zei Tom Poes. „Maar hoe wilt U dat voor elkaar krijgen, nu U niet eens werkkrachten kunt vinden om Uw kozijnen te schilderen?"

„Ik laat klonters van Siekbock komen", antwoordde heer Bommel. „......Wat zeg je, Tom Poes?"

„Ik zeg niets meer", antwoordde Tom Poes. „Ik wacht af......"

ARABISCH VOLK maakt een moeilijke tijd door

Noeri Es Said waarschuwt tegen het communisme

Bagdad. — De Iraakse premier, Noeri Es Said, heeft in een radio-rede verklaard, dat het Arabische volk een bijzonder moeilijke tijd doormaakt, die een uiterste aan geduld, wijsheid, samenwerking en saamhorigheid van de Arabieren vereist. Aangezien president Nasser van Egypte en president Koeatli van Syrië onlangs gesproken hebben, voel ik mijzelf ook gedrongen een verklaring af te leggen om bepaalde feiten te onthullen, aldus de premier.

Elke staatsman heeft het recht zijn eigendommen, reputatie en zelfs zijn leven te riskeren, zo verklaarde Noeri Es Said, doch hij heeft niet het recht de veiligheid of het bestaan van zijn land op het spel te zetten.

De premier zei, dat de Sovjet-Unie sedert 1930 „aktief bezig is de Arabische landen te ondermijnen". In de tweede wereldoorlog heeft de Sovjet-Unie van de omstandigheden gebruik gemaakt om van haar legatie in Bagdad een centrum van communistische propaganda te maken.

Een tweede gevaar voor de Arabieren is volgens de premier het Zionisme. Veel communisten in het Midden-Oosten zijn Joden en de Sovjet-Unie heeft tot voor kort Israël met wapens en olie geholpen. „De haat van de communisten tegen Irak blijkt wel uit de grove leugens van kameraad Sjepilof (de Sovjet-minister van buitenlandse zaken), die enige weken geleden in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties verklaarde, dat „Irak en Israël zijn overeengekomen Jordanië te verdelen".

Het communisme

De Franse communistische partij staat in nauwe verbinding met communistische cellen in de Arabische landen. Ook onderhouden de communisten in Irak nauwe betrekkingen met communisten in Israël.

Noeri Es Said verklaarde, dat hij, voor in 1954 het pact van Bagdad werd gesloten (Irak, Perzië, Turkije, Pakistan en Engeland), met premier Nehroe van India had gesproken over de vorming van een krachtig defensief blok, dat neutraal zou moeten zijn en waar India, Pakistan, Turkije en de Arabische staten zouden moeten deelnemen. Nehroe verwierp dit denkbeeld, doch stelde voor dat Irak in samenwerking met zijn buurlanden, zou helpen de vrede te verzekeren. De Arabische Liga had evenwel geweigerd zich aan te sluiten bij een defensief verdrag met Irak, Turkije, Perzië en Pakistan.

Leugencampagne

Na de oprichting van het pact van Bagdad werd een „leugencampagne" tegen ons ontketend, doch wij blijven geduldig en verdraagzaam, aldus de premier. Het pact is belangrijk als een verdediging tegen het communisme en Israël en het heeft een aandeel gehad in het tot stand brengen van de terugtrekking der Britse, Franse en Israëlische troepen uit Egypte.

De aanvallen op Irak zijn niet gerechtvaardigd, zo zei Noeri Es Said. Hij waarschuwde de Egyptenaren, dat de Russen proberen Egypte tot een botsing met het westen te brengen, terwijl elk meningsverschil met het westen op vreedzame wijze geregeld kan worden.

Washington. — Volgens de Independent Petroleum Association of America zal de vraag naar Amerikaanse ruwe olie in de komende maanden stijgen met 700 a 800 duizend barrels per dag door de uitvoer naar Europa en de vervanging voor de verminderde aanvoer uit het Midden-Oosten.

Moord betekent levenslang

door EWOUT SPEELMAN

17

Galama, nu ogenschijnlijk geheel de stugge Fries zoals de sociologen onze meest vrijheidslievende landgenoten plegen af te schilderen, staarde zwijgend voor zich. Jan Nierop kénde dat en hij wachtte rustig, tot zijn overbuurman zijn stoel met een ruk achteruit schoof en zich zuchtend ontlaadde: „Het is toch niet gewoon zulks."

„Ingewikkelder dan je dacht?" vroeg Jan. „Zàl wel, je hebt me nu vier uur lang in alle mogelijke en onmogelijke kroegen gebracht, ik heb whisky-soda, zonder whisky en zónder soda, maar driemaal duurder dan échte Black and White moeten drinken met alle mogelijke en onmogelijke juffrouwen. Ik heb jou zien fluisteren met alle mogelijke en onmogelijke gore kerels, ik heb mijn toelage voor bijzondere onkosten voor de eerstvolgende drie maanden ineens opgescupeerd en ik heb geen regel kopij."

„Je zult kopij genoeg krijgen," beloofde Galama, „maar voorlopig publiceer je niets, begrepen? Voorlopig ben je een brave jongen en luister je alleen maar. Nog een koffie?"

„Voor rekening van de Amsterdamse politie?" vroeg Jan voorzichtig, maar zijn grapje had geen succes. Galama had zich blijkbaar al te veel in de zaak vastgebeten om nog aandacht aan plagerij te schenken.

„Kijk es," begon Galama, „ik heb je vanavond niet voor niets meegenomen, Jan. Ik had gehoopt de zaak meteen rond te krijgen, dan had ik mijn dader en jij je kopij. Het leek zo eenvoudig, na hetgeen Koffiemozes me had verteld. Maar laat ik bij het begin beginnen, dan zal je meteen duidelijk worden, waarom ik Mozes een valse bekentenis liet afleggen. Dat was een psychologisch foefje, de commissaris lacht daarom, enfin, dat komt straks. Mozes is niet bepaald het type dat doorkleumt, zoals de jongens dat zelf noemen, hij is niet te vlug met bekennen. Hij kon nu moeilijk anders, en dan heb je geen kind aan hem. Die tik van Spoelstra heeft hij niet op zijn geweten, dat stond bij voorbaat bij mij vast. Ik heb hem bezocht in het Huis van Bewaring, en ik vertelde hem iets, een sprookje uit een ver verleden. Toen werd Mozes als was in mijn handen. Nu had ik direct al de indruk gekregen dat hij iets voor me verborg, het verhaal dat hij en zijn maat het pakhuis waren ingewandeld, alleen om zich eens lekker dronken te drinken, wilde er bij mij niet in. Ze zochten iets anders in dat pakhuis. Geld? Mogelijk, maar hoe wisten ze, dat daar geld zat? Er moest een tipgever in het spel zijn. Tot dusverre is het verhaal doodeenvoudig, zulke gevallen krijgen wij aan de lopende band. Mozes gaf al gauw toe dat er een tipgever was geweest. Er moest daar in dat pakhuis een geldkist staan, achter een stapel kisten. Een rare plaats als je het mij vraagt, maar mensen verbergen hun geld wel meer op zonderlinge plaatsen. De tipgever zou honderd gulden van de buit krijgen. Wie die tipgever was, kon Mozes met de beste wil van de wereld niet zeggen. Ik geloof niet dat hij loog, hij heeft me de man wel beschreven en ook het café genoemd waar de afspraak gemaakt is. „Chez Rita", in dat steegje dat op de Nieuwendijk uitkomt."

„Daar zijn we geweest," herinnerde Jan zich. „Duur en slecht, die drank daar."

„Juist," antwoordde Galama afwezig, „en ik had gedacht die tipgever binnen een uur in zijn kraag te kunnen pakken. Hij heeft natuurlijk niets met de moord te maken, maar dan was het inbraakje ten minste rond geweest en dat gevallotje logisch opgelost. En soms kom je van het een op het ander. Ik ken nogal wat lui uit dit milieu, en ze kennen mij. Waar ze me niet kenden, heb ik het potverterende buitenmannetje uitgehangen, dat zogenaamd een vriend zocht met wie hij eerder aan de boemel was geweest. Nu is het Amsterdamse leven van plezier een goed georganiseerd bedrijf met veel aandeelhouders, die precies in elkaars kaart spelen. De boemelaar betaalt en diverse belanghebbenden krijgen hun procenten van de opbrengst: de chauffeur die je naar een nette, nou ja, nétte, enfin laten we maar zeggen gezèllige gelegenheid brengt, de mevrouw die de kamers verhuurt en de dames die voor de gezelligheid voornoemd moeten zorgen. En al wat daar om heen loopt deelt ook mee, de „binkenpeezers", dat zijn de aanbrengers, sommige kellners, portiers, enfin, het hele halve wereldje. Wordt er een „bink" dat was ik in dit geval, „op de vlakte" gesignaleerd, dan is terstond het bedrijf in volle actie. Vraag je naar een bepaald meisje of een bepaalde meneer, dan zal iedereen je graag helpen, onder elkaar wordt later de rekening wel vereffend. Maar, niemand kent een persoon die aan de beschrijving die Mozes me gaf, beantwoordt. Het was geen Amsterdammer, zei Mozes, het leek meer Rotterdams, en het zou een zeemanstype zijn. Niet zo moeilijk te vinden, dacht ik, Mozes had me nog een paar bijzonderheden gegeven."

„Speelt Mozes eerlijk spel?" vroeg Jan.

„Zonder twijfel. De naam Karel Ditsel heeft voor hem een magische klank, waarom doet er niet toe, dat is een zaak tussen Mozes en mij. Iedereen kent iedereen hier en een vreemde eend in de bijt wordt terstond gesignaleerd. De baas van „Chez Rita" kon zich de man, die met Mozes en Tinus een borrel had gedronken wel herinneren, maar hij had hem voor die tijd niet gezien en heeft dat na die tijd ook niet meer. De man zou dus geen lid van het gilde zijn, tenminste niet van het gilde van de „gewone" jongens. Dat hij spoorloos is, is niet zo ongewoon, maar dat niemand hem kent is vreemd. Mozes zei al, dat hij niet echt was, écht in de betekenis van uit hun eigen standje. Nou ja, we vinden die kerel wel, maar 't kan maanden duren. Gek, zoals ik je zei, moet volgens mijn nuchtere verstand die diefstal niets te maken hebben met de dood van Ditsel, maar mijn intuitie beweert het tegendeel."

„Vóór een krantenman is intuitie onmisbaar," lachte Jan.

„Voor een politieman ook," bromde Galama, „maar je kunt je toch doorgaans veiliger aan de feiten houden. En nu wat die zogenaamde bekentenis van Mozes betreft."

(Wordt vervolgd)

Kerstviering op LAGO

Oranjestad. — Vanzelfsprekend wordt ook in Lago Colony druk gewerkt om alles voor de kerstviering in gereedheid te brengen. De grote catcracker is weer in kersttooi.... en vormt met zijn grote, draaiende topster een baken voor de zeeman. Het Lago hoofdkantoor is fraai versierd en ook de particuliere woningen in de Colony zijn 's avonds alle schitterend geïllumineerd.

De senioren van de jongeren broederschap van de Lago Community Kerk hebben, geadviseerd door Mevrouw R. V. Dorwart en C. C. Porter een tableau voorbereid op het grasveld vóór de kerk. Zaterdag, gisteravond en vanavond is dit tableau te bewonderen (vanavond van 10.15 — 14.45). Hierbij speelt het electrische „carillon" van de kerk, kerstmuziek.

De zeepadvindsters hebben kerstbezoeken gebracht aan Imeldahof en het Lago hospitaal. Hier werden niet alleen geschenken gebracht, maar werden ook kerstliedjes gezongen, waarbij de kinderen van Imeldahof met nederlandse en Papiamentse liedjes antwoordden. Ook brachten de amerikaanse meisjes kerstversieringen mee, die zij eigenhandig aanbrachten.

De als een kerstboom verlichte Catcracker van Lago laat het kerstlicht ver over land en zee schijnen.

Lang Kerstweekend dansend ingezet

Oranjestad. — De vrije dag van heden voor de eilandelijke ambtenaren en arbeiders maakt het Kerstweekend dit jaar byzonder lang. Om de tijd te korten werd gisteren en eergisteren in de vele clubs die Aruba rijk is druk gedanst. De conjunto's en bands van Aruba konden het werk niet af en de hulp werd ingeroepen van Dominikaanse en Curaçaose bands. Tal van organisaties als de Tivoliclub en het personeel van de Commercial Bank deden het bal zaterdag voorafgaan door kerstdiners.

Tot vanmorgen vroeg viel het wat de verkeerongevallen betreft nog mee. Moge het zo blijven, opdat het kerstweekend niet verstoord wordt door ongevallen, veroorzaakt door dronken chauffeurs.

De kersttableaux, zoals ze gisteravond en vanavond gebracht worden op het grasveld voor de Lago-gemeenschapskerk.

Politie speelde om Kerstbouten

Oranjestad. — In de cantine van de politie te Oranjestad werd zaterdagavond door Pova de traditionele kerstboutavond gehouden. Voor dit feestelijk gebeuren waren meer dan 125 Pova vrienden bijeengekomen. Er waren vele prijzen waaronder kerstmanden, pluimvee en andere aantrekkelijke zaken. Vrouwe Fortuna lachte vooral naar de familie Platteel (die vijf prijzen in de wacht sleepte) naar de familie van der Wulp (die met zeven bouten huiswaarts trok) naar de heren van der Laar, van der Wey, die met zijn (speelgoed) zeilboot binnenkort in nederland een wens (alleen te zeilen) in vervulling kan doen gaan. Wim Scholl, en de dames van der Beek en Kramer.

Zalig Kerstfeest...

Oranjestad. — Hartelijk dank zeggen wij voor de goede wensen van:

Firma Jan C. Lacle, die de wens vergezeld deed gaan van een smakelijk geschenk, Lago Oil & Transport Co., Petroleum Workers Federation of Aruba, de heren O. Kuyn en J. Bos die namens de KLM en per zeer geestige kerstkaart, vergezeld door een practisch en welkom geschenk ons een speciale groet zonden.

Hotel Strand, Veld Stores, Aruba Peasant Shop, de consul van de ANWB, Jos A. van der Schoot, Caracas Daily Journal, Firma Spritzer & Fuhrmann, Wimco- Rainbodairy en bakery, van wie wij bovendien een uiterst practische kalender ontvingen, Grace Line, met prachtige kalender, N.E.N. met handige kantoorkalender.

Op zijn beurt zendt het personeel van het Amigoe bijkantoor te Aruba zijn beste wensen naar U allen en denkt hierbij in het byzonder aan hen die in het afgelopen jaar op een of andere wijze meehielpen de Amigoe steeds meer aan zijn doel te doen beantwoorden....
aan lezers en adverteerders....
aan de overheid en haar talrijken organen....
aan „stille" vrienden die ons nieuwtjes doorgaven of suggesties aan de hand deden,
aan geestelijkheid en kloosterlingen,
aan bestuurderen van de vele organisaties op sociaal en cultureel gebied, die op constructieve wijze voor goed nieuws zorgden....
aan allen die de Arubaanse gemeenschap dienden....
aan hen die ons op fouten en tekortkomingen wezen....
aan alle bewoners van Aruba.

Moge de kerstvrede ons aller deel zijn.

ZALIG KERSTFEEST
BON PASCU
MERRY CHRISTMAS

Maquette kwam nog niet

Oranjestad. — Zaterdagmiddag werd per KLM de maquette verwacht van het Aruba Caribbean hotel. In verband hiermee hadden de Gedeputeerden zich naar het vliegveld begeven, maar de heren en andere belangstellenden kwamen voor niets. Mogelijk in verband met de grote drukte bij de vrachtafdelingen, kwam de maquette nog niet.

Sterrit voor Onderwijzers

Oranjestad. — De R.K. Onderwijzersbond St. Thomas en de Arubaanse onderwijsbond organiseren op 4 januari a.s. een sterrit, waaraan alle leerkrachten op het eiland (leden zowel als niet leden) kunnen deelnemen.

De start vindt plaats tussen half zeven en acht uur des avonds vanaf Huize Maris Stella (het Frereshuis te Savaneta) en het eindpunt is in Trocadero, waar tevens de prijsuitreiking plaats vindt. Er zijn een groot aantal prijzen, waaronder waardebonnen voor f. 35.—, f. 25.—, en f. 15.—.

De commissie van voorbereiding bestaat uit de heren Frere Johan, J. Hoes, C. Manders, Th. Meyering, en J. J. Bosman.

Bonn. — De Westduitse Bondsraad heef de verdragen goedgekeurd, waardoor Saarland 1 januari bij West-Duitsland komt.

De Gezaghebber van het Eilandgebied Aruba
Plaatselijk Hoofd van Politie,
Gelet op: artikel 14 van de Algemene Politieverordening voor Aruba 1952 (Ab. 1952, No. 7)

BESLUIT:

ONTHEFFING te verlenen van het verbod tot het afsteken van vuurwerk op of aan de openbare wegen van Aruba, gedurende het tijdvak van 27 December 1956 tot en met 2 Januari 1957, onder het voorbehoud, dat

a. in de bebouwde kom van Sint Nicolaas geen vuurpijlen mogen worden afgestoken;

b. binnen een afstand van 250 meter van hospitalen en kerken gedurende de kerkdiensten geen vuurwerken mogen worden afgestoken.

Aruba, 20 December 1956
De Gezaghebber voornoemd
Mr. L. C. KWARTSZ

Van de Nederlandse voetbalvelden

NOAD verslaat Fortuna '54 op eigen veld met 3-0

ADO's record sneuvelt

Het waren weer de nodige verrassende uitslagen, die de reeds heersende spanning in de Ere-Divisie nog wat hebben opgevoerd. Want indien men bedenkt, dat NAC uit Breda twee weken geleden nog een zo uiterst smadelijke 0—8 nederlaag te incasseren kreeg en nu te Eindhoven in het Philips-Sportpark PSV met liefst 5—2 een voetballesje gaf, dan gaat het er toch wel naar uitzien, dat er voorlopig nog geen vaste lijn zal gaan komen in de ranglijst en dat wij nog de grootste verrassingen en daarmee verbonden grote verschuivingen op de ranglijst zullen krijgen. En er zal nog heel wat spanning en sensatie te beleven vallen, voordat kampioen 1956/7 zich definitief gemeld heeft. Maar, ja, dat is wel een van de voornaamste faktoren, waarom voetbal altijd zo populair is en blijft.

De grootste verrassing komt dit keer uit Geleen. Daar kreeg het zelfvertrouwen van de zo grote schare supporters van Fortuna '54 een geduchte knauw te incasseren. Nu is NOAD een ploeg, waarmee terdege rekening zal moeten worden gehouden, misschien wel dan niet voor de eerste plaats, maar de Tilburgenaren zullen menig kampioenspretendent in het zand doen bijten. Het werd een fraaie 3—0 zege voor de geel-blauwen uit Tilburg. Het is wel een resultaat, waar men in Tilburg trots op kan zijn!

Rapid J.C. begint kalm aan weer de kampioensploeg te worden van vorig jaar: snel en open spel met somtijds weer prachtige techniek, hetgeen vanzelfsprekend zeer belangrijk is. Met 4—1 moest Elinkwijk het hoofd buigen: de Zuilenaren ondervonden de grote kracht van de voorhoede van de landskampioenen, waarvoor menig ploeg vorig jaar zo bevreesd was. Al met al staat Rapid J.C. lang niet meer zo veel achter op de leidende peleton. Groot is de spanning geweest in het Feyenoord-Stadion en pas bij het laatste fluitsignaal van scheidsrechter Karel van der Meer was men zeker van de uitslag 2—2. Hierdoor is aan de kop van de ranglijst niet veel veranderd en blijven Feyenoord en MVV voorlopig nog respektievelijk nummers één en twee, maar hoe lang nog??? Zondag 30 december moet **Feyenoord naar Rapid J.C.** en dat kan heel goed de derde nederlaag van dit seizoen betekenen voor de Rotterdammers. Maar tot op heden spelen de Rotterdammers een behoorlijke rol in deze zware competitie.

Voor Eindhoven beginnen zich wel uiterst zwarte en sombere wolken samen te pakken: nu gisteren van Willem II werd verloren, ziet de toekomst er wel heel somber uit en zal er heel wat voor nodig zijn om hen in veiliger oorden te doen belanden. Willem II heeft de kans gegrepen om van de twee laatste plaatsen te geraken — automatische degradatie — en versloeg Eindhoven in een spannend duel met 3—2.

Zeer verrassend was de uitslag van BVV — GVAV. Dat de Groningers met een 2—1 zege naar het verre noorden zouden kunnen terugkeren, dat zullen velen wel niet hebben gedacht. En na de laatste resultaten van de Bossenaren (8—0 overwinning en 3—3 gelijkspel) hadden wij niet op een dergelijk resultaat van de Groningers gerekend. Dat zal geheel Groningen moed geven voor de grote strijd van as. zondag, wanneer Sportclub Enschedé op bezoek komt. En reken er maar op, dat de Groningers de club van Abé Lenstra een hartig onthaal zullen bereiden. Leo Horn zal deze belangrijke strijd leiden.

Sparta deed evenals NOAD keurig werk door te Enschedé de Sportclub een winstpunt af te snoepen. Het werd geen overwinning voor de sterke oostelijke ploeg, maar het derde gelijke spel van de oostelijken in successie. De Enschedeërs hebben de laatste weken wel enkele kostbare winstpunten verspeeld. Dat wordt voor hen oppassen zondag tegen GVAV.... VVV '03 en Ajax deelden de punten, maar onder protest van VVV '03. Hier dus werk voor de Protestcommissie. Het werd een puntenloos gelijkspel, een zware strijd derhalve tussen aanval en verdediging, welke onbeslist — althans voorlopig — is gebleven.

Tot slot won DOS eindelijk eens weer en bracht hierdoor een stilstand aan de nederlagenreeks van de laatste weken: een tegenvaller echter voor Amsterdam, dat juist de laatste weken wat winstpunten had weten te verzamelen....

Voor **TWEEDE KERSTDAG** is een klein inhaal-programma vastgesteld: VVV '03 — Sportclub Enschedé (de vanwege mist gestaakte wedstrijd), Willem II — NOAD, Amsterdam — Fortuna '54 en BVV — Ajax. Een klein, maar interessant programma. Tevens vragen wij reeds uw aandacht voor de wedstrijden van as. zondag: Rapid J.C. — Feyenoord, NAC — Fortuna '54 en GVAV — Sportclub Enschedé. Spanning te over.

In de **EERSTE DIVISIE** is dan eindelijk ADO's ongeslagen rekord gesneuveld. Het was De Graafschap, die tot deze krachtprestatie in staat bleek. Elf wedstrijden zijn de Hagenaars zonder nederlaag gebleven, nu wonnen de oostelijken met 6—4. Maar de Hagenaars hadden gelijk, want Limburgia verspeelde een winstpunt aan het de laatste tijd zich herstellende DWS. Ook in B sneuvelden de leiders: Hermes DVS klopte in een spannend duel Blauw Wit met 1—0. RCH en Hermes DVS delen nu de tweede en derde plaats: 17 punten uit 12 wedstrijden. Volendam verloor van Stormvogels met 1—2 en staat nu vierde. Voor zondag vrage de aandacht: ADO — Xerxes, De Volewijckers — Limburgia en in B Blauwwit — DFC, een zware opgave voor de leiders.

In de **TWEEDE DIVISIE** valt naast de 1—4 nederlaag van Heerenveen tegen het toch heus niet sterke PEC het fraaie 3—3 gelijkspel op van het Nijmeegse NEC tegen de leiders LONGA. ZFC nam hierdoor de leiding over van de Tilburgenaren, terwijl RBC, dat met grote cijfers van ONA uit Gouda won (5—1) de derde plaats bezet. De spanning in afdeling B is groot en de eindstrijd om de zo kostbare eerste plaats (automatische promotie) zal hard en spannend zijn. In A voeren drie clubs de lijst aan: Be Quick, Leeuwarden en Veendam, alle drie hebben 17 winstpunten, maar Veendam deed hier een wedstrijd meer over, namelijk 17.

De ranglijst van de Ere-Divisie luidt als volgt:

Feyenoord	14	20	36—21
M.V.V.	14	19	26—16
Sportcl. Enschedé	12	18	34—15
N.A.C.	14	18	28—28
Fortuna '54	13	17	32—22
Ajax	13	17	27—20
V.V.V. '03	13	15	29—19
N.O.A.D.	13	14	20—18
Rapid J.C.	13	14	30—27
Sparta	14	13	27—29
D.O.S.	13	12	31—31
G.V.A.V.	13	12	20—21
P.S.V.	14	12	30—32
Amsterdam	13	10	18—27
Elinkwijk	14	9	22—34
B.V.V.	13	8	25—33
Willem II	13	7	26—34
Eindhoven	14	5	10—35

Brussel. — Voor de achtste finale in het tournooi om de Europese voetbalbeker speelde Atlético de Bilbao (Spanje) gelijk 3-3 tegen Honved (Hongarije). Rust 1-1. Atlético, dat de vorige ontmoeting tegen Honved met 3-2 won, is overgegaan naar de kwartfinales, waarin het Manchester United ontmoet.

K.N.V.B.-uitslagen

's Gravenhage. — De uitslagen der in Nederland gespeelde voetbalwedstrijden luiden:

Eredivisie
Elinkwijk — Rapid 1-4; Feyenoord — MVV 2-2; Willem II — Eindhoven 3-2; BVV — GVAV 1-2; Enschedé — Sparta 1-1; PSV — NAC 2-5; Fortuna — NOAD 0-3; VVV — Ajax 0-0 (onder protest van VVV); Amsterdam — DOS 1-2.

Eerste divisie
Afd. A: Alkmaar — HVC 4-2; Emma — VSV 0-0; Helmondia — KFC 3-0; Graafschap — ADO 6-4; Roda Sport — Volewijckers 4-3; DWS — Limburgia 1-1;

Afdeling B: AGOV — Sittardia 0-0; Scheveningen Holland Sport — EBOH 2-2; Fortuna — Vitesse 1-1; RCH — Helmond 3-0; Stormvogels — Volendam 2-1; Excelsior — Rigtersbleek 1-1; Hermes DVS — Blauw Wit 1-0;

Tweede divisie
Afdeling A: Leeuwarden — Zwolse Boys 5-3; Heracles — Enschedese Boys 3-1; Go Ahead — Oldenzaal 0-2; Veendam — Tubantia 3-0; PEC — Heerenveen 4-1; Be Quick — Velocitas 2-2; Zwartemeer — Rheden 1-1;
Afdeling B: RBC — Ona 5-1; NEC — Longa 3-3; Gooi — Hilversum 6-2; ZFC — Wilhelmina 5-1; Valk — TOP 1-2; UVS — Dosko afgelast; DHC — Zeist 2-2.

VENEZOLAANS 5 Y 6

Slechts één gelukkige met een cuadro van zes

69 CUADRO'S met VIJF

Enorme „batacazo's zorgden er gisteren voor, dat slechts één gelukkige het gehele bedrag voor cuadros met zes kon innen. De houder van deze cuadro met zes paarden werd 698.483,50 bolivars rijker en naar het schijnt had dezelfde persoon of personen ook 10 cuadros van de 69 met vijf.

De 69 cuadros met vijf paarden, hadden een waarde van 6.748,60 bolivars.

De winnende cuadros kregen zulk een waarde doordat in de tweede derde en laatste race batacazos uit de bus kwamen.

De grote favoriet, fija van velen, **KURDO**, won de eerste race, bereden door de leerling jockey M. Ramirez. Baltres werd nummer twee.

In de „segunda valida" ging de algemene „fija" van het programma, **BARLASS**, ten onder. Acridio wist eindelijk een race te winnen, en juist gisteren toen niemand het verwachtte. Barlass werd zelfs nummer drie.

Na een korte rustperiode nam Frenetico gisteren weer deel aan een race en won ook de „tercera valida" met gemak van de favoriet Curtidor. Frenetico werd bereden door B. Moreira.

De favoriet Chapalco won de vierde Cinco y Seis, maar Acridio en Frenetico hadden al genoeg schade berokkend om winnende cuadros een grote waarde te geven. Polono werd ondanks 58 kilos in de vierde race nummer twee.

In de „quinta valida" vond er bijna een ongeluk plaats toen M. Ramirez met Enrede tegen Irituco II opbotste. Importuno won deze race, gevolgd door Enrede, Name en Orituco II. Na een protest echter van jockey B. Moreira, die Orituco II had bereden en trainer Quezada, besloten de heren commissarissen om de officiële aankomst te wijzigen. Importuno bleef natuurlijk de winnaar, Name werd nummer twee, Orituco II nummer drie en Enrede nummer vier.

De laatste race van de middag werd door Trinquete gewonnen. Dit exemplaar werd bereden door Carlos Perez met een handicap van 57 kilos. De favoriet van deze race Targi werd nummer twee, nadat het voor het grootste gedeelte van het traject aan de hop had gedraafd.

AA-klasse Baseball

Pampero verliest van Unidos

„Lucky Strike" voor de zesde maal Curacaos kampioen

Willemstad. — Lucky Strike werd gisteren voor de zesde achtereenvolgende maal Baseball kampioen van Curaçao, nadat Bolivar zondagmorgen met 9-8 van Unidos verloor. Pampero had deze wedstrijd moeten winnen om zo Lucky Strike een Playoff af te dwingen.

Het mocht echter niet zo zijn. Een kostbare "error" van de verliezende pitcher Nene Gravenhorst, bezorgde Unidos de overwinning in de negende inning, nadat de stand tweemaal gedurende de strijd door de twee negentallen op gelijke voet was gebracht. Unidos scoorde in een der innings maar liefst zes runs alvorens Gravenhorst het vuur wist te blussen. De winnenden pitcher voor Unidos was de linkse Horsford.

Aan Manager Hurtado en spelers van Lucky Strike die thans hun zesde titel binnen hebben, onze welgemeende felicitaties.

Overweging op Kerstmis

EEN STAL. Een schamele hut, waaraan ieder gerief ontbrak. Gods Zoon werd zelfs niet geboren in een model-stal. Hij zoekt immers de armsten, de onbeschaafdsten, de ellendigsten, de maatschappelijk minsten. De mensen in stinkende lompen in krawakkele huisjes.

Die heeft Hij verkozen boven de weelderige, zindelijke villa's. De stal ziet nog uit naar een betere tijd. Het paleis en villa niet meer. Die zijn zichzelf genoeg.

Fleur de Marie, bloem van Maria. Inderdaad, daar zou Hij geboren zijn, eerder dan in wijken, waarin de bloem der armoede zich schaamt te bloeien.

HERDERS. Geen diploma's, geen gezag, geen ontwikkeling, geen rijkdom, onbekend en veracht. Maar ook: mannen zonder ijdele woorden, zonder conventies en politiek, eenvoudig verlangend naar geluk. En niet het „geluk" van de cocktailparty's, de barbecue's, recepties en feesten, van de leegheid.

OS EN EZEL. Wij gaan naar de Nachtmis. Terwijl wij zingen van de vleeswording Gods en van het geheim van de Moedermaagd, gedragen mensen zich zo, dat ze zelfs de os en ezel beschamen. Et incarnatus est. Ook voor hen die zelfs in de Kerstnacht hun verderf najagen in het vlees.

ENGELEN scheuren het duister vaneen. Glorie aan God in de hoge en vrede op aarde aan mensen van goede wil. Vrede? Hongarije, oorlogsdreiging, marteling en hongersnood. Jezus is voor ons de lichtende vrede des harten in dit duistere uur van de wereldhistorie.

KERSTNACHT, stille en heilige nacht. Gods Zoon wordt mens. Hoe kan hij ons dan toch nog beter overtuigen van zijn liefde voor ieder van ons.

P.V.

Medisch praatje op Kerstmis!

Welk onderwerp, medisch of paramedisch, zou kunnen pretenderen de aandacht van de "Amigoe"-lezers te kunnen boeien op de vooravond van het Kerstfeest? Zouden wij kunnen vertellen wat men moet doen om een lichte griep te bestrijden, die men ten gevolge van de nogal eens optredende temperatuurverschillen in de regentijd heeft opgelopen? Doch dat heeft eigenlijk niets met Kerstmis te maken.

Wat heeft overigens het wereldse Kerstfeest of wat daarvoor doorgaat, bij een met blinkende dingen opgetuigde denneboom, nog te maken met de vervulling van de adventsverwachting, de geboorte van de Verlosser, die wij over enkele uren bij het Kind in de kribbe zullen vieren? Helaas is het lekker eten en drinken op deze dagen voor velen het belangrijkste geworden. En met een beetje manoeuvreren zou na deze moraliserende woorden wel de opmerking kunnen volgen, dat matigheid in spijs en drank altijd erg aan te bevelen valt. Er is niets zo ongezond als het overmatig dik zijn. Corpulente mensen blijken 60 pct vaker aan een hartziekte te overlijden, ook bij suikerziekte, longontsteking en operaties staan dikke mensen er veel ongunstiger voor. Zelfs hun sterftecijfer tengevolge van verkeersongelukken is groter, omdat zij zich minder vlot uit de voeten kunnen maken. En men weet, er is maar één directe oorzaak voor dit te dik zijn aan te wijzen, opname van meer calorieën dan er blijkbaar nodig zijn, eenvoudiger en duidelijker gezegd: te veel eten.

Daarna nog een alinea wijden aan het ongezonde van drankmisbruik, zou beslist minder tegenspraak uitlokken dan de vorige opmerking, dat men alleen dit kan zijn door te veel eten, al is dit dan ook nog zo waar. Misbruik van alcoholica kan bovendien ook nog een oorzaak zijn van vetzucht. Het voedsel hoeft in dat geval niet als brandstof te dienen, daar wordt de alcohol dan wel voor gebruikt. Alle vet kan dan in vetlagen opgestapeld worden. Over de verdere ellende van het drankmisbruik zouden wij waarlijk niet behoeven uit te weiden. Er pleegt bij gelegenheden als hier bedoeld ook gerookt te worden en het zou erg „up to date" zijn dus ook nog eens te wijzen op het gevaar van longkanker bij zwaar roken.

Maar hoe dan ook, het blijft een hachelijke onderneming op de vooravond van Kerstmis enthousiasme te wekken voor een medisch praatje. En daarom volstaan wij maar met de lezer van harte een "Zalig Kerstfeest" toe te wensen.

De ROMANTIEK van de KERSTSTAL

Natuurlijk, u hebt groot gelijk: waarom zou een kerststal ook niet mooi, niet aesthetisch verantwoord kunnen zijn; zoals het tegenwoordig bij voorkeur heet? Iedereen zal het grif beamen, maar bijna geen sterveling zal er zich iets van aantrekken. De aesthetisch verantwoorde kerstkribbe, prachtig! Maar na dit geconstateerd te hebben kijkt vrijwel iedereen op Kerstavond met welbehagen naar een met glinsterende kitsch uitgedoste boom, waaronder een kerststal met toebehoren prijkt, waarvan noch de maker, noch de verkoper, noch de koper zal wensen te beweren, dat het ding ook maar in de verste verte iets met schoonheid, met kunst of aesthetisch gevoeligheid te maken heeft. Niemand zal er zich over schamen en het komt er eigenlijk ook geen steek op aan. Want de kerststal staat evenals de realiteit die hij verbeeldt buiten de gewone orde der dingen. Het Kerstfeest is een van de grootste paradoxen der geschiedenis en de kerststal in onze huiskamer is een paradox in de aesthetische orde, omdat hij vrijwel steeds indruist tegen al onze opvattingen omtrent schoonheid en niettemin direct aan onze gevoelens appelleert en ons op een onbeholpen, kinderlijke wijze confronteert met de tastbare werkelijkheid van iets, dat ons begrip oneindig ver te boven gaat. Onder die omstandigheden doet het er niet heel veel toe of de verbeelding van dat duizelingwekkende mysterie van de menselijke geboorte van Hem die was vóór de morgenster ontstond, met een beetje meer of minder kunstgevoeligheid wordt gegeven. Zo ooit, dan geldt hier wat Paul Claudel eens heeft gezegd van de gebruikelijke lelijke heiligenbeelden: zij zijn zó onbeduidend, dat zij voor de gelovige geen enkel beletsel vormen om de geest te richten op wat zij stuntelig pogen voor te stellen. Dit is natuurlijk geen regel, die voor iedereen en onder alle omstandigheden opgaat.

Maar ten aanzien van Kerstkribbetjes valt er heel wat voor te zeggen. Misschien zijn er wel kunstenaars, die kans zien een kerstgroep te ontwerpen die zowel aan de ontwikkelde smaak beantwoordt als kleurig en anecdotisch is. En als die er zijn is het te hopen, dat hun werkstukken ook nog eens algemeen binnen het bereik van de gewone mensen en de gewone gezinnen zullen komen.

Maar het behoeft geen ramp te zijn als het niet gebeurt. Want het gaat er maar om, dat iedereen in zijn huiskamer een kerststal heeft, die het Kerstverhaal vertelt in simpele, kleurige beelden, die niet eens bijzonder mooi behoeven te zijn om toch aan hun doel te beantwoorden.

Eigenlijk is er niets vervelender dan zo'n kerstgroep, waarvan de maker uit protest tegen de bonte fabrieksbeeldjes, opzettelijk aesthetisch te werk heeft willen gaan. De ergste zijn die, welke het kerstgebeuren „vergeestelijkt" willen voorstellen, alsof dat mogelijk zou zijn. Want die bestaan uitsluitend uit een paar rechtlijnig gestyleerde figuren van Maria, Jozef en het Kindje waaraan vooral geen druppel verf te pas mag komen En verder natuurlijk geen herders, geen schapen, geen os en geen ezel en zelfs geen engelen, die „gloria" zingen van een zwierige banderol. Een stal hoort er natuurlijk helemaaal niet bij. Het zijn typische kerstgroepen voor mensen, die vinden, dat het toch eigenlijk niet te pas komt, dat de Schepper van hemel en aarde in een doodgewone stal ter wereld is gekomen. Aan die kribbe valt weliswaar niet te ontkomen, maar daarvan valt als het moet nog wel een presentabel meubelstuk te maken.

Tot een meer te waarderen categorie behoren de kerstgroepen, die en gebakken en die, egaal van tint — meestal grijsachtig wit — de ver- zorgvuldig uit klei zijn geboetseerd schillende figuren inderdaad pogen te karakteriseren. Zij zijn vaak niet lelijk, maar door hun puriteinse kleurloosheid werken zij niet op onze verbeelding. En dan kan het wel zijn, dat St. Jozef, als je hem heel goed bekijkt, een karakteristieke kop heeft maar zo nauwkeurig kijkt geen mens naar een kerststal. Wat men daarvan verwacht, en met het volste recht verwacht, is een lieflijk en kleurig tafereel, dat in zijn geheel een aanschouwelijke en min of meer romantische versie geeft van wat het kerstevangelie in enkele volzinnen uitdrukt.

Daarom moet men op Kerstmis niet te veel kwaad vertellen van al die kunstloze, bonte kerstgroepen, waarmee wij allemaal sinds onze vroegste jeugd vertrouwd zijn en die precies beantwoorden aan de volstrekt oncritische, kinderlijke stemming, waarin wij aan de vooravond van het grote feest de kerstboom optuigen als de lichtende achtergrond van het aandoenlijk tafereel van de geboorte en de aanbidding door de herders.

Toegegeven: de grot van Bethlehem zal er wel een beetje anders uitgezien hebben dan de stal, die wij opzetten met een paar latjes en wat stro van flessenhulsen, waarop het mos eensklaps weelderig begint te tieren.

Maar dat komt er immers niet op aan. Als de werkelijkheid niet overeenstemt met de bonte voorstellingen van de kerstkaarten, dan heeft de werkelijkheid ditmaal ongelijk.

In de romantische verbeeldingswereld van de kerststal mag Maria ook wel een opvallend, zij het onaesthetisch gouden randje aan haar mantel dragen, zulks in tegenstelling tot de vriendelijke, goedgeschoren herders, die zich tooien met een eenvoudiger drapering. Waarschijnlijk zal een hunner in de loop der jaren een stuk van zijn neus zijn kwijtgeraakt.

Want in 'n gezin met kleine kinderen blijven de herders nooit op hun plaats. Af en toe maken zij uitstapjes naar andere regionen in de kamer.

En het moet al heel vreemd lopen wanneer tijdens het Kerstfeest niet een speelgoedvrachtauto bij de stal arriveert, waar de schapen worden ingeladen. De kudde keert altijd weer netjes, zij het niet steeds ongehavend, terug op de plaats van herkomst in de dikke laag gedroogd mos waar de blauw met gouden engel met uitgespreide vleugels en sierlijk uitvaaiende rok zonder ophouden het gloria blijft zingen. De drie koningen met hun blinkend gouden kronen op en hun verwaande kameel zijn meestal ook al op Kerstmis in aantocht, maar wachten voorlopig netjes hun beurt af buiten de stal. Wie in het gelukkige bezit is van een Franse kerststal, kan zich bovendien verlustigen aan een heel landschap, waarin de boodschap van de engel, het bezoek van Maria aan Elisabeth, het vergeefse zoeken van St. Jozef en de H. Maagd naar een onderkomen in Bethlehem afzonderlijk worden uitgebeeld.

De romantiek van de kerststal is zonder sentimentaliteit. Zij is vriendelijk, zij is idyllisch, zij is blij en vrolijk, zij is ongekunsteld en zij houdt van opschik en zij kleedt een eeuwig mysterie, waarvoor het heelal te klein lijkt, in een vorm, die kleine kinderen kunnen omvatten en zij, die zich niet schamen om weer kind te zijn.

KERSTMIS 800: Paus Leo III kroont Karel de Grote

In het jaar achthonderd, op Eerste kerstdag, volgens de toenmalige tijdrekening het begin van een nieuw jaar en een nieuwe eeuw, zijn Paus Leo III, Karel de Grote, de koning der Franken en der Longobarden, een grote menigte hoogwaardigheidsbekleders en een schare volks bijeen in de oude Sint Pieter. Karel ligt geknield, biddend voor het graf van Sint Petrus. Dan staat hij op, schrijdt op de Paus, die in vol ornaat gekleed is, toe en de Paus plaatst hem de Romeinse Keizerskroon op het hoofd. Rome had weer een keizer, voor het eerst weer sinds 471, toen de Germaan Odoacer de keizerlijke insignia ontnomen had aan de laatste keizer, de knaap Romulus Augustulus, en het volk in de kerk bijeen riep uit: „Karel, de allervroomste Augustus, de door God gekroonde grote vrede scheppende keizer, dat hij leve en overwinne!" Toen vereerde de Paus hem volgens Byzantijns ceremonieel, door hem knielend te huldigen. Daarna zalfde hij Karels oudste zoon, die opvolger zou zijn en zijn vaders naam droeg.

Leo III was de opvolger van paus Hadrianus en zijn verkiezing was niet door geheel het Romeinse volk geaccepteerd De oppositie tegen hem was zelfs van dien aard, dat hij op 25 april 799 toen hij te paard aan het hoofd van de St.-Marcusprocessie reed, werd aangevallen en van zijn paard geworpen. Men rukte hem de pontificale gewaden af en men had hem zelfs bijna de ogen uitgestoken en de tong uitgerukt naar Byzantijnse gewoonte. Deze verhalen klinken ons thans, in het licht van de veneratie voor de pausen, vreemd in de oren. Leo III werd opgesloten in een klooster, ontsnapte echter met behulp van een lang touw over de hoge muur en verschanste zich met een aantal getrouwen in de St.-Pieter. Om zijn positie te herwinnen reisde hij de Alpen over en ontmoette Karel in Paderborn en gezanten van de Frankenkoning geleidden de Paus terug naar Rome, waar zij de opstandelingen vonnisten. Omstreeks de 23ste moet Karel zelf naar de Heilige Stad gekomen zijn en dezelfde dag arriveerden monniken van de Patriarch van Jeruzalem om de Frankische Koning de sleutels van het Heilig Graf en van de Calvarieberg aan te bieden. Eerst de laatste dagen vóór de kroning moet het plan voor een leiderschap der Christenheid zo gerealiseerd zijn, dat de keizerskroon er aan verbonden werd en volgens zijn biograaf Einhard was de kroning voor Karel zelfs een verrassing. Leo III moet hier practisch geheel uit eigen initiatief gehandeld hebben, maar het zijn dan toch de Romeinen geweest, die hem als Augustus betitelden, al was het maar omdat zij in hem de tegenhanger zagen van de Byzantijnse keizer, de oude erfvijand.

De gevolgen van de kroning van Karel zijn onberekenbaar groot geweest. In West-Europa herleefde het keizerlijk ideaal. Een universeel gezag kreeg de opdracht de christen-wereld uit te breiden en te beschermen en Karels organisatie-talent wist op geniale wijze vorm te geven aan deze opdracht.

Toch leidde de kroning in Rome niet tot Romanisering van de heerser. Hij heeft de Heilige Stad daarna niet meer bezocht en bleef een Duitser, wonend in Aken, waar hij een groot paleis bouwde, en arbeiders uit alle delen van het rijk werden naar de hoofdstad getrokken om er een kerk te bouwen, die even schitterend als de Hagia Sophia van Justinianus zou zijn. Als voorbeeld koos hij het graf van Theodorik te Ravenna en dekte het eveneens af met een grote monolieth. Van overdadige verering van beelden hield hij niet en hij kreeg daar zelfs onmin over met Rome. Het kwam tot een synode te Frankfurt a. Main, die door Karel gepresideerd werd. De adoratie van beelden werd daarbij veroordeeld Het gevolg was bijna een breuk met de paus.

„Christmas Carols" uit de mond van engelse koorknapen.

Stille nacht, heilige nacht

Duister is het en stil. In eenzaamheid verloren spoeden zich twee mensen over een landweggetje, verder de knoek in. Op weg naar een stal, want de herbergen zijn vol. Daar in die stal komt een Kindje ter wereld.

Onbekend echtpaar, onbekend land, uithoek der aarde. Nacht van stilte en kou, zoals duizend tevoor. Sterretjes pinkelen stil aan de lucht, zij kennen de tijdloze rust al zo lang.

Plots echter scheurt er het duister vaneen, jubelzang vult er de stilte meteen: Ere aan God, daar heel hoog, vree aan de mensen van goede wil!

Daaraan denken al tweeduizend jaren miljarden van mensen. De kerken zijn vol in een nachtelijk uur, het orgel jubelt en bruist en allen zingen met innige blijheid van hart. Ieder voelt het geluk en is vredig gestemd.

De Verlosser gekomen op aard
God en Mens ineen!

Hij schaamt zich niet mens, dat is schepsel te zijn. Zelfs een hulpeloos kindje, in armoe geboren. Een beestenstal, een kribbe met stro....... Alles voor ons.

Hij is er om ons het pad te wijzen, dat wij niet vonden. Het pad naar omhoog, naar de glorie van God en de hemelse vrede.

Twijfel ik nog aan Gods liefde voor mij?

Op met herders en wijzen naar God in de stal. Bij hem willen wij zijn, eenvoudig als herderkens en van goede wil. Die eenvoud en goedheid zijn onze cadeau's. Maar wij krijgen de vrede, een blij en innig geluk. God heeft ons lief.

Jezu, niet alleen mijn goede wil, maar heel mijzelf bied ik U aan.
Bij U wil ik blijven, bij U wil ik zijn
Stille nacht, heilige nacht.

P.V.

Op gevonden grafsteen

Inscripties over vlucht naar Egypte

In een Koptisch klooster op driehonderd kilometer van Cairo is een grafsteen ontdekt waarop voorvallen uit de vlucht van de jonge Christus naar Egypte schijnen te zijn beschreven. Volgens een woordvoerder van het Egyptische departement van toerisme hebben werklieden dezer dagen de steen bij herstelwerkzaamheden ontdekt. Volgens de Hebreeuwse inscripties betreft het de grafsteen van Joessa, die de zoon van Jozef wordt genoemd. De legende wil dat de Heilige familie een half jaar in het klooster heeft gewoond.

De kerstboom en het boek

In de warme kasteelzaal, waarin eens de denneboom uit het sprookje van Andersen had gestaan met zilveren slingers, engelenhaar en kaarsjes, stond weer een versierde en stralende denneboom, want het was weer Kerstmis. Net als zijn kameraad uit het sprookje had ook deze denneboom, opgewonden door de verhalen van de mussen, er hevig naar verlangd, om in een mooie zaal te mogen staan in àl de pracht en heerlijkheid van zilveren en vergulden versiersels en met brandende kaarsjes. En ook in zijn hoofd had het lied van verwachting gezongen: daarna komt er iets nog véél mooiers en heerlijkers, want waarom zouden ze me anders zo mooi versieren! Ook hij was nu innig gelukkig in zijn koortsachtige opwinding, en, net als zijn voorganger, had ook hij gesidderd onder de storm van de juichende kinderen, die de vergulde appels uit zijn takken rukten. Maar daarna hoorde hij niet het verhaal van Klompe Dompe, die van de trappen viel. Misschien was het dikke mannetje, dat dat verhaal verteld had, wel zelf definitief van de trappen gevallen.

De denneboom voelde zijn oren tuiten van het gejubel der kinderen, die met hun fonkelnieuwe poppen, ballen, bouwdozen, kegels en treintjes speelden. Maar één jongetje jubelde niet, het zat doodstil onder de kerstboom, het had als kerstgeschenk iets gekregen, waar het zeker niet blij om was, iets waarmee je niet kon kaatsen en gooien en dat je niet kon laten rijden.

— En zit jij al in je boek verdiept? zei het kindermeisje dat bij hem kwam.

Het jongetje was net bezig een plaat te bekijken, waarop in al zijn kleuren en schittering de denneboom van Andersen stond, want het was een sprookjesboek wat hij gekregen had. En hij vroeg het kindermeisje, hem het verhaal van de denneboom voor te lezen.

Zo hoorde de de denneboom met popelend hart zijn eigen geschiedenis, zijn eigen ongeduld, zijn eigen verlangen, alles, àlles. Maar hij hoorde ook de kortstondigheid van zijn ijdel geluk en hij vernam zijn toekomstig lot: het weggegooid worden op de rommelzolder en zijn vuurdood, als hij in de nieuwe lente zou worden verbrand.

Weg was al zijn geluk....

Had ik maar geweten, van het boek, dacht hij, dat je leven, je verlangens en je lot kent en voor ogen houdt....

Maar het jongetje zat met grote droomogen te kijken, toen hij het mooie, droefeindigende verhaal had gehoord. En hij keek naar de stralende, echte kerstboom, misschien zag hij wel dat die geschrokken was. Want hij had een levendige verbeelding en was echt een jongetje, om een boek aan te geven met Kerstmis. En toen de bedienden de volgende dag de kerstboom opruimden kreeg het jongetje van zijn vader gedaan, dat ze de boom niet op de rommelzolder smeten, waar de nieuwsgierige muizen aan het kaarsevet in zijn takken zouden komen knabbelen, maar hem terugbrachten naar het bos.

Daar zetten ze hem, zonder zijn wortels, tussen de dennen en de sparren en hij zeeg neer tegen de schouder van een van zijn kameraden.

— En het volgend jaar, zei een vriendelijke, grijze bediende tegen het jongetje, dat was meegegaan, halen we een denneboom met wortels en al uit de grond en planten hem later weer terug....

Toen gingen ze weg en het jongetje lachte gelukkig.

— Heb je 't gehoord? zei de bezwijkende denneboom, scheef op de stomp van zijn stam, tegen de anderen, die schrokken zoals hij er uitzag.

— Heb je 't gehoord? Je ziet, hoe kort en niets het geluk is met slingers en klatergoud, je eindigt op zolder en je wordt verbrand....

— Hoe weet je dat? vroegen de anderen. Je bent toch niet verbrand?

— Alles weet ik, zei de ongelukkige denneboom, àlles, alles, het echte geluk van hier geworteld te staan, àlles, mijn hele leven en dat van jullie, dromen en illuzies, en wat bedrieglijk is en klatergoud, àlles.

Voor mij is het nu te laat, ik zal verdorren als de zon komt. Maar

(Vervolg naar kolom 6)

(Vervolg van kolom 7)

jullie kunnen worden gered, en ook dat komt in iemands hart op uit hetzelfde kerstgeschenk, dat onder mijn takken lag en waaruit ik alles van jullie en mijn leven weet en hoe heerlijk het is, hier in zon en wind. en bij de vogels. Het zou mijn geluk geweest zijn, als ik het gekend had. En misschien wordt het jullie geluk.

— Wat is dat voor een wonderlijk kerstgeschenk dat onder je takken lag en waaruit je dat allemaal weet? vroegen de dennen en sparren.

Toen zei de bijna bezweken denneboom: Een boek....

Een ekster op een boomtak riep:

— Een boek is maar een ding met kriebels!

Maar de dennen en sparren hechtten meer waarde aan de ondervinding van hun broeder dan aan het gezwets van de ekster, die dom is, en hoopten, als ze ooit kerstboom werden onder hun takken dit wonderlijk geschenk te mogen zien.

Antoon Coolen.

KERSTMIS 1281: Marco Polo verblijft aan 't hof van Khoubilay, de grote Khan der Mongolen

De ontdekkingsreizen van Spanjaarden, Portugezen en Nederlanders in de zestiende eeuw mogen ons met verbazing en ontzag vervullen, de reizen van Marco Polo met zijn gezellen, eeuwen eerder ondernomen naar het verre Oosten, tarten echter alles wat moed en zin voor avontuur betreft. Deze reizen, ondernomen met de meest primitieve vervoermiddelen, door landen waar overvallen van rovers en wilde dieren aan de orde van de dag waren, zijn vooral zo interessant omdat wij er beschrijvingen tot in details van hebben in de boeken van Marco Polo. De reis van 1271 tot 1293 naar het hof van Khoubilay, de grote Khan der Mongolen, kleinzoon van Djingis Khan, ging vanuit Venetië over Palestina, door Armenië, Perzië, over de Indische Oceaan, langs Sumatra, waar zij vijf maanden moesten wachten op gunstige wind, over de Chinese Zee naar China. Ter hoogte van Korea, Noord-oostelijk van waar nu Peking ligt, lag de hoofdstad van het Mongolenrijk, Cambuluc. Polo beschrijft de stad, haar verdediging, haar rijkdom en de zeden en gewoonten aan het hof van de Grote Khan. Deze beschrijvinger zouden zonder meer niet passen binnen het kader van deze pagina en de reis van Marco Polo had ik al weer terzijde gelegd tot ik over een vreemde gewoonte van Khoubilay las. Op grote Christelijke feestdagen als Pasen en Kerstmis, die precies binnen de termijn vielen waarop in Cambuluc feesten werden gehouden, liet hij de Bijbel met de vier Evangeliën binnenbrengen. Hij kuste het boek eerbiedig en verlangde dat de graven en heren aan het hof hetzelfde deden. Daarna zeide hij, aan vier profeten te geloven: Jezus Christus der Christenen, Mohamed van de Sarracenen, Mozes van de Joden en Sagamoni Burcan van de Idolaten. (Burcan was de Mongoolse naam voor Buddha). „Ik acht en vereer ze alle vier, want een van hen is de grootste en de meest waarachtige in de Hemelen en Hem zal ik bidden mij te helpen."

Khoubilay, de grote Khan der Mongolen, kleinzoon van Djingis Khan, aan wiens hof Marco Polo verbleef.

De jonge Marco die met grote gretigheid alles in zich opneemt en in korte tijd kans heeft gezien de vier talen, die aan het hof gebruikt werden, Mongools, Chinees, Perzisch en Uigurisch te leren, vraagt zich stomverbaasd af, hoe Khoubilay de Bijbel kent, en dan vertellen zijn vader Nicolo en zijn oom Mafeo hem het wonderlijk verhaal van hun ervaringen tijdens het eerste verblijf aan het hof in 1260.

De gebroeders Polo hadden tijdens die vorige reis lange tijd met Khoubilay, die in dat jaar pas de troon had bestegen, gesproken over de levensgewoonten in Italië. Ook hadden zij gesproken over hun godsdienst en de vorst had met grote gretigheid geluisterd naar het wonderlijk verhaal van de geboorte en dood van Jezus Christus. Daarna verklaarde de Khan, nadat hij er lange tijd over had nagedacht, dat hij het Christendom voor het meest schone en het meest ware hield, want, zo zei hij, het eist niets van mij dat niet vol goedheid en heiligheid is. Hij stond echter tot geen enkele prijs toe, dat men hem een kruis vooruitdroeg, want daaraan had een groot mens als Christus geleden en daaraan was Hij gestorven.

„Maar waarom is hij dan niet bekeerd als hij het Christelijk geloof voor het beste hield?" vroeg Marco.

En zijn vader vervolgde: „Dat vroegen wij de Grote Khan ook, en hij antwoordde: de lama's en tovenaars van de Idolaten doen alles wat zij willen. Als ik aan mijn tafel gezeten ben kunnen de lama's volle bekers wijn op mijn tafel plaatsen, zonder dat een mensenhand ze aanraakt. Ze doen allerlei zaken door de lucht zweven. Als ik mij dus bekeer tot het Christendom, zullen de graven en heren aan het hof, die niet geloven, vragen waarom ik mij liet dopen. Welke krachten en wonderen heeft U van de christenen gezien? Gaat U dus terug naar Uw Pontifex en vraag hem uit mijn naam mij honderd geleerde mannen te zenden, die tegenover mijn priesters alles kunnen doen wat zij doen. Als ik dat gezien heb, zal iedereen overtuigd zijn en ik zal mij laten dopen en met mij zullen mijn graven en heren zich laten dopen met hun onderdanen. En zo zullen hier meer Christenen zijn dan in uw landen".

Nu zij terug waren stonden de oudere gebroeders Polo met hun zoon met lege handen. Geen enkele priester was meegekomen. Paus Gregorius X had twee geleerde priesters met hen meegezonden, maar deze kregen onderweg zoveel angst voor de verre reis, dat zij reeds in Klein-Azië omdraaiden en huiswaarts gingen. Maar wel nog vereerde de Grote Khan telkens op Kerstmis en met Pasen de Bijbel en vereerde hij Christus als een groot profeet en in die dagen waren de feesten zo omvangrijk en stroomden er zoveel vreemdelingen naar Cambaluc, dat ieder niet kon worden ondergebracht in de huizen en grote menigten volks woonden op de straten tussen de huizen.

Zalig Kerstmis

Directie en Redactie van de
„AMIGOE DI CURACAO"
wensen lezers en begunstigers
EEN ZALIG KERSTFEEST

Kerstnacht 1506: Johanna de Waanzinnige trekt met het lijk van haar man, Philips de Schone, naar Torquemada

In de kerstnacht van 1506 trekt een vreemde stoet door het golvend land van de hoogvlake van Castillië Een wagen, waarop een lijkkist staat, wordt getrokken door vier Friese paarden. Daarachter loopt een vrouw, die zeven en twintig jaar oud is. Zij wordt omringd door een grote groep monniken, prelaten en edellieden. Flambouwen verlichten de groep, die op weg is van Miraflores naar Torquemada, ongeveer zestig kilometer van Burgos

Johanna, de dochter van Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilië, is op reis met haar dode gemaal, Philips de Schone. De twintigste december is zij na zonsondergang uit het Kartuizerklooster te Miraflores vertrokken. Petrus Martyr, die bij de tocht geweest is, zegt in een beschrijving. Toen Johanna het lijk opeiste om het naar Granada te brengen, waar het in de Koningsgrafkamer zou worden bijgezet, weigerden de monniken het lichaam op te graven. De bisschop van Burgos werd er bij gehaald en deze verklaarde, dat het bij de wet verboden was, een lijk op te graven en te verplaatsen, indien het niet zes maanden onder de aarde was geweest. (Philips was 23 september gestorven). Johanna is daarop zo buiten zichzelf van woede geraakt, dat men bevreesd werd, dat zij een miskraam zou krijgen (zij verwachtte haar jongste dochtertje Catharina, dat 14 januari geboren werd en een groot deel van haar leven de moeder in gevangenschap zou vergezellen). De kist werd opgegraven en Johanna liet eerst de loden kist en daarna de daarin vervatte houten kist openen en de aanwezigen — onder wie enkele bisschoppen, de vertegenwoordiger van de Paus en van Keizer Maximiliaan — moesten zich er van overtuigen, dat in de kist zich werkelijk het stoffelijk overschot van Philips bevond. Petrus Martyr schrijft: ook ik boog mij over de kist en zag niets dan de vage vorm van een liggend mens. Het was echter niet duidelijk te zien of deze vorm menselijke trekken had.

De winters zijn guur en koud op de Castiliaanse hoogvlakte en huiveringwekkend en intens droef moet de stoet zijn geweest, die vijf nachten voorttrok.

Johanna reisde alleen 's nachts. Zij vond niet, dat het een weduwe paste, zich overdag te tonen. Overdag verbleef het gezelschap in een klooster of kerk. Geen vrouw werd in het gezelschap toegelaten, geen vrouw mocht ook maar een glimp van de kist opvangen en Johanna's jaloezie was zo groot, dat zij eenmaal de kist snel liet verwijderen toen zij ontdekte halt te hebben gemaakt voor een nonnenklooster. Zij hield zielsveel van Philips en de jaloezie, die na de dood van haar man op pathologische wijze bleef voortbestaan, heeft haar altijd parten gespeeld. Zo kwam de geboorte van haar zoon Karel (die later de grote en machtige vorst zou worden) op een moment, toen zij niet langer kón, maar met alle geweld wilde blijven naast haar echtgenoot, die een feest gaf in Gent. Die jaloezie scheen overigens niet geheel ongerechtvaardigd te zijn geweest.

De dood van Philips was volkomen onverwacht gekomen en had haar verpletterd. Zij waren uit de Nederlanden naar Spanje gereisd, om het erfdeel, het koninkrijk Castilië, over te nemen. Haar vader intrigeerde en trachtte de vereniging van Aragon en Castilië (de laatste Moren waren pas in 1492 verslagen) in stand te houden. Kort na de aankomst in Burgos had Philips na een balspel plotseling koorts gekregen. Zijn lichaam werd met zwarte vlekken overdekt en ondanks purgeren en aderlaten stierf hij na zes dagen. Men heeft gedacht aan een vergiftiging, maar dat is nooit bewezen.

„Deugdzaam was zij, mooi, jong en waardig door de voornaamste heerser der wereld te worden bemind", schrijft een oude kroniek, maar zij was zo jaloers, dat zij gedaan kreeg, dat uit haar hofhouding alle vrouwen verwijderd werden, omdat zij niet kon zien, dat Philips een andere vrouw opmerkte tijdens de tochten die zij met hem maakte. Alleen een wasvrouw vergezelde haar en aldus volgde zij haar man, dwars het land door, als vrouw alleen soms in gezelschap van 10 tot 20.000 man. Later in de ballingschap te Tordesillas wordt in een brief verslag gedaan over haar toestand: zij verschoont zich niet, maakt haar haar niet meer op, slaapt op de grond, zij eet met de borden op de grond, zonder schalen of tafellaken...... zij heeft slechts één begeerte, haar man, dat is het vergane lijk van haar man, waarvan een domme Kartuizer gezegd zou hebbèn, dat hij slechts schijndood was en ten onrechte begraven. In deze morbide verering van de dood volgde haar zoon Karel V haar nauwelijks vijftig jaar later na. Bij hem was het echter niet de lijkkist van een grote geliefde maar zijn eigen lijkkist, waarmede hij sombere plechtigheden liet houden in het verloren klooster te Yuste in de Estremadura. Daar had hij redding gezocht toen het wereldrijk zijn krachten had verwoest.

Soms denkt men wel eens, dat de doem van Johanna eeuwenlang gerust heeft op de bestuurderen van Spanje. Misschien heeft zij in die kerstnacht 1506, zoals zij veel op die nachtelijke tochten deed, de stoet laten stilhouden opdat ieder geknield de gebeden der stervenden bad. Wellicht had zij beter kunnen bidden „Puer Natus est nobis" uit de Introitus van Kerstmis,' al was het maar voor het kind, dat zij meedroeg.

Het prachtige portret van Johanna de Waanzinnige, geconterfeit door de schilder van het paneel van Maria Magdalena.

De Herders

Zij hadden de kudden gecontroleerd
het eendere werk van alle nachten;
het vee lag naar het oosten gekeerd,
als viel er onheil te verwachten.

De mannen stonden bij groepjes in 't veld
en sloegen druk aan 't redeneren,
langs ieder pad kwamen herders gesneld
met harde knuppels en jachtgeweren.

Zij spraken van een groot gevaar
dat volk en vee nu ging bedreigen,
het roofdier was voor 'n aanval klaar
en sloop al nader door de weiden.

Verwijtend vroeg een herderskind:
„Waarom zijt ge bijeengekomen?
er dreigt geen onraad, en ik vind
dat jullie wel wat staan te dromen.

De kudde ligt heel kalm in het hooi,
daar valt geen wolf of beer te vrezen
de nacht is trouwens veel te mooi,
ge hebt de sterren niet goed gelezen."

Amper was dit woord gesproken
of er klonk een fijn gezang,
overal werd licht ontstoken,
de herders waren allen bang.

De schapen begonnen zacht te blaten
en stonden allemaal haastig op,
zij gingen speels de stal verlaten
en klommen naar de heuveltop.

Daar kwam een engel aangetreden
omgeven door verblindend licht,
hij aarzelde niet hen toe te spreken,
de mannen knepen de ogen dicht.

„De Zaligmaker is geboren,
Gods eigen Zoon, het liefste wicht,
gij zijt als eersten uitverkoren
te zien waar Hij te slapen ligt.

Gij zult Hem zien niet in paleizen,
maar in een doodgewone grot,
wij zullen u de weg wel wijzen,
komt en aanbidt uw Heer en God.

Langs spelonken en ravijnen
zijn ze vlug op weg gegaan
om al zingende God te prijzen,
bij een rotswand bleven ze staan.

Plechtig traden zij naar binnen
door een holte van de grot,
aan het Kind in sneeuw-wit linnen
herkenden zij de goede God.

PIERRE KORTOOMS S.C.J.

Zondagsverbod in Zwitserland opgeheven

De Zwitserse regering heeft het zondagsrijverbod dat vorige maand werd uitgevaardigd i.v.m. de benzineschaarste weer ingetrokken.

De garages zullen voortaan van de oliemaatschappijen vastgestelde hoeveelheden brandstof ontvangen. Door deze maatregel en door een beroep te doen op de automobilisten, hoopt de regering een besparing op benzine en stookolie met ongeveer twintig procent te bereiken.

De regering heeft niet laten weten waarom zij ineens aan een ander systeem om het brandstofgebruik te beperken de voorkeur geeft en evenmin heeft zij mededelingen gedaan over de huidige positie van brandstof in het land en over de vooruitzichten hieromtrent.

Alhoewel de voorraden brandstof in Zwitserland als gevolg van de Suezcrisis niet kleiner zijn geworden, is de benzineprijs aan de pomp van 49 tot 58 centimes per liter gestegen en worden nog verdere stijgingen verwacht.

Kerstmis 1520: Cortés' leger marcheert af voor de grote aanval op de stad Mexico

Met veertig ruiters, vierhonderdvijftig man voetvolk, waaronder tachtig kruisboogschu ters, met negen veldkanonnen vertrekt Cortés op tweede kerstdag 1520 voor de laatste beslissende slag tegen de stad Mexico, een slag, die zou duren tot 13 Augustus 1521 en die hem meer offers zou kosten dan enige voorgaande slag, maar dan is ook het einde van het rijk der Azteken gekomen, dan wordt heel de stad platgebrand, de tempels verwoest, de godenbeelden omvergehaald, de keizer eerst gemarteld opdat hij verklaren zou waar de schat van Montezuma zich bevond en daarna gedood. De indianencultuur van Mexico is ten einde en zou later, na eeuwen pas, weer langzaam te voorschijn komen uit opgegraven tempelresten, uit ontdekkingen in de oerwouden, uit oude vergeten documenten. Dat sein voor de laatste grote aanval klinkt op het eerste gezicht niet zozeer als een Christelijk sein, als een „vrede op aarde". En toch was het hele avontuur der Conquista, behalve uit ongebreidelde zucht naar eer en goud, ondernomen met een bezetenheid om de godsdienst uit te dragen. Misschien kwam het voort uit de eeuwenlange fanatieke strijd tegen de Moren, maar de afschuwelijke mensenoffers van de Azteken zouden ook ons met de grootste afschuw vervullen. Al hebben wij nog zoveel respect voor een oude cultuur, ook wij zouden alles doen om een einde te maken aan een eredienst, die tempels bezat, welke van onder tot boven met bloed van mensen bespat waren.

Hernán Cortés zou later eens spottend gezegd hebben: De voornaamste zaak waarvoor wij hierheen gekomen zijn is het geloof van Christus te verbreiden, maar er viel tegelijkertijd eer en voordeel voor ons te behalen en deze dingen passen zelden in één zak. Uit de getuigenissen en verslagen van de strijd weten wij dat voortdurend aan beide zaken gedacht werd: roem, eer en goud verzamelen, maar ook afgodsbeelden verwijderen, mariabeelden en kruisen aanslepen en plaatsen op de heidense altaars, dikwijls met het grootste levensgevaar en met de kans, alles wat gewonnen was in één slag te verliezen. Zo is het begin van de aanval op Kerstmis 1521 te verklaren, ofschoon men er geen verklaring voor behoeft te geven, want de Hidalgo's waren bereid op ieder tijdstip dat gunstig was te beginnen.

Toen de grote aanval begon, was Cortés met zijn mannen reeds twee maal in de hoofdstad van het Aszteken-rijk geweest en als men verneemt hoe een handjevol mannen het avontuur aandurfde zich in het hol van de leeuw te begeven, zich te stellen tegenover legermachten van honderdduizenden mannen, een volkomen vreemd land door te trekken, waar overal tegenstand te wachten stond, bergpassen te passeren, hoger dan 500 m, dan haalt men ongelovig de schouders op, 10 november 1519 veroverde Cortés de hoofdstad voor de eerste maal, of liever hij bezette de stad eenvoudig en werd nog ingehaald door Montezuma ook. Hij wist toen niet, dat de Mexicanen in hem de wederkomst van een van hun goden zagen, Quetzalcoatl, eens de wijze koning van de Tolteken, die na een periode van wijs bestuur zich verbrand zou hebben aan het strand. Nadat hij verbrand was, steeg zijn as omhoog en men zag alle soorten van vogels met kostbare veren aan de hemel verschijnen, de rode pelikaan, de blauwe cotinga en groene tzinitzcan, en nadat zijn as verstoven was steeg het hart van Quetzalcoatl voor aller ogen omhoog en veranderde in de Morgenster. Andere verhalen zeggen, dat hij een slangenvlot maakte en wegzeilde in oostelijke richting, de zon tegemoet. Eenmaal zou hij uit het oosten terugkeren en men had in de verregaande astronomische perfectie, die de Mexicanen bezaten, berekend, dat de wederkomst in een z.g. „Rietjaar" zou plaats vinden. Welnu toen Cortés voet aan land zette, was het een Ce Acatl, één riet. Ook Cortés kwam uit het oosten, hij had een witte huid, evenals Quetzalcoatl en reed op een paard met zijn volgelingen; iets, waarvan de Mexicanen niets begrepen omdat zij eerst meenden, dat man en paard één waren.

De Tolteekse god van aarde en voorjaar Xipe Totec, een der afgodsbeelden waardoor Cortés en de zijnen met afschuw vervuld werden.

Cortés is met de grootste moeite weer uit Mexico ontsnapt.

Inmiddels had hij zich tegen landgenoten, die aan land waren gekomen om hem in de rug aan te vallen, moeten verzetten, Montezuma was gestorven in gevangenschap, terwijl heel de stad in aanval was tegen het paleis, dat Cortés bezet hield. Hij wist hoe vele van zijn mannen geofferd waren aan de goden. Levend was hun het hart uit het lijf gerukt. Hij begreep niets van deze godsdienst en er moet een gesprek hebben plaats gevonden tussen hem en Montezuma, waarbij Cortés tegenover de bloedige mensenoffers de reine, eenvoudige plechtigheid van de Katholieke Mis stelde. Montezuma antwoordde hierop, dat het volgens hem minder afschuwelijk was mensen te offeren, dan vlees en bloed van de Godheid zelf te nuttigen. Cortés zag de tempels met de beelden met afschrikwekkende koppen, hij zag huizen waarin tienduizenden schedels van slachtoffers lagen opgeslagen. Maar hij wist niets van de doem der magie, der cijfers en sterrenbeelden waaraan heel het volk ondergeschikt was. Als er geen offers gebracht werden zou de zon niet opgaan, en het volk, dat tot monstrueuze wreedheid in staat was, wist te bidden:

> Alle dingen op aarde hebben hun doel;
> op de vreugdige weg van hun ijdelheid en hun glans
> zinken zij tot stof ineen.
> De gehele wereld is niets dan een graf.
> De dingen van gisteren zijn er heden niet meer
> en de dingen van heden zullen wellicht morgen ophouden.
> De groten, de wijzen, de dapperen,
> de schonen, ach, waar zijn zij nu?
> en wat hun overkomen is, zal ook met ons gebeuren
> en met hen, die na ons zullen komen.

Cortés zag de rijke schatten, het goud, het zilver, turkoois en obsidiaan. Hij had in zijn vaandel geschreven: Vrienden laat ons het kruis volgen en in dit teken zullen wij door het geloof overwinnen. Was hij toch de Godsgezant, waar de Mexicanen hem voor hielden?

Communistisch raadslid klaagt burgemeester aan

Het communistische raadslid van Velsen de heer T. Kruisman heeft bij de officier van justitie te Haarlem een klacht ingediend wegens belediging tegen de burgemeester van Velsen. Deze zou dinsdag 20 november, een week voor de begrotingsbehandeling in Velsen, tegen de fractieleider der communisten gezegd hebben: „Eruit, moordenaar!"

De heer Kruisman kwam op uitnodiging van de burgemeester op diens kamer ten raadhuize. De burgemeester zou toen gezegd hebben dat de raadsleden er in verband met de internationale gebeurtenissen geen prijs op stelden tussen de begrotingsbehandeling in aan één tafel de maaltijd te gebruiken met het communistische trio in de Velsense raad.

De heer Kruisman zei daarop, dat de raadsleden dat zelf maar moesten beslissen. Na een kort gesprek dat daarop volgde over de politieke situatie, zou de burgemeester tenslotte uitgeroepen hebben: „Eruit moordenaar!"

De burgemeester zei later, dat hij niet van plan was ook maar iets van zijn woorden terug te nemen omdat zijns inziens de communister zich op één lijn stellen met degenen die schuldig zijn aan de wrede en laffe moord op het Hongaarse volk.

KERSTNACHT 1759: Zware uitbarsting van de Vesuvius

Reeds dagenlang hadden sterke aardschokken een aanstaande uitbarsting van de Vesuvius aangekondigd. Wie vluchten kon, vluchtte. Onmiddellijk werd er in Napels een negendaagse bidstond en uitstalling van de reliekschrijn met het hoofd van de Heilige Januarius gelast. Daags voor Kerstmis kwam het tot een zware uitbarsting. Vier kilometer van de zee verwijderd, ontstond een lange spleet in de helling van de berg, vurige lava stroomde daaruit en vloeide naar Torre d'Annunziata.

Aan het trage voortgaan van de lavastroom was het te danken, dat er ditmaal zo weinig mensen omkwamen. De materiële schade was echter groot. De bevolking had gehoorzaamd aan de oproep, die de onderkoning van Napels ruim honderd jaar daarvoor in brons had laten neerschrijven toen in 1631, ook weer vlak voor Kerstmis bij een uitbarsting meer dan 4000 mensen en 6000 stuks vee werden gedood. Het bij de vreselijke ramp van 79 bedolven Herculaneum werd nog vijf meter dieper onder de lava begraven en in Napels lag de vulkaanas dertig centimeter hoog.

„O kinderen en kleinkinderen, u-lieden gaat het aan" heet het op de bronzen inscriptie. „De ene dag schittert als de andere en met de dag van gisteren schept de dag van morgen zijn lering, hoort, ik waarschuw U! De schoot van deze aarde verbergt veel pek, aluin, zwavel, ijzer, goud, zilver, salpeter en waterbronnen. Vroeger of later ontbrandt hij. Vooraf echter steunt hij, raast en doet de aarde beven. Hij spuwt rook, vlammen en bliksems uit, doet de lucht sidderen, dreunt, huilt en jaagt de bewoners voort. Vlucht, zolang ge nog vluchten kunt. Bereikt hij U, dan is het met U gedaan en gij zijt dood! Als gij verstand hebt hoort dan de stem van het marmer, dat tot U spreekt".

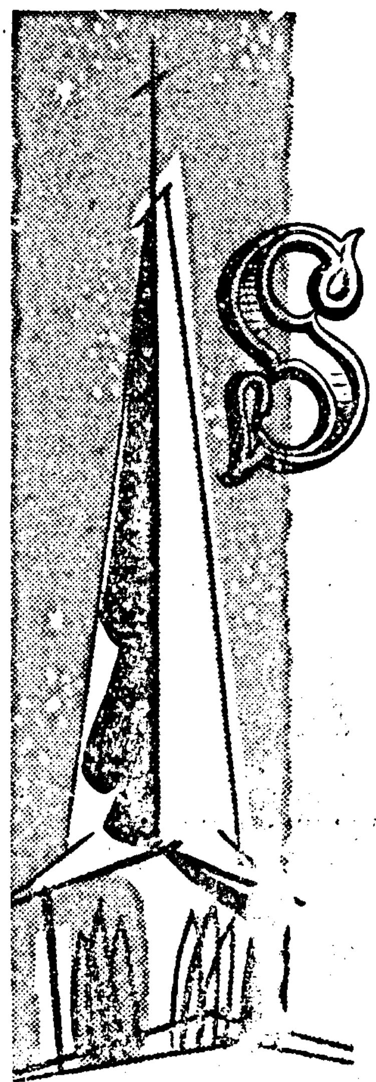
In deze dramatische oekase ligt de dramatiek van deze vermaledijde streek verborgen. Honderden jaren is het stil rond de berg en de vruchtbaarheid en rijkdom van de grond trekt de mensen aan, tot ineens de uitbarsting komt en dood en vernietiging aanricht. Dat was al zo ten tijde van het Romeinse Rijk.

Bij de uitbarsting van Kerstmis 1759 waren de opgravingen naar de in '79 verwoeste steden in volle gang. Men werkte echter niet op wetenschappelijke wijze, want de archeologie als wetenschap bestond nauwelijks. In die tijd was de geleerde Winckelmann naar Pompei en Herculaneum gekomen en hij is de eerste geweest, die een critisch oordeel over de werkwijze formuleerde. Hij deed dit overigens in bewoordingen, waarmee hij de razernij van allen, die bij de opgraving betrokken waren, op zijn hals haalde. Zo wist hij te melden, dat de leider van opgravingen net zo veel van de oudheid afwist als „de maan van kreeften". Hij signaleerde, dat men delen van een wagenbestuurder en de paarden van een vierspan had gevonden. De antieke brokstukken van verguld brons waren beschadigd, waarop de koning beval, dat uit de stukken één heel paard moest worden samengesteld. Ook had hij ontdekt dat een schilder fresco-fragmenten vervalste en tegen hoge prijs verkocht aan een geleerde Jezuiet, directeur van een Collegio te Rome. Door zijn kritiek tastte Winckelmann de bestaande reputaties dusdanig aan, dat hem de raad werd gegeven Napels maar te verlaten. Toen men hem in 1769 weer wat gunstiger gezind was door zijn baanbrekend werk „Monumenti Antichi" werd hij op doorreis te Triëst doodgestoken door een onverlaat, die het gemunt had op gouden sieraden die Keizerin Maria Teresia hem geschonken had.

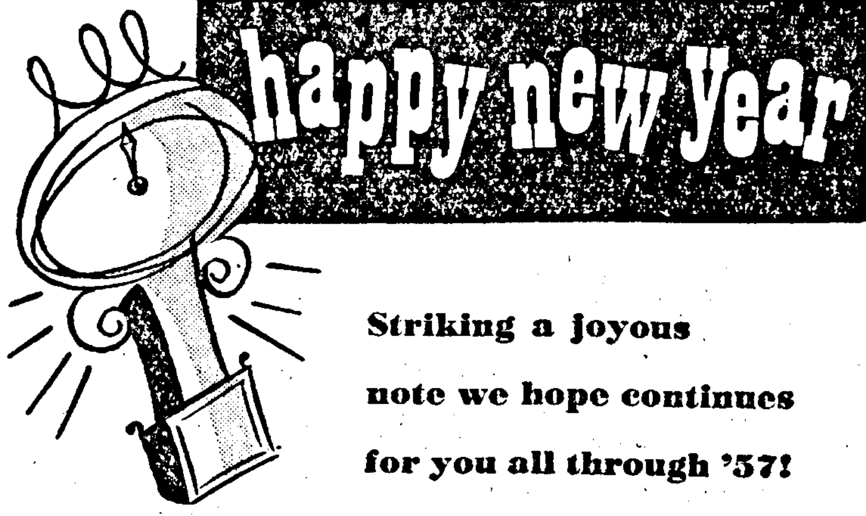

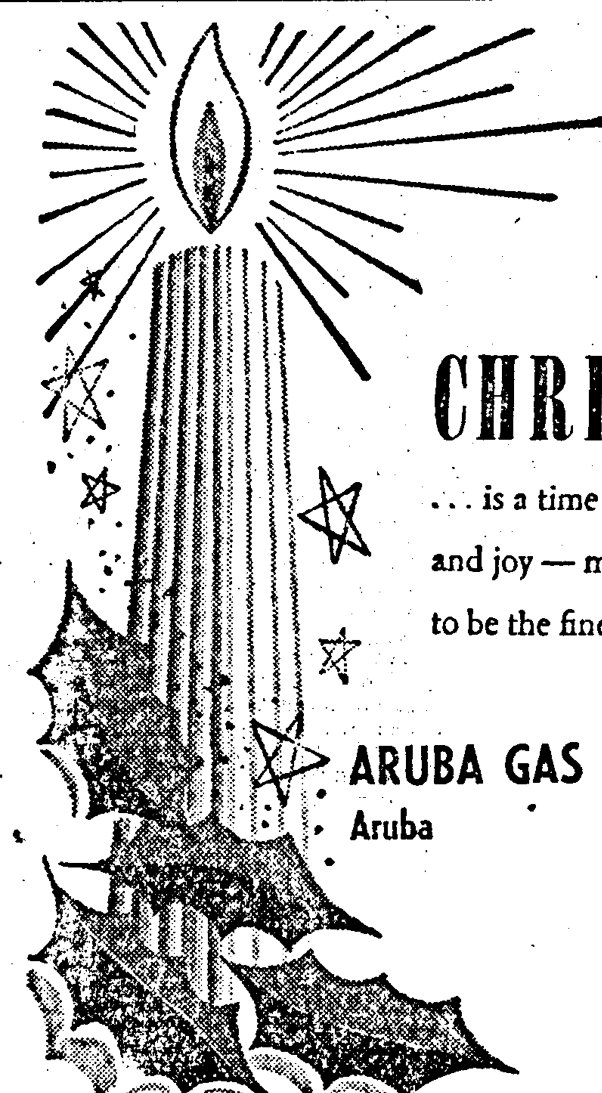

1.289.740 motorrijtuigen

Den Haag. — Volgens berekening van de K.N.A.C. bedroeg het aantal geregistreerde motorrijtuigen in Nederland op 1 oktober 1956: 330.759 (267.888) personenauto's, 7.280 (6.722) autobussen, 111.550 (97.699) vrachtauto's en bestelauto's 4.750 (4.275) trekauto's, 5.250 (4.944) speciale voertuigen, 163.200 (146.171) motorrijwielen inclusief scooters, 654.000 (503.421) bromfietsen, en 12.650 (11.294) motordriewielers.

Het totaal aantal motorrijtuigen (inclusief de bromfietsen) bedroeg per 1 oktober 1.289.740 stuks. Op 1 januari 1956 was dit aantal 1.112.505 stuks. De tussen haakjes geplaatste cijfers zijn de laatst bekende, door het C.B.S. gepubliceerde gegevens per 1 augustus 1955.

Personeel viert eigenmachtig bedrijfsjubileum

Wildervank. — Het personeel van een tricotagefabriek te Wildervank heeft zelf de viering op touw gezet van het 75-jarig jubileum van het bedrijf. De directie had er vanwege de internationale toestand geen werk van willen maken, maar een groot deel van het uit zeshonderd personen bestaande personeel, meest meisjes die dagelijks per bus uit alle delen van de provincie Groningen en zelfs uit het buitenland naar de fabriek gebracht worden, dacht daar heel anders over.

Al vroeg werden de werkplaatsen en ateliers versierd en daarna trok een lange stoet meisjes, getooid met feestmutsen en uitgerust met vlaggen en toeters, naar het huis van de oudste directeur. Er bleek maar een directielid in Wildervank te zijn — de anderen waren op zakenreis — en die ene man kon het tegen de honderden vrouwen niet bolwerken. In plaats van aan het werk gingen de jongedames in de fabriek aan het rock en rollen en daar zij de deelneming van jongemannen aan deze bezigheid slechts node konden missen, posteerden enigen hunner zich voor de fabriekspoorten om passerende loopjongens het feestgewoel binnen te slepen. Een jongmens werd zelfs met bromfiets en al binnengehaald.

Enkele personeelsleden, die tenslotte toch maar aan het werk wilden gaane werd dit prompt onmogelijk gemaakt doordat men de draden van de garenspoelen op de machines telkens weer doorknipte.

De directie van de fabriek beantwoordde dit rumoer met in het vooruitzicht te stellen, dat zij een middel zal vinden om het jubileum ook voor het personeel te accentueren, doch stelde als voorwaarde, dat het werk hervat zou worden. De leden van de ondernemingsraad die deze boodschap overbrachten, bleken echter niet bij machte, de meisjes hiertoe te bewegen. Zij dansten de hele dag door.

Sterfte aan longontsteking in Nederland met 60% afgenomen

Den Haag. — In slechts vijftien jaar is de sterfte aan longontsteking in Nederland afgenomen met 64 procent voor mannen en 60 procent voor vrouwen. Dit blijkt uit een statistisch rapport van de wereldgezondheidsorganisatie.

Eenzelfde ontwikkeling heeft zich — zij het in mindere mate dan in Nederland — in vele andere landen van de wereld voorgedaan. De wereldgezondheidsorganisatie schrijft dit toe aan de uitvinding van penicilline en anderen antibiotica en aan het op ruime schaal beschikbaar komen van deze middelen.

Ondanks deze snelle vooruitgang behoort de longontsteking toch nog altijd tot de tien voornaamste doodsoorzaken in de wereld en zelfs tot de drie voornaamste doodsoorzaken bij kinderen beneden de leeftijd van één jaar. De afneming van de sterfte aan deze ziekte is volgens het overzicht van de wereldgezondheidsorganisatie het sterkst bij oudere kinderen en volwassenen, doch de kans op sterfte aan longontsteking neemt bij bejaarden weer toe. Niettemin valt ook hier een geleidelijke afneming te constateren. Behalve in Nederland is de longontsteking als doodoorzaak ook aanzienlijk gedaald in Nieuw-Zeeland, Zwitserland, Italië, de Verenigde Staten en Zweden.

Werk voor 6847 Hongaren

Den Haag. — De directie voor de arbeidsvoorziening heeft tot op dit ogenblik in totaal 1108 aanvragen van werkgevers ontvangen voor 6847 arbeidsplaatsen voor Hongaarse vluchtelingen. In verschillende gevallen gaan deze aanvragen vergezeld van aanbiedingen van woonruimte.

Nf 8.000.000 overschreden

De drie grote acties voor hulp aan de Hongaren hebben tezamen nu een bedrag van meer dan Nf 8 miljoen opgebracht.

Washington. — In de herfst van dit jaar heeft zich het rekordaantal van 39.353.000 leerlingen gemeld voor de Amerikaanse scholen.

24 december 1832: Generaal Chassé geeft de Citadel te Antwerpen over

Reeds op 13 augustus 1831 was het Nederlandse leger na de tiendaagse veldtocht uit België teruggetrokken. Slechts één post kreeg bevel stand te houden in verband met de controle op de Schelde. Een mariniers-korps met een aantal schepen hield het Vlaamse Hoofd met onderhorige forten en de Citadel van Antwerpen bezet. Generaal baron Chassé voerde het bevel al sinds de tijd, dat de eerste relletjes een jaar daarvoor, na de beruchte opvoering van de „Muette de Portici" te Brussel, waren uitgebroken. Al in oktober 1830 had Chassé de polders aan de zijde van het Vlaamse Hoofd onder water laten zetten en trok hij met het vierde militaire Kommando terug op de Citadel. Hij had 4500 man tot zijn beschikking en tijdens de oktoberdagen, toen de onafhankelijkheidsbeweging in België baan brak, werd er geregeld gevochten, waarbij de kanonneerboten goede diensten bewezen om de aanvallen af te slaan. De moeilijkheid echter was, dat slechts drie schepen door stoomkracht werden voortbewogen. De andere schepen waren roeiboten of zeilschepen. Door hevige stormvlagen werden de schepen, die midden op de Schelde lagen, nog wel eens naar de kade gedreven. Dan stroomde een menigte Antwerpenaars toe, om het schip te overweldigen zodra het de kade bereikte. Toen dan ook op 19 december de „Komeet" bijna tot aan de kade gekomen was riep kapitein-luitenant ter zee Koopman de Belgen aan de kant toe, dat zijn manschappen met brandende lont voor de kruitkamer hadden plaats genomen. Daarop gaf hij met een dramatisch gebaar de sleutel van de kruitkamer af aan een zijner luitenants. Indien de Belgen te boot zouden aanranden, zou heel het schip exploderen. De stormvlaag bedaarde, maar het gevolg was toch, dat alle officieren plechtig verklaarden liever een wisse dood te verkiezen dan een smadelijke behandeling te ondergaan. Op 5 februari zou Van Speyk, toen hij, voor Austruweel het anker uitwerpend, door de harde wind toch naar de kade dreef en een grote menigte volks toesnelde, de daad bij het woord voegen.

Tijdens de tiendaagse veldtocht deed Chassé uitvallen, overmeesterde het fort St.-Marie en plantte de Hollandse vlag op post Pijp Tabak, hetgeen een bijzondere heldendaad geweest schijnt te zijn. Ook de doorgraving van de Scheldedijk werd wederom ter hand genomen. Belgische brigantijnen werden buitgemaakt en een „gehuurde stoomboot" stoomde zelfs de rivier op. Na de wapenstilstand bleef Antwerpen bezet. Er werd nog wel eens geschoten, maar er werden ook toneelvoorstellingen en muziekuitvoeringen gegeven ter opbeuring van de gemoedsstemming der schepelingen. Ook de verjaardag des Konings werd vrolijk gevierd. De stemming was best tot op 15 november het Franse Noorderleger onder generaal Gérard over Belgisch grondgebied oprukte. Op 30 november elste hij de overgave, maar Chassé weigerde en zeide Antwerpen zolang neutraal gebied te zullen verklaren, tot de vijand gebruik zou maken van de verdedigingswerken van de stad. Toen de vijand de werken betrok, opende Chassé het vuur.

Intussen werden onze kusten door een Engels en Frans eskader geblokkeerd. Chassé situeerde zijn schepen zo gunstig mogelijk, maar op 5 december moest hij „Pijp Tabak" prijsgeven. Bij de Kruisschans en de Perel werden zware gevechten geleverd, waarna men tenslotte moest terugtrekken Op 10 december ging de stoomboot Chassé op drift en sloeg spoedig om, bij de sterke stroom voor het gat, dat in de Scheldedijk gegraven was. Op 17 december trok men geheel terug op de Citadel en men slaagde er in totaal 550 granaten van de schepen naar het fort te brengen. De 23ste namen de Fransen bezit van het Vlaamse hoofd en daags voor Kerstmis werd, na het afkomen van de beslissing des Konings, de Citadel door Chassé overgegeven. De Eerste Kerstdag brachten de overgebleven manschappen met elkaar door. Van een feestviering zoals op des Konings verjaardag was geen sprake. De stemming onder de verdedigers van het laatste bolwerk was gedrukt. Op Tweede Kerstdag werden de schepelingen en officieren door de Fransen ontwapend. De officieren van de citadel mochten hun degens behouden, die van het Vlaamse Hoofd echter niet. Daarna werden de verdedigers in krijgsgevangenschap naar Frankrijk gezonden tot 7 juni 1833.

De tijd vervormt bijna alle historische gebeurtenissen. Het is voor ons, levend in Benelux-verband, bijna ondenkbaar de Tiendaagse Veldtocht voor ernst te houden en wij vragen ons af of de daad van Van Speyk niet bijzonder overdreven is. Tegelijk kan men zich de verbittering van de verdedigers voorstellen. Immers, België was bij Nederland gevoegd na het Wener-congres met het doel een bufferstaat tegen Frankrijk te vormen, dat bijna heel Europa bezet had. Twintig jaar later zijn het de Fransen, die de Nederlanders gevangen komen nemen, met steun van de Engelsen. Over de moed der Nederlanders geven de militaire rapporten een vreemd licht. Op 29 oktober had Chassé aan de minister van Oorlog gerapporteerd: Ik zou met de overgehouden 3000 man de Citadel op luisterrijke manier kunnen verdedigen indien mijne troepen slechts middelmatig waren, maar aangezien mijn infanterie tot niets in staat is wordt de toestand zeer precair.

De dagorder aan het einde van de Tiendaagse Veldtocht had geluid, zoals bijna alle dagorders bij terugtochten van alle legers luiden: „De zege onzer wapenen is volkomen. Gisteren en heden stonden onze voorposten op twee uren afstands van Brussel en geen Belgisch leger is er meer.... Met eere keren wij terug naar onze grenzen. Een talrijk leger uit Frankrijk rukt België binnen."

2.227.231 radiotoestellen

Den Haag. — Het aantal aangegeven radio-ontvangtoestellen in Nederland bedroeg op 1 december j.l. 2.227.231. Het aantal aangegeven televisietoestellen: 92.867. Het aantal aansluitingen op de draadomroep bedroeg op 1 november: 539.246.

Zondagsverbod in Belgie opgeheven

In Nederland nog niet

Brussel. — De Belgische regering heeft besloten dat van zondag 23 december af het autoverkeer op zon- en feestdagen opnieuw is toegestaan.

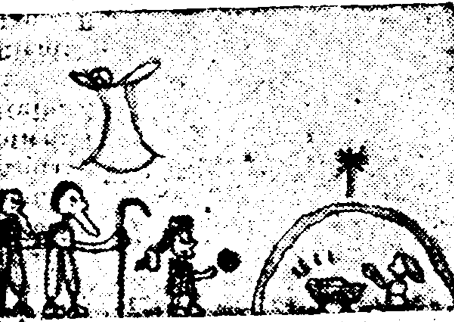
Naar aanleiding van deze mededeling wordt van bevoegde zijde in Den Haag vernomen, dat omtrent het nemen van een soortgelijke beslissing door de Nederlandse autoriteiten nog niets bekend is.

Britse communistische partij verliest 3% der leden

De secretaris-generaal van de Britse communistisch partij, John Gollan, heeft tijdens een interview voor de televisie verklaard dat bijna duizend leden van zijn partij hun lidmaatschap hebben opgezegd als gevolg van het Russische optreden in Hongarije, een verlies van ongeveer drie procent.

KERSTMIS in de kinderfantasie

Hieronder geven wij enige opstellen van kinderen weer, in de vorm van een dialoog of „toneelspel", waaruit onverbloemd spreekt, hoe het Kerst-gebeuren leeft in de kinderfantasie. Bovendien drukken we een door een kind getekende Kerstvoorstelling af. Het is allemaal zoals men het van een kind verwachten kan: eerlijk en zonder omwegen, maar soms ook geestig en vaak aandoenlijk.

Schaap: Ik geef hem mijn boter, kaas en melk

Eerste tafreel: De ezel, de os en het schaap staan in de stal.

Schaap: Kijk eens, wat een lief kindje?

Os: Ja lief he? **Ezel:** Wat geef jij hem? **Schaap:** Ik geef hem mijn boter, kaas en melk. **Maria:** Herdertje willen jullie even weg staan? Het kindje slaapt net. **Herdertjes:** Ja Maria. We gaan al. Straks komen we terug. Dag Maria, dag Jozef.

Schaap: Dag, tot straks.

Tweede tafreel: Bij de herders in het veld.

Benjamin: Wat was dat kindje mooi he? Hij had zulke schattige oogjes. **Jozef:** Zou hij al wakker zijn? **Rudolf:** Nee hoor! We moeten hem even met rust laten. Kom laten we wat gaan slapen. Ik tol van de slaap.

Simeon: Wie is er aan de beurt voor de wacht? **Jozef:** Ik. De herders gaan slapen.

Jozef: Kom laten we weer naar het kindje gaan.

Derde tafreel: Weer in de stal.

Alle Herders: Dag Maria, dag Jozef. **Simeon:** Nou hebben we wel wat meegenomen. Kijk maar. De herders laten het zien en leggen het neer. **Os:** Zeg eens ezel, wat geef jij hem? **Ezel:** Ik draagt Maria en het kindje op mijn rug. **Os:** Ik geef het kindje mijn warme adem, waar wordt hij warm van. Ach kijk eens. Hij huilt. Ik zal hem gauw warm maken. De os gaat naar het kribje en zucht diep. **Os:** Wat is hij toch lief he? **Schaap:** Ja, kijk nu lacht hij. Nou moet ik met de herder mee, want ze gaan al. Het wordt al licht en ik heb nog niet geslapen. Dag os, dag ezel!

(Een 9-jarig meisje)

„Laat de rovers niet meer roven"

Personen: Jezus, Maria, Jozef, Engel, Ruben, Jan, Anna, Mien, Huib, Rieni, Merian en Kees.

Voorwerpen: Kribb, doeken, lammetje, dekentje, pop, rammelaar, trui, brood, dekens en stal.

8 Herderskinderen zitten in het veld: Opeens verschijnt een engel, de herders schrikken.

Engel: Vreest niet. Er is een Verlosser geboren. Gij vindt hem in doeken gewikkeld, liggende in een kribbe.

De engel gaat weg.

Kees: Laat ons gaan zoeken.

Allen: Ja.

Ze staan op en gaan naar de stal.

Allen: Heerlijk de Verlosser is geboren. Nu is de hemel weer open.

Merian: Zegen alle mensen.

Kees: Zegen vooral de kinderen.

Jan: Laat de rovers nooit meer roven.

Ruben: Laat de zondaars zich bekeren.

Anna: Breng vrede op de aarde.

Mien: Laat er nooit oorlog zijn.

Huib: Zegen de armen, die u graag ziet.

Rieni: Laat allen bij u komen.

Jan, Ruben, Anna, Mien, Huib, Rieni: Vragen aan Maria. Mogen we wat voor (aan) Jezus (vragen) gaan halen?

Maria: Da's goed.

De zes gaan weg.

Kees en Maria zingen: Klein, klein Jezuke.

Als het liedje uit is komen ze weer op.

Jan, Ruben, Anna Mien, Huib, Rieni: Hier zijn we weer. We brengen cadeautjes mee.

Jan: Hier is een dekentje om U te waren.

Ruben: Jezus, ik heb een lammetje voor u.

Anna: Wilt u een pop om later mee te spelen?

Mien: Elke baby heeft een rammelaar, Jezus ook.

Huib: Hier is een truitje, Jezus

Rieni: Ik heb nog wat voor (Jof)

(Vervolg kol. 2)

Limburgse volksverbeelding

VOLKSGELOOF en SAGEN van de KERSTNACHT

Bijen zingen in de korven en klokken van verzonken burchten luiden

Velerlei wonderen geschieden in de Kerstnacht. In hun korven zingen de bijen, de os en de ezel praten in de stal over die verre nacht in Bethlehem, en terwijl het Limburgse land langzaam insneeuwt, begint de vlierstruik plotseling roekeloos te bloeien voor één nacht.

Waar een schat verborgen ligt, rijst sidderend en vonken spetterend een vuurbol uit de grond: de heuvels gaan open en men kan afdalen langs de smalle treden van wenteltrappen, die door onderaardse gangen voeren naar de sinds eeuwen afgesloten en toegemetselde keldergewelven van verwoeste kloosters.

Vroeger gebeurden er nog vreemdere dingen.

Als de twaalfde slag verklonken was van de klokken van de Sint Servaas in Maastricht zag men lichten schijnen en verdwijnen achter de hoge ramen van de Augustijnenkerk aan de Kesselkade, en men hoorde in de doodse stilte van de Kerstnacht het orgel spelen in de verlaten kerk. Flauw klonken tot over het water de van ouderdom bevende stemmen der doden, die de Hoogmis zongen. Daarna ging langzaam de kloosterpoort open, en één voor één zag men de gebogen gestalten te voorschijn komen, in donkere pijen gehuld. Zo onwezenlijk waren zij, alsof ze vervluchtigen zouden met het opsteken van de wind en in hun verdorde handen, die de kleur hadden van oud ivoor, schenen de kaarsen, die zij droegen, witter dan sneeuw: aarzelend trilden de kleine vlammen.

De Augustijnen hielden hun processie. Men zag hen verdwijnen in een nauwe steeg aan de kade en eerst om klokslag een uur keerden ze terug en de poort sloot zich weer achter de laatste gestalte.

Achter de ramen zag men nog even het schijnsel der kaarsen: dan heerste het duister nog dieper dan tevoren in de verlaten, lege kerk.

In de Kerstnacht waren de luiken gesloten en gestangd voor de smidse in Lutterade en de deuren waren met zware grendels gesloten. Hoog laaide het knetterende vuur op en naakt stond de rode smid voor het aambeeld en smeedde ruitersporen, van de spijkers, die hij in donkere najaarsnachten uit het hout van de galg had gewrongen. Wie die sporen aan de laarzen droeg kon zo lang en zo hard rijden als hij wilde; noch hij, noch zijn paard zouden ooit moe worden.

Een paar jongens uit het dorp hebben de rode smid eens bespied door een kier in het hout van de luiken, maar, zonder om te zien, riep hij: „Kobke, Tiske, als ik jullie niet zo goed kende.." en hij lachte hard en lang.

De jongens zijn weggevlucht en zij hebben niet durven raden, wat er gebeurd zou zijn, als de smid hen niet erkend had.

In de Kerstnacht luiden ook de klokken van verzonken burchten en steden, héél flauw en heel dof, als een weerglans van het klokgelui op aarde.

Er zijn mensen, die daarnaar gaan luisteren in het eenzame Vijverenbroek, het uitgestrekte moeras tussen het stadje Thorn en het dorp Kessenich. Aan de rand van de zompen glinstert daar in de zomer de zonnedauw en de gagel geurt er, maar bij hoog water wordt het moerland, door de Maas totaal overstroomd.

Eeuwen en eeuwen geleden lag daar de stad Vijveren, die op één nacht is verzonken in het kolkende water met huizen en torens, met muren en poorten en al, omdat de bewoners even hoogmoedig als hebzuchtig waren.

Nog vertelt men dat de koeien er in de weilanden aan zilveren kettingen lagen en er uit marmeren bakken dronken en dat de kinderen er in de straten met gouden bikkels speelden.

In de loop der jaren heeft men in het Vijverenbroek merkwaardige voorwerpen gevonden: grote, bronzen zwaarden en zwaar-koperen potten, kleine hoefijzers en vlijmscherpe stenen messen, maar het zilver en goud van Vijveren zit, als alle verzonken schatten, te diep.

Bij héél laag water, in een droge zomer, wroetten weidende varkens aan de rand van het meer een zware kerkblok bloot. Het gerucht van die vondst liep als een heidebrand zo snel door de streek en uit Thorn, uit Kessenich, uit Neeritter kwamen de mensen naar het Vijverenbroek gelopen. Er was echter niemand, die de vreemde opschriften op de kroon van de klok ontcijferen kon.

Tussen oude lettertekens, scherp en smal, als weerhaken en vuurhalen, die zo dicht bijeen stonden dat ze alle op elkaar geleken, stonden op onregelmatige afstanden kruisen en punten gegrift.

Terwijl de boeren nog bedachtzaam, voorzichtig, met hun doorvoorde handen het brons der klokken betastten, hadden de stedelingen van Thorn er al een touw omgeslagen en begonnen te trekken. Eerst werden er twee, toen vier, toen zes paarden bijgehaald, maar al knalden de zwepen, figuren in de lucht tekenend even zonderling als de letters op de klok, en al dampten de paarden van het zweet, de klok bewoog niet. Ten laatste gaven die van Thorn het op en toen kwam de beurt aan de Neeritters, maar zij slaagden al evenmin, en toen de voerlui van Kessenich onder het trekken nog vloekten en ketterden zonk ze nog dieper weg.

De boeren van Stamprooi hadden ook van de klok gehoord, maar daarom gingen ze nog niet kijken. Eerst wilden ze de raad inwinnen van hun oude schaapherder, die al om en bij de honderd was. Het geheugen van de scheper liet hem niet in de steek, want hij wist nog van zijn grootvader, dat die van Vijveren eens een klok gegoten hadden voor de toren van Stamprooi, maar die nooit hadden afgeleverd, hoewel het geld hun was voorgeteld. Toen ze dat wisten, gingen die van Stamprooi op weg naar het broek met kar en paarden om hun klok te lichten, en waarlijk, na een paar uur was zij al weer boven water gekomen, en toen bleek dat ze precies geleek op de andere, kleinere klokken in de dorpstoren. Men laadde de verloren klok op de wagen en voort ging het naar Stamprooi, en nauwelijks was men aan de grens van het dorp gekomen, of de klokken uit de toren begonnen vanzelf te luiden en de klok uit het Vijverenbroek antwoordde, met zware klepelslag.

Het rimpeloze water van het broek houdt nog méér verborgen dan de schatten van Vijveren, want sinds jaar en dag zoekt men er naar de krijgskas van Dumouriez. Toen het leger des Sansculotten in de flank werd aangegrepen, moest de rechtervleugel inderhaast terug over de Maas. Reeds vertoonden zich op de heuvels de Oostenrijkse ruiters in hun witte uniformen en ten einde raad liet men toen de met zware grendels gesloten ijzeren kist zinken in de diepte van het moeras.

De mannen die dat deden zijn nooit aan de overkant van het water gekomen, want de scherpschutters hebben hen getroffen, toen zij met hun boot de Maas overstaken.

Soms hoort men nog in de koude stille winternacht uit de richting van het broek het galopperen van paarden, het gekletter van sabels en een lang aangehouden uitroep: „Garde à vous! Garde à vous!"

Soms zagen twee schepers in de diepte van de poel de scherpe rand van de kist uit de modder opsteken, en met inspanning van alle krachten kregen ze haar ten laatste boven water.

„Wij hebben hem met Gods hulp", zei de een met een diepe zucht, maar de ander, een jonge onverschillige kerel, antwoordde: „Met God of niet met God, wij hebben 'm toch!"

Nauwelijks had hij dat gezegd of de kist werd hem te zwaar, hij kon haar niet meer houden en zij ontklipte hem en zonk in een al sneller en sneller wentelende draaikolk weg.

JACQUES R. W. SINNINGHE.

Oude voorstelling van de aanbieding der geschenken door de drie Wijzen aan het Goddelijk Kind

(Vervolg kol. 1)

Jozef en Maria. Het is ons laatste brood.

Ze leggen alles voor de kribbe.

Maria: Bedankt voor de spullen die Jezus gekregen heeft.

Jozef: Bedankt Rieni voor het brood.

Merian en Kees: Jezus moet nu weer gaan slapen. Slaap maar zoet

Allen zingen: De herdertjes lagen bij nachte:

Allen: Dag Maria en Sint Jozef

Dan gaan ze weg.

Huib: Laten we gaan slapen.

Allen: Ja.

Dan rollen ze in hun dekens en slapen gauw in.

(Een 10-jarig meisje)

Paniek in Brussel

In het noordwestelijk deel van Brussel brak paniek uit toen een luchtalarm-sirene door kortsluiting begon te loeien. Het toeval wilde, dat er juist een Belgische bommenwerper boven het stadsdeel vloog. Tientallen mensen stormden de straat op: anderen vluchtten in hun kelders. Auto's en trams stopten op straat en de bestuurders zochten dekking. De Belgische radio en de dagbladen werden overstelpt met telefoontjes. „Zijn de Russen er?" was een steeds weerkerende vraag. De politie moest een speciale patrouille uitsturen om de bevolking van het stadsdeel ervan te overtuigen dat het slechts een geval van kortsluiting betrof.

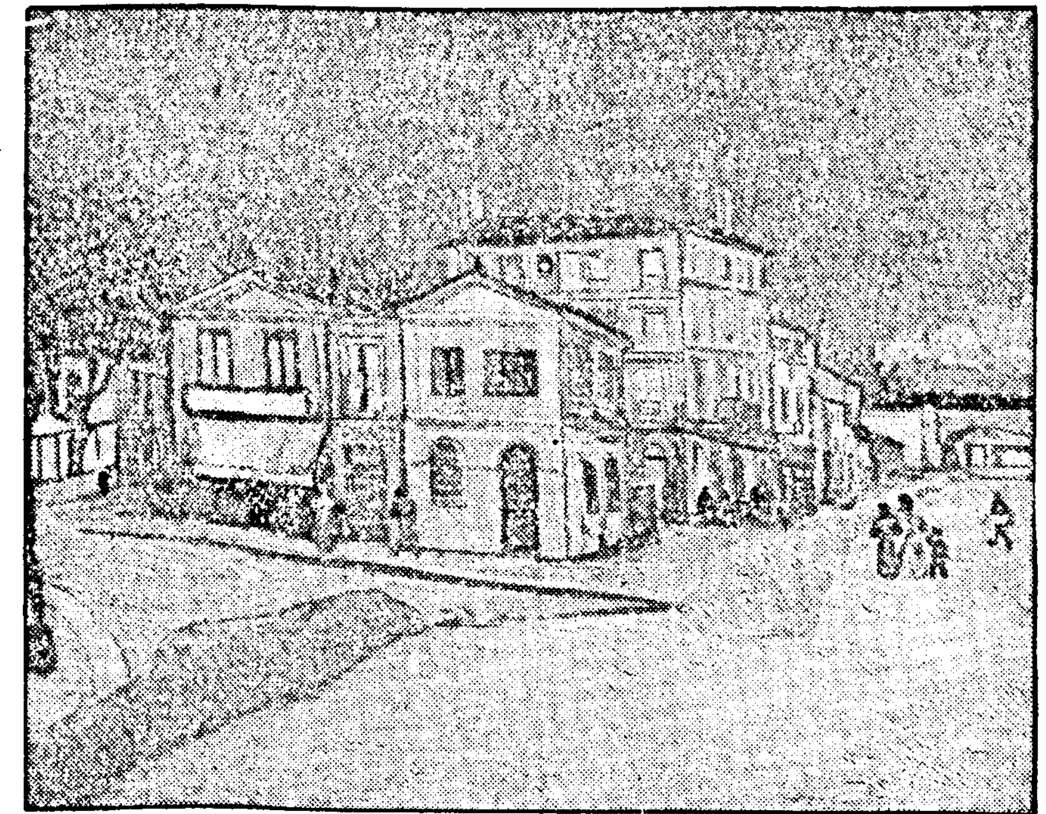
Chocolademelk tegen tandbederf

Chocolademelk is een goede bestrijder van tandbederf, aldus heeft een geleerde in Mainz ontdekt. Het is hem gelukt uit cacaobonen stoffen af te zonderen die tandsteen tegengaan. Zijn advies om chocolademelk te drinken heeft echter een practisch bezwaar voor velen: om het effect niet teloor te laten gaan, moet men het zonder suiker drinken....

Avontuurlijke verstekelingen reizen heen en terug naar Amerika

Twee jonge Nederlanders zijn door de Franse politie van Martigues-Lavera in de Rhône-monding aangehouden omdat ze als verstekeling aan boord van de Panamese tanker „Miraflores" waren ontdekt. Op 8 november j.l. hadden de beide jongens (Fekes Boer uit Friesland en Jan Hoekstra, beide 16 jaar) zich in Rotterdam aan boord van de „Miraflores" verstopt. Zo maakten zij de reis naar Amerika en daarna van Texas naar Frankrijk. De „Miraflores" zal hen naar Genua brengen, vanwaar ze met een ander schip naar Rotterdam terug zullen keren.

KERSTAVOND 1888: Vincent van Gogh raakt in Arles in hevige discussie met Gauguin, het begin van zijn krankzinnigheid openbaart zich

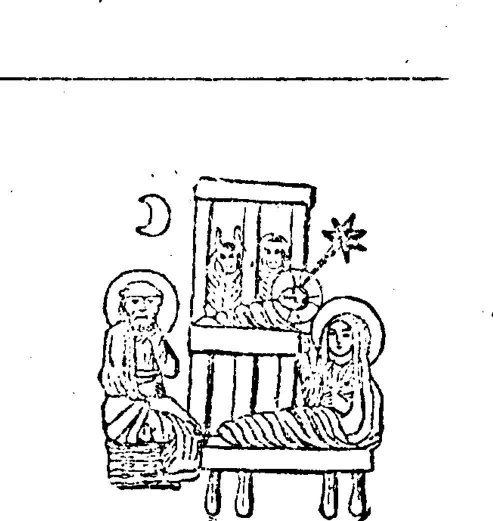
Het gele huisje te Arles, waar Vincent van Gogh woonde en waar zich het drama afspeelde. Het huisje werd in de laatste oorlog door een bom getroffen en vernield.

In mei 1888 had Vincent van Gogh te Arles het gele huisje gehuurd aan de Place Lamartine, tegenwoordig Place van Gogh geheten, en hij had het triomfantelijk het „Huis der vrienden" genoemd. Zijn schilderstalent bloeide met ongekende felheid en kleurenrijkdom. Het was alsof de zuidelijke zon en de heerlijkheid van het landschap rondom Arles, tot aan Sts. Maries de la Mer aan de Middellandse Zee toe, hem op speciale wijze bebevruchtte. Het huisje bestond uit twee kamers en twee kabinetten en hoewel Vincent er zijn twee vrienden, de postbode Roulin en le Père Tangui ontving, beantwoordde het „Huis der vrienden" toch niet aan de bedoeling, die Van Gogh er aan had willen geven. Hij had in Parijs vele kunstenaars ontmoet en deze kunstenaars wilde hij in Arles ontvangen. Hij wilde met hen samenwerken, samen portretten schilderen, samen naar buiten trekken, discussiëren over het werk en over de idealen als schilder. Maar niemand kwam. Hij werkt alleen verder. Zit soms urenlang in de brandende zon om het geweld van de zon zelf te ervaren, om het landschap te zien trillen in de hete lucht. Hij werkt van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Soms schildert hij ook 's nachts. De wilgen bij de ondergaande zon ontstaan, het café aan de overkant bij avond, een stilleven met uien en pijp, hij schildert Sts. Maries, en het landschap rondom, hij maakt portretten van de postbode en en diens vrouw, hij schildert zijn slaapkamer, die is als de cel van een monnik, en het gele huisje met de kobaltblauwe lucht.

Pas in oktober komt de eerste vriend uit Parijs, Paul Gauguin. Zij werken samen, zij beïnvloeden elkaar. In het schilderij „Les Aliscamps" is zelfs duidelijk de invloed van Gauguin te zien en van het model, dat aangeduid werd als een toneelspeler, is nog kortgeleden een conterfeitsel van Gauguin ontdekt. Gauguin moet een realistisch mens geweest zijn, die de zaken in het gele huis snel organiseert. Hij koopt een kast, huishoudelijke voorwerpen, zodat ze zelf kunnen koken en kinderlijk opgewonden schrijft Vincent het aan zijn broer: Dat zal goedkoper kunnen zijn, ik zal minder geld nodig hebben. Zij gaan samen naar Montpellier om het museum te bekijken en Van Gogh schrijft dit alles aan zijn broer. Hij schrijft echter weinig over de spanning, die groeide tijdens het bezoek, weinig over de debatten, waarin twee volkomen tegenover elkaar staande figuren zich kristalliseren. Eenmaal staat er een zin: onze gesprekken zijn van een elektrische geladenheid. De debatten moet Van Gogh verloren hebben; zijn verwarde zienswijze, zijn naïveteit en daarbij zijn overspannenheid vormden niet de beste tegenstand tegen de zelfbewuste, intelligente, cynische Gauguin. Wat er zich vlak voor Kerstmis heeft afgespeeld weten wij niet precies. De vrienden moeten in hevige discussie geraakt zijn. Er zal bij gedronken zijn, wijn of absinth. In een hevige emotie heeft Van Gogh tenslotte zich het oor afgesneden. Daarna is hij de straat opgelopen, het steegje in, waar de duisternis het Romeinse Amphitheater omhulde, waar men de voorbereidselen maakte voor de nachtmis in de Saint Trophime. Hij is bewusteloos geraakt en toen hij bij kwam lag hij in een afgegrendelde cel in het ziekenhuis te Arles. Theo kwam direct over en bracht de Tweede Kerstdag bij hem door.

De lezing van Gauguin over het geval is mogelijk niet helemaal betrouwbaar, misschien voelde hij zich bedreigd, zegt Hammacher in zijn boek over Van Gogh, en misschien ook niet geheel onschuldig, maar Gauguin vertrok haastig naar Parijs. Toch blijft Vincent over Gauguin met grote vriendelijkheid en achting schrijven. Er is zelfs een brief bekend, direct na zijn eerste ontslag uit het ziekenhuis: „Vertrouw er op, dat er uiteindelijk geen enkel kwaad bestaat in onze betere wereld, waar alles altijd ten beste verloopt." Op zeven januari was Vincent al weer terug in zijn huisje, maar zijn handschrift verraadt alle kenmerken van een uitgeput ziek mens. Toch gaat hij alweer aan het werk, doch de inwoners van Arles maken hem het leven onmogelijk. Het huis werd „La maison du fou" genoemd, men schreeuwde hem na: rode gek, rode gek, men gluurde door de ramen. Een en tachtig bewoners van de stad richtten een verzoek aan het gemeentebestuur, de gevaarlijke, roodharige Hollandse schilder op te sluiten. Van Gogh was zeer ontdaan over dit wantrouwen en een nieuwe instorting van zijn geesteskracht overviel hem. Hij werd opgesloten in het krankzinnigengesticht van de stad, waar men nog volop werkte met dwangbuizen en andere primitieve methoden.

Datzelfde jaar 1889 verhuist Vincent naar Saint-Rémy, waar Theo bewerkt heeft, dat hij er een eigen kamer zal krijgen en waar hij zal mogen schilderen in de oude kloostertuin. Het gele huisje heeft bestaan tot aan de laatste wereldoorlog. Bij de invasie in Frankrijk werd het door een bom getroffen. In Arles leeft alleen de herinnering voort in vele prentbriefkaarten, die men er kopen kan van het huisje en de kobaltblauwe lucht.

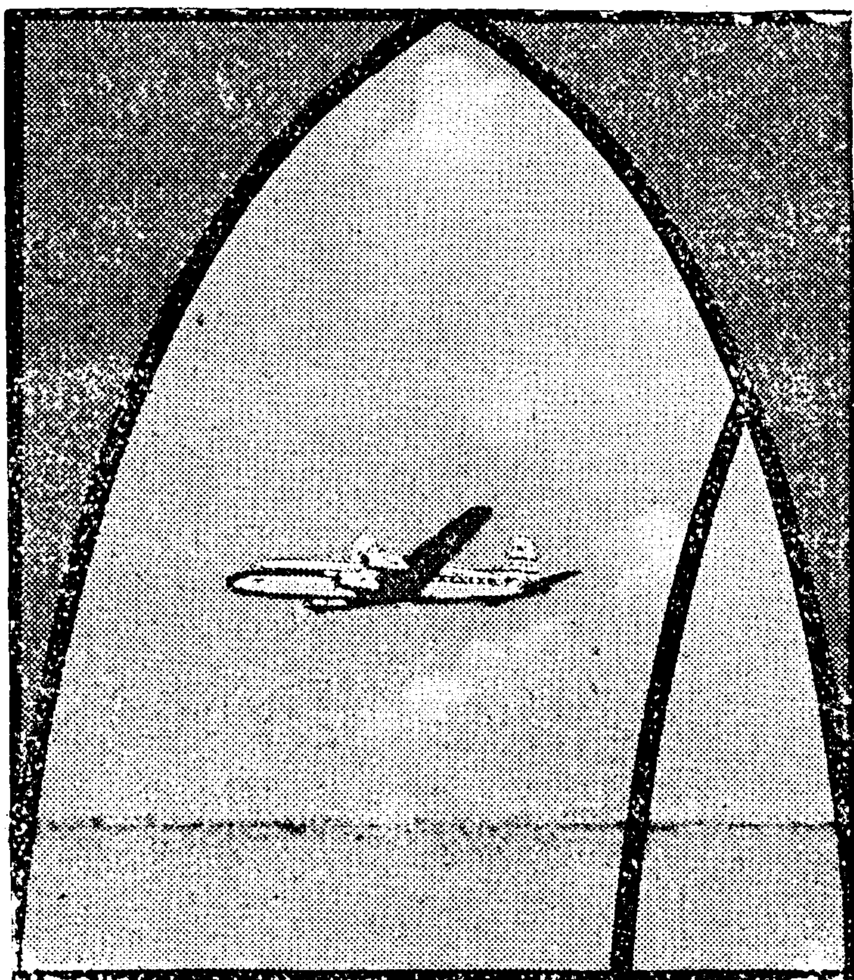

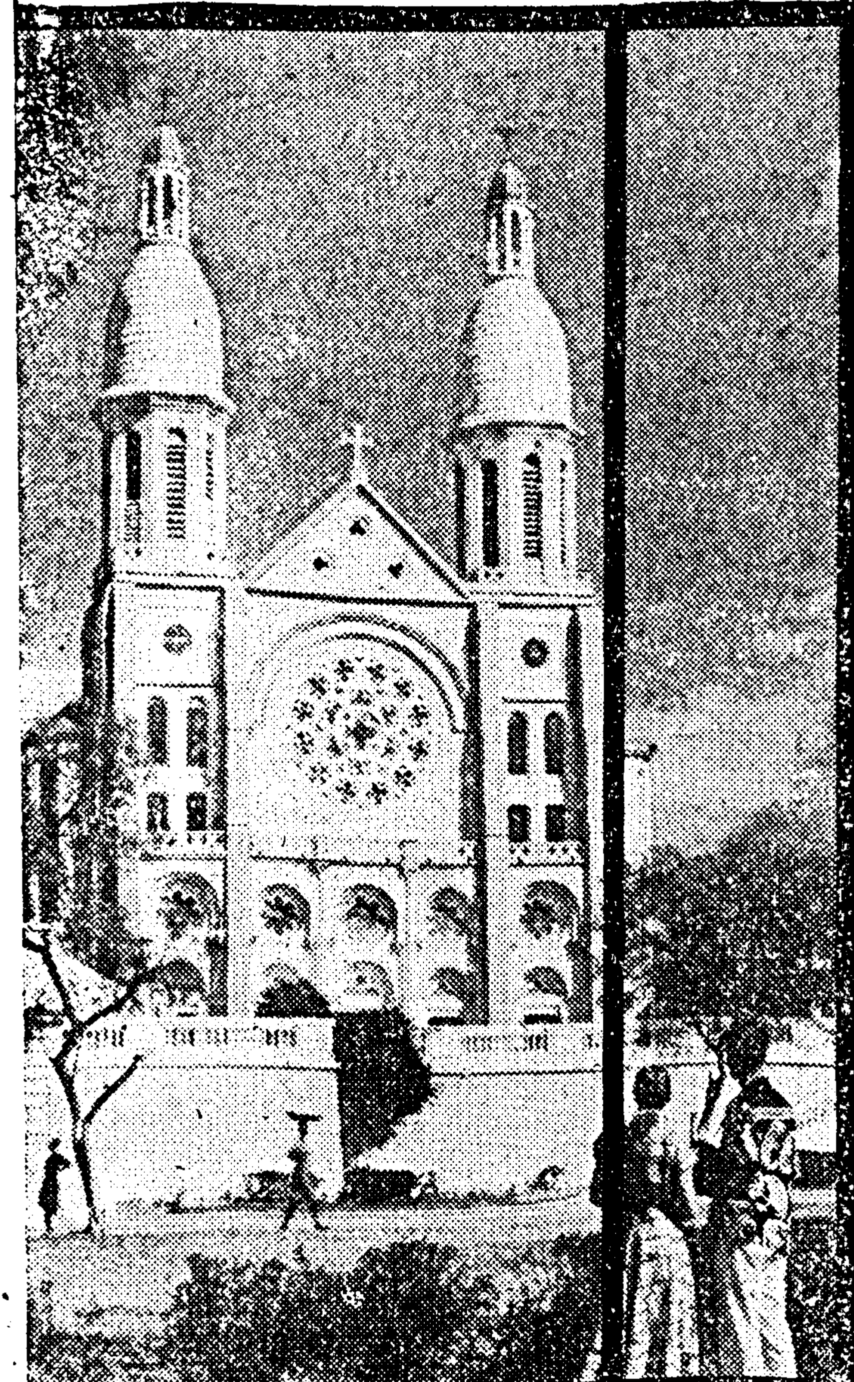

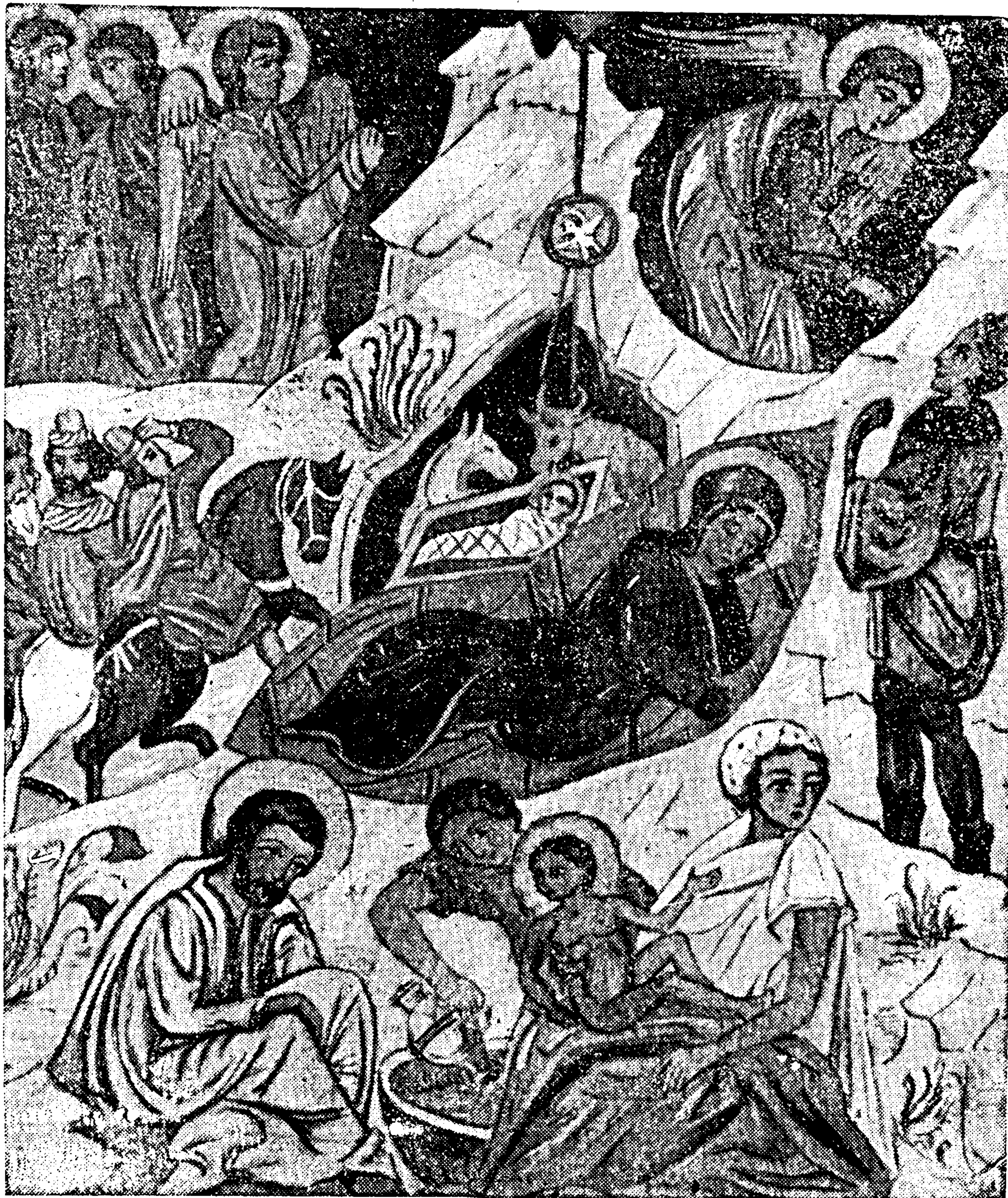
De Nederlandse etalages liggen weer vol met de mooiste zaken. Zoals ieder jaar kijken volwassenen en kinderen hun ogen uit. Uren kunnen ze (vooral de kleinen) staan kijken zonder de winterse kou te voelen.

HET KERSTFEEST
bij de Christenen van het Oosten

Een kerstvoorstelling als bovenstaande doet wat vreemd aan. Men zou haar in kleuren moet zien om haar naar volle waarde te kunnen schatten. De fraaiheid der compositie en de religieuze innigheid van het tafereel komen echter op deze, aan de technische middelen van courantendruk gebonden, reproduktie voldoende tot haar recht. Het is een typisch voorbeeld van de Russische volksikonen. Deze ikoon is geen „echte" in de zin van een „oude ikoon", maar daarom des te opmerkelijker, omdat daaruit blijkt, hoe men zich in het Oosten nog steeds houdt aan een vaste, eeuwenoude traditie. Wanneer men haar vergelijkt met een ikoon bijvoorbeeld uit de 16e eeuw, zal men daarin dezelfde hoofdtrekken terugvinden. In het midden ziet men Maria, liggend op een uitgespreid kleed, met naast (op de prent boven) haar het Kindje, waarop os en ezel beschermend toezien. Rechts beneden wordt het Kindje door twee dienstmaagden gebaad en verzorgd. Sint Jozef (zittend, links) overdenkt, nog niet geheel begrijpend — en volgens het apocrief verhaal twijfelend — het grote mysterie. Links boven hem komen de drie Wijzen aangesneld op hun paarden om het Kind te aanbidden. Rechts een verwonderd blijde herder en boven enige engelen.

Evenals wij, vieren de Russische christenen Kerstmis als een hoogfeest, dat voorafgegaan wordt door een lange en strenge vasten, die op 15 november begint. Toch bestaat er een opvallend onderscheid tussen onze en de oosterse Kerstviering. Alles wat hier opzettelijk georganiseerd wordt, om de sfeer van tederheid rond het Kerststalletje te scheppen, zal men daar te vergeefs zoeken. Er is geen Nachtmis, er is geen kerststalletje, er zijn niet de vele uitweidingen over schilderachtige en menselijke ontroerende bijzonderheden, geen „blozen van weelde", geen kindertranen op een koud gezichtje, geen uitweiden over de schaapjes, over de sneeuw, enz. Deze dingen, die het westen zo typeren en de menselijke kant van het geheim zo op de voorgrond stellen, die huiselijke intimiteit en gezelligheid zijn de vrucht van een lange ontwikkeling, die onder invloed van de Zoete Leraar St Bernardus en de poëtische St Franciscus tot stand gekomen is.

Het Oosten heeft die ontwikkeling niet gekend. Daar waar de grote strijd om de Godheid van Christus zulk een diepe indruk achtergelaten heeft op de beschouwende Oosterse geest, ziet men in de nieuwgeboren Godmens vooral de God en dan pas de mens, terwijl men in het Westen door de beschouwing van de kleine mens tot de grote Godheid doordringt. Natuurlijk sluit het een het ander niet uit, maar wel treedt het een meer op de voorgrond dan het andere.

In het Oosten vormt de nachtelijke plechtigheid juist het typerende van het Paasfeest; op Kerstmis blijft de Liturgische feestelijkheid gewoonlijk tot de vooravond en de morgen van de feestdag beperkt. Het zijn de gewone plechtigheden op alle grote feesten: Op de vooravond Avond- en Morgen-officie, 's morgens de plechtige Misliturgie. De dag voor Kerstmis is een zeer strenge vastendag, waarop de mensen gewoonlijk helemaal niets gebruiken. Na de avondplechtigheden is er dan de enige maaltijd, die al feestelijk is. Er worden echter alleen vastenspijzen gegeven.

Er zijn bij de Russen ook volksgebruiken en volksliederen, die echter het talrijkst zijn, waar de Westerse invloed het sterkst is, dus in de gebieden, die aan Polen grenzen. Zo gaan in de Oekraine de kinderen rond met een ster en zingen liederen onder de vensters der huizen, waarvoor ze dan een kleinigheid krijgen. Die liederen zijn wat de inhoud betreft heel eenvoudig, soms fantastisch, omdat in het Oosten de fantasieën der apokriefen altijd grote invloed hebben gehad.

Datzelfde ziet men ook op de Kerstikonen, waarop men Maria ziet niet in knielende houding, zoals dat in het Westen vooral sinds de 15e eeuw het geval is, maar liggende op een matras, terwijl Sint Joseph op een afstand zit te mijmeren en te twijfelen. Voor hem staat soms de grijsaard uit de apokriefen, die hem inlicht over het geheim. Vaak staat het Kindje tweemaal afgebeeld. Bij Maria staat tussen os en ezel een trog, waarin het kindje ligt en onderaan op de ikoon ziet men de vroedvrouw, die het kindje baadt. Verder zijn op de ikoon gewoonlijk de engel of engelen, de herders of herder en ook al de drie wijzen afgebeeld.

De Kerstviering bij de Russen is dikwijls vermengd met gebruiken, die met het Kerstfeest als zodanig weinig hebben uit te staan. Bij de avondmaaltijd waarvan boven sprake was, wanneer in de versierde kamer de tafel gedekt wordt en ter herinnering aan het stalletje onder het tafellaken hooi wordt gelegd, waarop de borden komen te staan, spreekt de versiering al van een dergelijke vermenging, want de ikonen in de hoek van de kamer zijn versierd met dennetakken en korenaren. Ook de spijzen zijn bij de boeren dikwijls van dergelijke aard.

Zij eten namelijk gewoonlijk de zg. koetijá, een brei, die bestaat uit tarwekorrels met honing, krenten, rozijnen en sukade. En de betekenis ervan wordt duidelijk, wanneer we de boer een lepel van deze spijs zien nemen en ze tegen het plafond van de kamer zien werpen: blijft het plakken, dan komt er in het volgend jaar een goede oogst.

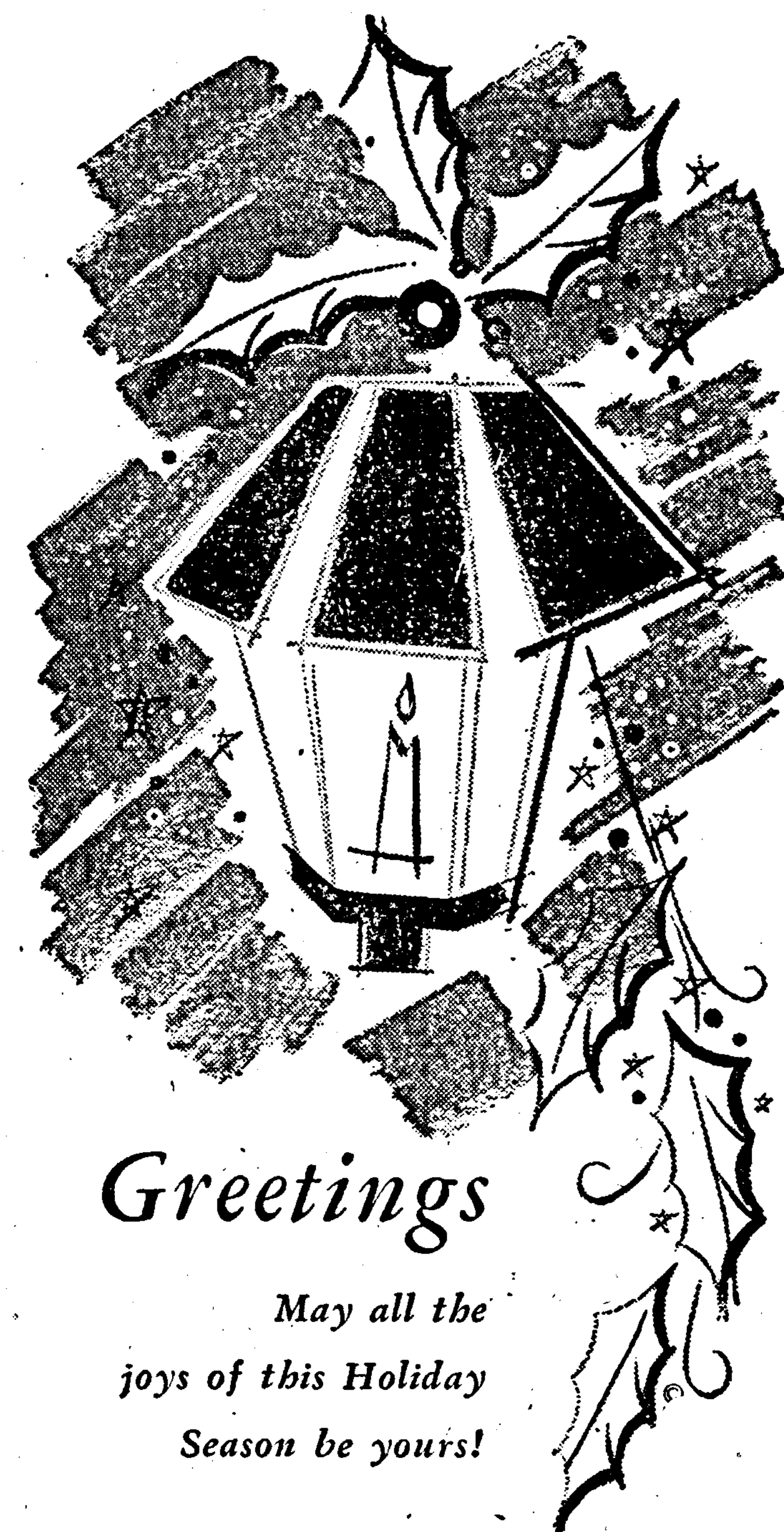
Heel de Kerstviering sluit nog aan bij voorchristelijke gebruiken. Iedereen weet, dat in de Kerstviering het licht een bijzondere rol speelt. Het is namelijk een oude traditie, Christus met de zon te vergelijken, die in het Oosten opgestaan is (geboren is) om de gehele aarde te verlichten. Men weet niet zeker in welk jaar Christus geboren werd. Nog minder is bekend, op welke dag dat was. Natuurlijk wilden de christenenen dat wel graag weten. Maar niet iederen vond dat een gezonde nieuwsgierigheid. Zo klaagt Clemens van Alexandrië (3e eeuw) erover, dat de mensen niet alleen zo ongezond nieuwsgierig zijn, dat ze het jaar van Christus' geboorte willen weten, maar dat ze zelfs nog onderzoeken, welke dag het is geweest.

Het Kerstfeest werd dus op een dag gevierd, die berekend werd naar allerlei min of meer willekeurige speculaties. In het Oosten vierde men de geboorte des Heren oorspronkelijk op dezelfde dag, waarop ook Zijn Verschijning, Zijn Doop en de aanbidding der Wijzen herdacht werden, misschien, omdat op die dag een zonnefeest gevierd werd, de weerkeer van de zon na de donkere wintertijd. De Romeinen vierden het geboortefeest op de 25e december. Deze feesten werden verchristelijkt. Op den duur werd de Romeinse datum van het geboortefeest, ook in het Oosten ingevoerd, maar niet zonder moeite.

Het is interessant, dat in Palestina, de plaats, waar Christus geboren werd, de Westerse datum van 25 december het laatst werd aanvaard, en dat dit door Keizer Justiniaan nog pas in 570 moest worden opgelegd.

Het is merkwaardig hoe in het Oosten zes januari nog wèl zulk een plechtig feest gebleven is als 25 december, de dag van Christus' geboorte.

Moe menselijk, maar hoe spiritueel tevens voelt men in het Oosten het Kerstfeest aan, wanneer men er tijdens het Kerstofficie bidt: „Wat zullen wij U aanbieden, Christus, die op aarde als mens verschenen zijt om onzentwil? Elk der Schepselen, die van U hun ontstaan gekregen hebben, brengt U het bewijs van zijn dankbaarheid: de Engelen hun zang, de hemelen een ster, de Wijzen hun gaven, de herders hun bewondering, de aarde een grot, de woestijn een kribbe, maar wij bieden U een Moedermaagd aan".

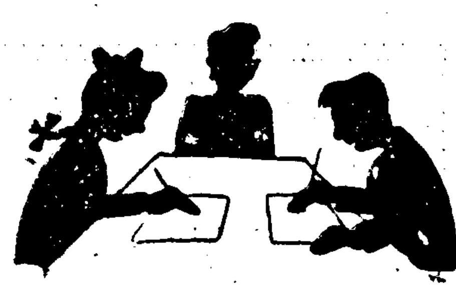

Fraaie Kerststallen

KERSTKRANT VOOR DE JEUGD

HET VERLOREN SCHAAP

Hee, Joël! Slaap je?"

„Nee, ik...... wat is er...... o, ben jij 't, Ephraim?" Joël wreef z'n ogen, want hij had wat liggen soezen in de schaduw van 'n rotsblok. Ephraim lachte.

„Slaapkop! Kom mee, spelen. We doen rovers en Romeinen. David is er en Ruben en Nepthali en nog 'n paar."

„Ik kan niet, Ephraim. Ik moet op de schapen passen." Joël wees naar de kleine kudde, die, verspreid tussen de rotsen op de helling, voedsel zocht.

„Ben je mal! Die lopen niet weg. En Wachter is er toch? Die houdt ze wel in de gaten. Kom nou; we beginnen meteen."

Joël aarzelde. 'n Goede herder laat z'n dieren niet in de steek. Dat zei vader altijd en die wist 't. Want vader was ook schaapherder. Met andere mannen bewaakte hij de grote kudden van de rijke mensen uit Bethlehem. Vaak trokken ze ver weg. Dan sliepen ze 's nachts bij hun wachtvuren op de heuvels. Nee, vader zou z'n kudde niet in de steek laten.

Maar Ephraïm hield aan.

„Toe nou, flauwerd. Wij zullen je straks helpen om je schapen bij elkaar te drijven. Kom je?"

„Goed," zei Joël. Hij wist dat 't niet goed was. Vader zou het niet mogen weten.

Bij het spannende spel vergaten de jongens de tijd, tot de rode avondhemel en de lange schaduwen duidelijk waarschuwden.

„O!" Joël schrok. „Al zó laat? Ik moet naar huis! Helpen jullie gauw mee?"

De schapen waren een heel eind afgedwaald. Haastig en niet al te secuur zochten de jongens de helling af en dreven de dieren bij elkaar.

„**Er zijn er geen meer, Joël!**" riep Ruben. „Ginds komt Ephraïm met de laatste. Hoeveel moet je er hebben?"

„Achtendertig," zei Joël. Hij telde vlug. „Zesentwintig heb ik er hier."

„Mooi. En Ephraïm..." Ruben tuurde en telde: „Zeven...... negen ...... elf...... twaalf! Vooruit maar, Joël."

Samen dreven ze de kleine kudde op. Achter hen joeg Ephraïm z'n troepje snel vooruit om Joël in te halen.

't Was druk in Bethlehem. Dat kwam omdat de keizer wilde weten, hoeveel mensen er woonden in het grote Romeinse rijk. Ieder moest zich gaan melden in de plaats waar z'n familie vandaan kwam. De karavaanherberg was al overvol en nog kwamen er reizigers naar Bethlehem. Joël en z'n vriendjes, samen met de oude hond Wachter, hadden heel wat moeite om de kudde door de nauwe, drukke kronkelstraatjes te drijven.

„Nou, Joël, tot morgen. Wij gaan hierheen." Ruben en Ephraïm holden naar huis. Joël bracht zijn dieren naar de omheinde ruimte bij het huis en ging naast het smalle poortje staan.

Een voor een liepen de schapen langs hem heen. De jongen telde. Zevenendertig!

Haastig telde hij opnieuw en nog eens. 't Bleven er zevenendertig......

Hij stond bij 't poortje te treuzelen. Teruggaan nu en zoeken?

't Was al bijna donker. Morgen dan maar, besloot Joël, en niets zeggen. Maar 't zat hem dwars.

Eigen schuld! zei hij tegen zichzelf. Je hebt niet op je dieren gepast.

Hij sloot het poortje en glipte stil 't huisje binnen.

„Dag, jongen," groette moeder. „Wat ben je laat? Is er iets niet in orde?"

„O nee, alles is best," loog Joël. „Maar 't was zo druk in de straatjes."

„Ja, 't is wát met die volkstelling." Moeder stak 't kleine olielampje aan.

„Hier, Joël, eet maar vlug. Je zult wel honger hebben."

Joël begon te eten, traag en treuzelend; hij dacht voortdurend aan het verdwenen schaap. Moeder keek hem onderzoekend aan. Er was iets, zag ze.

Vader kwam binnen.

„Dag, moeder, jongen. Is er nog iets te eten voor me?"

Joël schrok. Als vader nu maar niet......

„En, herder? Alles goed met je schapen?"

„J...... j...... ja, ik be...... bedoel......" stotterde de jongen.

„Wat bedoel je?"

Nu kon Joël niet heer terug. 't Hele verhaal kwam er uit. Vader keek streng, bestraffend. Hij stond op.

„En jij wilt schaapherder worden? Meegaan met de grote kudde? Schaam je, Joël!"

Joël keek star naar de grond z'n wangen gloeiden.

„Kom!" zei vader boos. „Ga mee. Zoeken! 't Is maanlicht."

Zwijgend ging Joël achter vader aan. Hij was moe en nog hongerig. Maar hij durfde niets te zeggen. Hij moest vlug lopen om vader bij te houden, want die liep met grote stappen door de drukte.

Op weg buiten het stadje stond een man met een ezeltje, waar een jonge vrouw op zat. Ze waren moe, allebei, en stoffig van een lange reis.

„Goede vriend," zei de man tegen vader. „We zoeken 'n onderkomen voor de nacht. Kunt ge ons helpen? Mijn vrouw" — de man keek bezorgd naar 't lieve, bleke gezicht van de vrouw op het ezeltje — „mij vrouw kan haast niet meer."

Vader dacht na.

„Ginds," wees hij, „in de rots is 'n grot. Eigenlijk niet meer dan 'n stal. 't Is wel dichtbij, maar..."

„Dank u, vriend, dank u," onderbrak de man. „We zullen er beschut zijn tegen de kille nachtwind. Nogmaals dank. God zij met u."

De man leidde de kleine ezel. De jonge vrouw glimlachte dankend.

Vader stond stil en keek het kleine groepje na. Zijn ogen waren groot en verwonderd.

„Vader." Joël trok hem zacht aan de mouw.

„Wel, jongen? O ja, 't schaap. Kom, Joël."

Vaders boze bui was verdwenen, zag Joël. Z'n gezicht glansde van 'n vreemd geluk, dat blonk in zijn ogen. Ook Joël voelde zich wonderlijk blij.

„Wie waren die mensen, vader?"

„Vreemdelingen, jongen. Maar..."

Zwijgend liepen ze verder. Boven hen straalden de sterren en de nacht was ongewoon helder en stil. Maanlicht glinsterde op de rotsen langs de helling. In de lucht trilde een verre, nauw hoorbare muziek en op een heuveltop bloeide de rode bloem van een wachtvuur. Groot en glanzend begon 'n licht te blinken, dat daalde over de velden, een wondere, warme, gouden schijn. De muziek werd duidelijker; zilver zongen stemmen, hoog in de hemel.

„Vader..." fluisterde Joël. Dicht naast elkaar stonden ze, vaders arm om Joël's schouder. Toen zagen ze de engel, die blank en lichtend bij het wachtvuur stond, en sidderend van eerbiedig ontzag hoorden ze de hemelstem zingen.

„Weest niet bang. Een blijde boodschap breng ik u. Deze nacht is een Kind geboren, de Verlosser der wereld. Gaat Hem zoeken en aanbidden. In een kribbe zult ge Hem vinden, gewikkeld in doeken."

En als de zomerwind, die door de bomen ruist, was 't lied van de engelen over Bethlehem: „Ere aan God in de hemel en vrede op aarde aan alle mensen, die het goede willen."

„Kom, Joël." Vaders diepe stem trilde. „We gaan het Kind zoeken."

Achter hen kwamen de herders van het wachtvuur, 'n blijde, eerbiedige stoet. Hoog en ijl blaatte een schaap en Joël nam 't kleine, wollige dier in z'n armen.

„Voor 't Kind in de kribbe."

Z'n ogen waren als de sterren en vaders glimlach was vriendelijk en goed.

En daar was de grot, vol van een zacht en wonder licht. De vreemdeling stond er, 't hoofd gebogen naar de kribbe, waarnaast de jonge vrouw knielde. Haar gezicht was niet langer bleek en moe, maar stralend en hemelblij.

En in de kribbe, op 't gele stro, 't Kindje......

Joël knielde en zette z'n schaap naast de kribbe. Hij zei niets, hij keek alleen naar 't Kindje en nooit nog was hij zo gelukkig geweest.

J. J. Verbeek

PIETJE's KERSTDROOM

Pieter is een kleine dromer;
Moesje zegt: „Slaap nu maar zacht."
Maar ons Pietje ligt wel vaker
Door te woelen, d'halve nacht.

Vechten doet hij tegen leeuwen,
Tijgers, beren en wat meer;
En hij knalt ze zonder aarz'len
Allemaal bij bosjes neer.

Gisteren droomde hij van een Kerstman,
Och, een Kerstman als een reus;
Pietje zag hem heel goed zitten,
Met een dik besneeuwde neus.

Op zijn schouder stond een Kerstboom,
Zo iets had Piet nog nooit gezien;
't Leek wel haast een hoge toren,
Met veel lichtjes bovendien.

Piet zei: „Kijk eens naar die takken,
Wat een massa speelgerei."
Treinen, paarden, luxe-wagens,
't Hing er alles, zij aan zij.

„'k Wou," dacht Piet, „dat ik er bij kon."
En de Kerstreus keek eens op.
„Nou," zei hij, „klim maar naar boven,
Als je kunt, tot in de top."

Piet begon alvast te klimmen,
Eerst al op die reus zijn knie;
Kijk, nu stond hij op diens schouder....
Wip, de boom in, een, twee, drie.

Hij klom vlug, want 't mooie speelgoed
Hing daar aan die hoogste tak;
Nog vier takken, drie, nee twee nog....
Toen de boom in stukken brak.

Pietje rolde, rolde, rolde....
En de reus gaf hem een zet;
Maar toen Pietje uitgerold was
Lag hij lekker in zijn.... bed.

V. L.

HEDEN IS CHRISTUS GEBOREN

Het Kerstfeest is een feest van grote vreugde. Daarvan getuigen de gezangen, die de H. Kerk op het Kerstfeest laat horen. Luister maar eens:

Heden is Christus geboren.

Heden is de Verlosser verschenen.

Heden zingen op aarde de engelen, verblijden zich de aartsengelen,

Heden juichen de rechtvaardigen en zingen:

Eer aan God in den hoge, Alleluja!

Ja, Christus is geboren. Als klein en arm Kind is hij komen nederdalen in de kribbe. Dat moet de Kerk wel uitjubelen:

Wien hebt gij gezien, gij herders?.

Zegt toch, verkondigt toch, wie op aarde is verschenen.

Een Kind hebben wij gezien

En koren van Engelen, die de Heer lofprezen.

Zegt toch, wat hebt gij gezien?

Meldt ons de geboorte van Christus!

Een Kind hebben wij gezien.

Zo groot is dat feest van Kerstmis, dat op deze dag iedere priester drie heilige Missen mag opdragen.

We kennen de namen van deze Missen: de Nachtmis de dageraadmis en de dagmis.

De H. Kerk volgt hiermede na, nu over de hele wereld, wat in de eerste tijden van het christendom een godvruchtige gewoonte in Jeruzalem was. Daar kwamen namelijk midden in de Kerstnacht de gelovigen samen in de grot, waar Jezus geboren was. In die grot werd dan de eerste heilige Mis opgedragen. Van Bethlehem trokken de gelovigen naar Jeruzalem terug, waar zij in de vroege morgen in een kerk een tweede heilige Mis bijwoonden. Tenslotte kwamen zij op een later uur in de hoofdkerk van de stad bijeen, om daar in plechtige feestvreugde een derde heilige Mis op te dragen.

Deze gewoonte van de eerste christenen in Jeruzalem is thans over de hele wereld verbreid. Bijna iedere katholiek woont nu op de eerste Kerstdag drie heilige Missen bij.

Tijdens de eerste heilige Mis denken we dan vooral aan Maria, hoe zij zich over de in de nacht geboren Verlosser heenbuigt.

Onder de tweede heilige Mis, als het eerste morgenlicht reeds daagt, zien we de herders naar de kribbe komen en aanbidden we met hen onze Verlosser.

Maar tijdens de dagmis, als de zon de wereld beschijnt moet het hele mensdom de Verlosser van de hele wereld komen aanbidden.

Zo moeten we met aandacht en goede overweging de drie Missen van de Kerstnacht volgen. Dan kunnen we met de Kerk meebidden: „De nieuwgeboren Heiland is de grondlegger van onze goddelijke geboorte!"

FEESTEN ROND KERSTMIS

„Heden is Christus geboren. Heden is de Heiland verschenen. Heden zingen de engelen op aarde, jubelen de aartsengelen. Heden juichen de rechtvaardigen en zingen: Ere zij God in de hoge"!

Kerstfeest, het feest van Christus' geboorte.

God de zoon is mens geworden. Zoals de profeet het voorspeld heeft, werd hij als een arm kindje geboren in de stal van Bethlehem. Arme herders waren de eersten, die het Goddelijk Kind kwamen aanbidden. Zij hadden de zang van de engelen verstaan: Ere aan God in de hoge en vrede op aarde aan de mensen die van goede wil zijn.

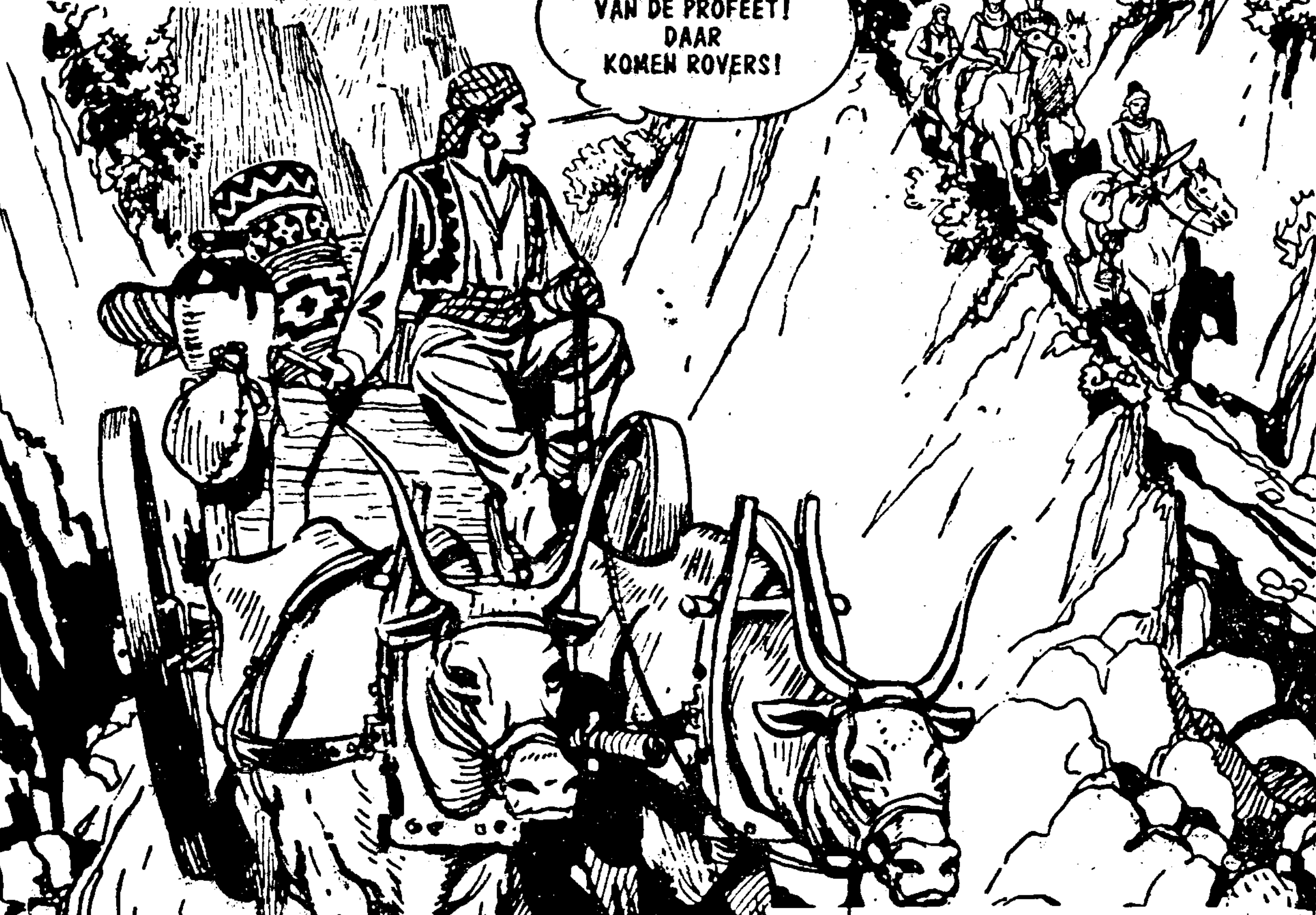
Vrede op aarde!

Voor die aardse vrede kunnen wij alleen bidden!

Maar voor de vrede in ons eigen huis, daar kunnen we zelf voor zorgen. Vrede met vader en moeder. Vrede met broertjes en zusjes; dus elkander wat beter verdragen dan anders. Niet zo gauw kwaad worden; niet mopperen en schelden. Zorg dus dat op het grote feest van Kerstmis, de vrede in je eigen omgeving bewaard wordt.

Ali Baba EN DE VEERTIG ROVERS

TOEN DE WELGESTELDE VADER VAN ALI, DE OOSTERLING, STIERF LIET HIJ ZIJN HELE FORTUIN NA AAN ALI'S STIEFBROEDER CASSIM, DIE EEN SCHURK WAS. ALI, DIE NOG JONG WAS EN VOL IDEALEN, WAS VAST BESLOTEN VOOR ZICHZELF EEN GOED BESTAAN OP TE BOUWEN IN DEZE WERELD...

EEN WANKELE WAGEN, DOOR TWEE OSSEN GETROKKEN, SCHOMMELDE LANGZAAM OVER DE WEG NAAR DE PERZISCHE STAD SULTANABAB. ALI BABA KEERDE JUIST TERUG VAN EEN BEZOEK AAN VER AFGELEGEN DORPEN EN GING NU MET EEN WAGEN VOLGELADEN MET ZIJDE, PARFUMS, KOSTBARE TAPIJTEN EN ANDERE GOEDEREN NAAR DE STAD, OM ZIJN WAREN TE VERKOPEN.

9

Wat er gebeurde met de laatste KERSTKAART

7 cent

Het was -e dagen voor 25 December. Ieder-1 ber-dde zich voor op het grote -st. Moeder zat aan en schreef Kerstk -ten. Toen ze klaar w bleef er nog 1 kaart over. Ze werd terzij gel gd. Ach, d8 de kaart, ik wou dat ik ook ie gelukkig kon maken. Toen nam de wind haar mee d- het raam en slingerde haar in een , vlak over 1 , dat te bibberen zat op 1 dode . De kaart spreidde zich als 1 uit over het , zodat het bey ligd was tegen wind en r en.

HERDERS UIT DE ABRUZZEN dalen af naar de Bambinello van Rome

(Van onze Romeinse correspondent)

De kleine olijfhouten torso van de „Bambinello" is overwoekerd met kostbaarheden. Uit lagen van snoeren en kettinkjes steken de bobbels van edelstenen, parels, breloques, kameeën, van horloges, dasringen en armbanden. Boven die overdaad steekt een zeer bol, wat onnozel hoofdje, dat een grote koningskroon torst. Dit is het Jezuskind uit de kerk van Sancta Maria in Ara Coeli, de Romeinse bambino bij uitstek. Zijn confraters op de altaren van vele kerken, in de kribben der talloze stalletjes en in de huizen van ieder, die een goed Romein is, zij leggen het met hun legioenen glad af tegen de 62 cm hoge protagonist van de kersttijd. Wie, behalve hij, ontvangt jaarlijks duizenden brieven? Niemand, zelfs niet bambino nummer twee, die van Rome's grootste en het gehele jaar toegankelijke kerstgroep in de kerk van de heilige tweeling Cosmas en Damianus. Wie placht uit rijden te gaan in de schoonste pauskoets, die de revolutie van 1849 kon vinden? En voor wie komen de kinderen uit Rome declameren en met opera-achtige uithalen liederen zingen? De andere bambini glimlachen op hun stro, zij hebben er vrede mee, dat een hen de loef afsteekt.

De kerstkribbe van de Ara Coeli, „er presepio de la Resceli", zeggen ze hier op zijn Romeins, is van Kerstmis tot Driekoningen het middelpunt van de volksdevotie. Meer nog dan snoeren en kettingen heeft de volkspoëzie legenden geweven om het beeldje, wonderverhalen, waarin de burleske van slimme bedriegers, die de kous op de kop krijgen, niet ontbreekt.

Engelen hebben het beeldje gemaakt. Welnee, een arme franciscanerbroeder uit Jeruzalem sneedt het uit het hout van een der bomen in de hof van Gethsemani en toen werd het door Zaligen beschilderd, want de broeder had geen verf. Het is uit de hemel gevallen, het is aangespoeld. De geleerde catalogi zeggen: „olijfhout, 16e eeuw" en laten de broeder, de engelen en de heiligen in het midden.

Hoe men in Rome Kerstmis en Driekoningen viert

Dit is zeker: de Bambino is er, en kinderen uit de gehele wereld schrijven hem hun briefjes. Die legt de grijze pater-custos rond het beeldje en als de stapels te hoog worden en de Bambinello erachter dreigt te verdwijnen, haalt hij handenvol weg en verbrandt ze. De kleine Heer, die harten en nieren doorgrondt, zegt de pater, heeft geen vouwbeen nodig om te weten, wat hun wensen waren. En zo is het. Maar de Romeinse kinderen klimmen een voor een in de kersttijd op het verhoog, dat voor de kribbe is getimmerd. Wat anderen schreven, zeggen zij in een toespraakje of een lied. Al te veel heeft de brave zuster op school met hen geoefend en de zich zelf en het kroost in ène minnende ouders deden het thuis nog eens over, want onze Giancarlo, onze Marcantonio, onze Maria Concetta zal een goed figuur slaan, una bella figura per il Bambino, natuurlijk voor de Bambino (en voor de buurt).

Ook de herders komen de Bambino begroeten en zij spelen hun wonderlijke, wat eentonige en nasaal klinkende melodieën op fluit en doedelzak, slaapliedjes, kerstliederen uit hun bergen. Tegenwoordig hoort men ook wijzen van hier spelen, vooral „Tu scendi dalle stelle" — Gij daalt van de sterren — dat eens Alfonsus de Ligori dichtte en dat hét kerstlied werd in Italië.

Toch is er een keer gekomen in de oude gebruiken. Echte herders worden een zeldzaamheid, die men lang moet zoeken onder de talrijken uit de grote stad, die in een aangemeten herderschap nu de kans schoon zien zich een (hoognodige) bijverdienste te verwerven. Een afgedankte autoband met wat pijpen vervangt goedkoop de doedelzak van schapenhuid en spelen kunnen ze niet. De tijd, dat de pifferari voor een paar stuiver de novena speelden voor de Madonna in uw gevel of voor de presepio in uw huis, gaat voorbij. Maar op Kerstmis voor de Ara Coeli kan men nog de echte herders uit de Abruzzen horen. Daar waagt zich geen loze blazer op een toeter of gelapte band.

Op Driekoningen is de steile hoge trap van 123 ongemakkelijke treden voor de Ara Coeli vol Romeinen. Boven tegen de afsluitmuur dezer façadeloze kerk tekent de pastoor een groot kruis met de Bambino over de mensen, over de beneden liggende Piazza Venezia, waar men het verkeer niet baas kan en daarachter over heel Rome.

De presepi

December verloopt in Italië in een geheel eigen ritme. De Italianen kennen het Sinterklaasfeest niet en zelfs in Bari, waar het gebeente van de bisschop rust onder een zilveren altaar, herdenkt men de goedheilig man op 6 mei. Men ziet hier uit naar de trits: Kerstfeest, Nieuwjaar, Epiphanie.

Wanneer de platanen langs de Tiber hun laatste blad verloren hebben en op beschutte plaatsen overmoedige mimosa uit begint te lopen, wordt het roerig op de langwerpige Piazza Navona. Rome's mooiste plein raakt vol kraampjes en aan het eind begint men al te hameren en te zagen voor de grote kerststal.

Slaan wij de schiet- en werptenten over en de nougatkramen, aangename afwisseling in het bedrijf, dan wordt het plein beheerst door de verkopers van kerstartikelen. Er is enige nieuwlichterij bij, Duits-anglo-amerikaanse infiltraties van kerstbomen met bellengerei, maar waar het om draait, zijn de kraampjes, die materiaal leveren voor de presepio, voor de kerststal.

Zouden wij de Italianen zeggen, dat zij sollen met relikwieën, echte of alleen maar eerbiedwaardige, en dat zij Sint Antonius, Sinte Rita en Sint Rochus behandelen als zuigelingen, onze Italiaanse medechristenen kunnen ons antwoorden, dat wij van de kerststal een kille verenging hebben gemaakt. Sint Franciscus vond de presepio uit, de verbeelding van het kerstgebeuren in het midden van de mensheid. „Ons is een Kind geboren". Dit denkbeeld bleef in Italië bewaard en men ziet die op de Piazza Navona in plastische vormen. In de vakken staan ze rij aan rij, Maria's, Jozeffen, Jezuskindjes, duizenden en allen in drie maten, de Wijzen, de herders.

In de kudden begint het al te veranderen. Waarom alleen kamelen, schapen, de os en de ezel? Zijn er geen honden, geen katten, geen muildieren, wolven, paarden, koeien en kalveren in de schepping? Dan komt het volk: de bakker aan zijn oven, de smid, die de hamer heft, patertjes en boeren, oogstende knechts en slenterende lummels, spelende kinderen en wijzen achter hun boeken.

De kerken

In veel kerken kijkt de vreemdeling en de stadgenoot zich de ogen uit. Hier worden met de meest geraffineerde knepen der techniek hele landschappen in perspectief de mensen voor getoverd en soms staart men boven de kribbe in de diepte der hemelen, vanwaar uit engelenkoren, door bovenaardse glans omgeven, niet alleen de herders, maar heel het vrome volk Gods van 1956 de boodschap brengen, dat de Verlosser geboren is.

Daarom trekt Rome in de kersttijd van kerk naar kerk. Het is naar de oude trant, dat van de glazen en de kerkmuren de christenen het Evangelie leerden, ook de ongeletterden en simpelen, juist zij.

De vismarkt

„Il cottio" is een kerstbegrip, dat ons van een geheel andere aard lijkt, maar de Italiaan niet. Geest en lichaam vormen samen de mens en een feest voor de ziel dient ook een uitdrukking te vinden in het materiële. Laat daar de Romeinen begaan. Een zegswijze wil, dat de Milanees honger lijdt om een goed kostuum te kunnen kopen, maar dat de Romein zijn oude pak maar weer eens opborstelt om prettig te kunnen gaan eten. (En de Napolitaan, och arme, ligt in de zon en droomt van beide!).

Kerstmis is een huiselijk feest, wellicht het enige huiselijke van het jaar: Natale con i tuoi e Pasqua con chi vuoi, Kerstmis met de jouwen en Pasen met wie je wilt.

Als dan op de vooravond kinderen en kleinkinderen van heinde en ver naar huis komen, dient men de vigilie te vieren, als een voorproefje, een ouverture. En ook deze werpt haar schaduw vooruit. Per slot van rekening is vigilie van Kerstmis een magere dag en zo vindt in de nacht van 23 op 24 december een uniek evenement plaats. Naar de miljoenenstad wordt de hele exuberante rijkdom van de Middellandse Zee gebracht. In de mercati generali, de stadshallen buiten de St.-Paluspoort, brengen de vissers het puik van het zeebanket tezamen en Rome viert dit.

Vóór de grootse visveiling van het jaar is er een tentoonstelling een show van wat de natuur aan schoons biedt in de mediterrane wateren. In de enorme, tochtige hallen liggen in een voor de leek niet te schatten hoeveelheden van de wonderlijkste vissen: zeeslangen en dolfijnen, zee-olifanten en griezelige monsters tot dwerggoudvisjes. Zij hangen aan koorden of liggen op varenbladen uitgestald, in kringen of kop aan staart, opgemaakt op een wijze, waarop men kostbare stoffen drapeert in een etalage. Dit is de fameuze cottio. De vaardigheid en de kunstzin, waarmede men daar werkt, vinden hun verontschuldiging in de traditie, die nu toevallig teruggaat tot vijfhonderd twee en veertig vóór Christus en op den duur leert de mens wel wat.

Tegen acht begint de „cenone", het grote avondeten: vis-macaroni, vissoep, de paling, die op geen tafel kan ontbreken en zoetigheden toe. Over deze „dolci" is al een toonbaar culinair werk te schrijven. Later op de avond eindigt men met sinaasappelen en met likeur, uit deze vrucht gestookt.

De traditie

Een Kerstfeest zonder nachtmis om 12 uur zou voor een Romein heidens klinken. De grootste trek is naar de S. Maria Maggiore, waar de relikwie van de „Santa Culla" is, enkele stukken, zo wil de overlevering, van de voederbak, waarin Christus werd gelegd. De gang naar de S. Maria Maggiore beschouwen de Romeinen daarom als een soort kraambezoek bij de Madonna en nog steeds is de basiliek even propvol als in de tijd voor 1870, toen de Pausen er de Nachtmis plachten te celebreren.

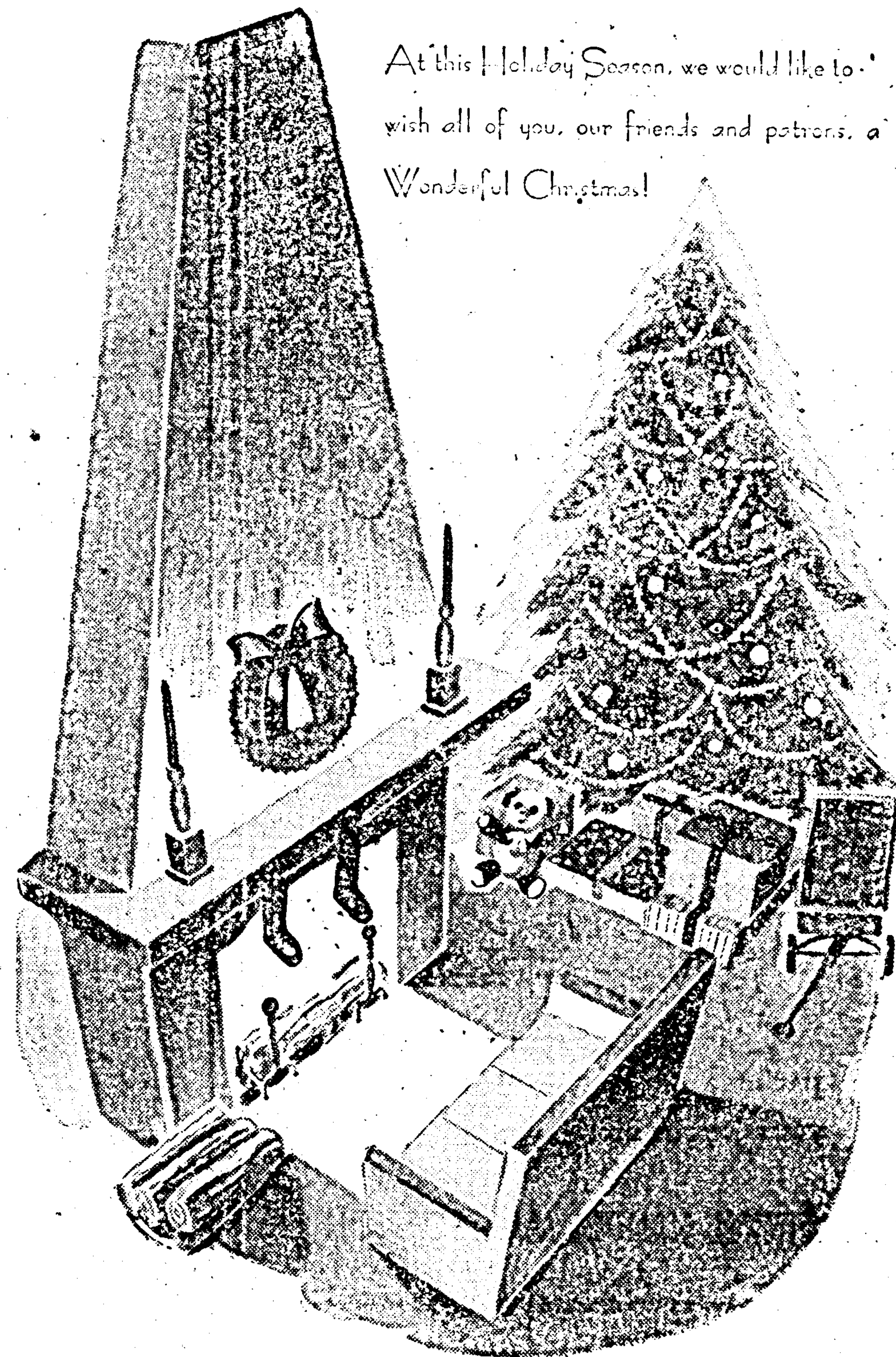
Maar sterker dan deze traditie is die, welke de plaats van het Kerstfeest vanuit de vroegste dagen van het Christendom bepaalt. In de liturgie heeft nog steeds het feest der Epiphanie, dat van de openbaring van Christus' geboorte aan de wereld, tegenwoordig het Driekoningenfeest genoemd, voorrang boven Kerstmis. Dit bespeurt men ook in het dagelijks leven te Rome nog. Een tweede Kerstdag ontbreekt volkomen en het doet ons kil aan. Nieuwjaar wordt gevierd met veel gerucht, maar de trek is naar 6 januari, dat werd het grote afsluitende kinderfeest. Epiphanie werd verbasterd tot Befana, een oude maar goedige heks, die op haar bezem over de daken rijdt en de kinderkous vol lekkers stopt, zonder te vergeten door de schoorsteen (waar aanwezig) en anders door het raam elektrische autootjes, trommels, pistolen en poppen te bezorgen.

Op 6 januari is het, dat boven tegen de afsluitmuur van de façadeloze Ara Coeli kerk de pastoor een groot kruis tekent met de Bambino over de mensen, de Piazza Venezia en daarachter over heel Rome.

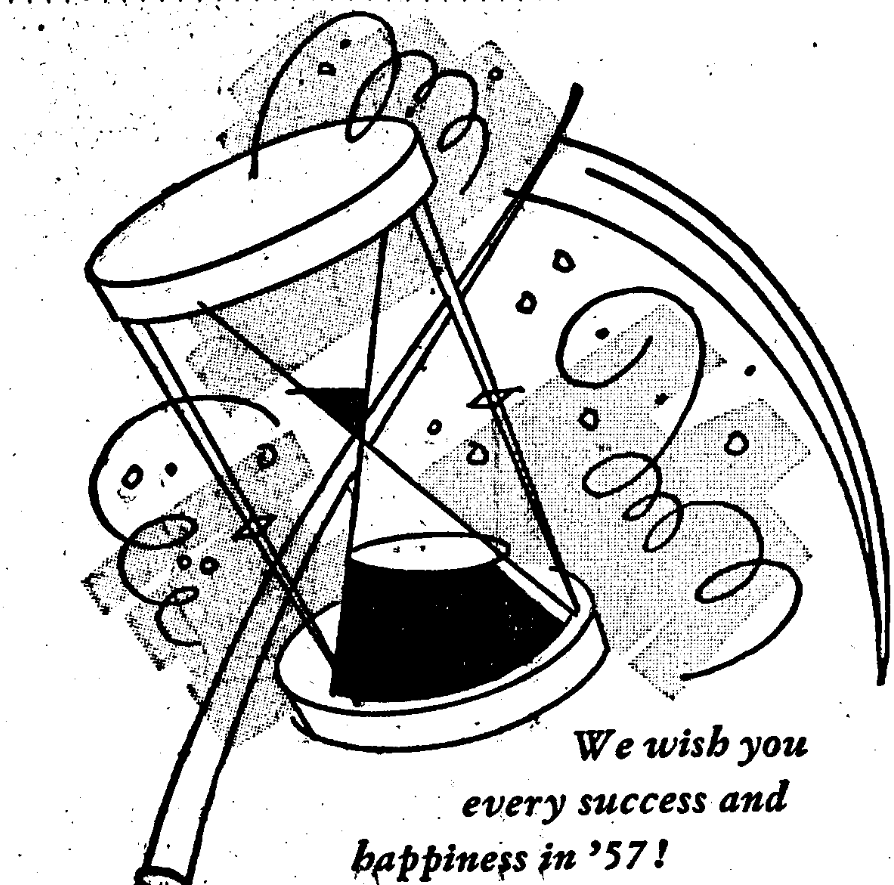
Het is de voorafbeelding van de verlossing en het Paasfeest, dat het grootste in de Kerk blijft en het grootste in het centrum der Christenheid. Zo heeft in Rome Kerstmis de uitgesproken waarde van een begin in het perspectief der voleinding.

In de Santa Maria in Ara Coeli te Rome staat van Kerstmis tot Driekoningen een grote kerstgroep opgesteld, die een bijzonder middelpunt is van de Romeinse volksdevotie tot de Bambino, het Jezuskind. Deze Bambino, die een grote koningstroon torst, heeft aanleiding gegeven tot vele legenden. Het beeld zou door engelen zijn gemaakt, het zou uit de hemel zijn gevallen, het zou zijn aangespoeld.... Maar de geleerden zeggen, dat het van 16-eeuws olijfhout is vervaardigd. Intussen wordt de Bambino vooral door de Romeinse kinderen bijzonder vereerd.

Schedel van steppenwisent

Het natuurhistorisch museum te Maastricht heeft in bruikleen ontvangen de schedel met hoornpitten van de steppenwisent, behorende tot de variëteit langhoornigen, de steppenwisent leefde in de ijstijd. Deze gave schedel werd, naar thans eerst bekend is geworden, in de tweede wereldoorlog opgebaggerd uit de Maas bij Linne en bevond zich tot nu toe in particulier bezit. Het is de eerste schedel van de steppenwisent die in Limburg is gevonden.

Geen nationale feestdag

De regering houdt vast aan haar standpunt dat er niet voldoende reden is om van de vijfde mei een nationale feestdag te maken in die zin, dat het overheidspersoneel een dag vrij zou krijgen. Dit wordt nog eens nadrukkelijk verklaard door minister Drees bij de schriftelijke behandeling van de begroting van Algemene Zaken in de Tweede Kamer.